



EN MÄRKBAR FÖRÄNDRING I FÖRETAGENS VARDAG

Regeringens handlingsplan
för regelförenklingsarbetet 2009/10

Förenkla för företagen – en viktig tillväxtfaktor!

Att förenkla för företagen är en självklar och viktig del av regeringens politik för jobb och fler och växande företag. Kärnan i arbetet med att förenkla för företagen har varit att utforma regler och processer så att de är bättre anpassade till företagens villkor och verklighet. Vi har genom detta arbete åstadkommit ett historiskt trendbrott – regelbördan minskar. Sedan 2006 har företagens administrativa kostnader sammantaget minskat med 7,3 procent netto. Det motsvarar drygt 7 miljarder kronor i minskade årliga kostnader för företagen. Tack vare en tydlig målbild och ett ambitiöst förenklingsarbete är vi nu på god väg att göra det som andra bara pratat om; vi har förenklat företagarens vardag.

Det är glädjande att nu samlat få presentera regeringens arbete under mandatperioden 2006–2010 liksom regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet 2009/2010. Det är ett omfattande och ambitiöst arbete som skett i nära samverkan med näringslivet. Det är också en beskrivning av en attitydförändring och ett ändrat förhållningssätt i svensk statsförvaltning. Tolv departement och upp till 53 myndigheter har varit involverade. Vi har ägnat mycket tid åt att bygga upp en stabil infrastruktur för arbetet. Som exempel på det som gjorts kan nämnas ett utbrett och kontinuerligt samråd med näringslivet inriktat på regelförenkling. Mätningarna används systematiskt för att identifiera förenklingsförslag. Regelförenkling har blivit en accepterad, naturlig och integrerad del av regelgivarnas vardag. Detta är viktiga framgångsfaktorer i arbetet med att förenkla för företagen.

Regelförenklingsarbetet omfattar nu totalt över 1 150 åtgärder. Omkring 270 åtgärder genomförs, planeras eller utreds på regeringens initiativ och närmare 880 åtgärder av myndigheter under regeringen. Drygt 590 åtgärder har hunnit genomföras under perioden 2007–2009. Av de återstående drygt 560 åtgärderna kan vissa genomföras på kort sikt, medan andra måste

analyseras vidare. Drygt hälften av åtgärderna är inriktade på att minska företagens administrativa kostnader, men det finns även ett flertal åtgärder som leder till förbättrad service och tillgänglighet, kortare handläggningstider samt samordning av uppgiftsinhämtning.

Det förenklingsarbete som regeringen bedrivit under denna mandatperiod har även tydligt placerat Sverige som ett av de ledande länderna i Europa på området; Sverige är ett av sju länder inom EU som har genomfört fullständiga mätningar av företagens administrativa kostnader. Vid sidan av Sverige har endast tre länder inom EU inrättat ett externt regelråd. Genom det svenska ordförandeskapet hösten 2009 har Sverige inte bara drivit på utvecklingen, utan också kunnat inleda en diskussion kring det framtida förenklingsarbetet inom EU.

De insatser som regeringen har genomfört under mandatperioden och det ambitiösa arbete vi presenterat för framtiden visar med all tydlighet att vi är på god väg. Jag är övertygad om att vi kan fortsätta och bygga på det trendbrott som vi åstadkommit. Vi lägger därmed en bra grund för att kunna sänka trösklarna för att fler ska starta företag, investera och växa i Sverige.



Maud Olofsson
näringsminister

**FÖRENKLA
FÖR FÖRETAGEN**

Innehåll

| | | |
|----------|--|-----------|
| 1 | Inriktningen av regelförenklingsarbetet | 7 |
| | 1.1 Inledning | 7 |
| | 1.2 Regler – en viktig del av företagets vardag | 7 |
| | 1.3 Varför regelförenkling? | 8 |
| | 1.3.1 Regelförenkling är en viktig tillväxtfaktor | 8 |
| | 1.3.2 Regelförenkling – en faktor för ökad konkurrenskraft | 8 |
| | 1.4 Mål för regelförenklingsarbetet | 9 |
| | 1.5 Förutsättningar för regelförenklingsarbetet | 9 |
| | 1.5.1 Inledning | 9 |
| | 1.5.2 Drygt hälften av regelbördan i Sverige har sin grund i EU-regelverk | 10 |
| | 1.5.3 Den svenska regelgivningsprocessen | 10 |
| | 1.5.4 Högt ställda mål trots konkurrenskraftigt utgångsläge | 11 |
| | 1.6 Andra viktiga insatser som bidrar till regelförenklingsarbetet | 12 |
| 2 | Utvecklingen och resultatet av regelförenklingsarbetet 2006–2010 | 14 |
| | 2.1 Inledning | 14 |
| | 2.2 Regelförenkling före 2006 | 14 |
| | 2.2.1 Viktigare händelser på regelförenklingsområdet | 14 |
| | 2.2.2 Former, mål och övriga beståndsdelar i tidigare regelförenklingsarbete | 15 |
| | 2.3 Struktur och verktyg är på plats | 16 |
| | 2.3.1 Inledning | 16 |
| | 2.3.2 Organisation och struktur | 16 |
| | 2.3.3 Mätningar av företagets administrativa kostnader | 17 |
| | 2.3.4 Konsekvensutredningar vid regelgivning | 17 |
| | 2.3.5 Regelrådet | 18 |
| | 2.3.6 Samråd med näringslivet | 18 |
| | 2.3.7 Handlingsplan med förenklingsåtgärder | 19 |
| | 2.4 OECD:s granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige | 20 |
| | 2.5 Uppnådda resultat 2006–2010 | 20 |
| | 2.5.1 Inledning | 20 |
| | 2.5.2 Märkbar positiv förändring i vardagen | 20 |
| | 2.5.3 Förenklingsförslag från näringslivet | 21 |
| | 2.5.4 Utvecklingen av de administrativa kostnaderna 2006–2010 | 23 |
| 3 | Regelförenklingsarbetet 2006–2010 inom EU | 28 |
| | 3.1 Inledning | 28 |
| | 3.2 Utvecklingen av regelförenklingsarbetet på EU-nivå 2006–2010 | 28 |
| | 3.2.1 Mål för minskning av administrativa kostnader | 28 |
| | 3.2.2 Mätningar inom tretton prioriterade områden | 28 |
| | 3.2.3 Åtgärder för att minska de administrativa kostnaderna | 28 |
| | 3.2.4 Ett rullande förenklingsprogram och övrigt förenklingsarbete | 29 |
| | 3.2.5 Arbetet med konsekvensutredningar | 29 |

| | |
|---|-----------|
| 3.2.6 Rådgivande grupper i regelförenklingsarbetet | 29 |
| 3.3 Det svenska ordförandeskapet i EU | 30 |
| 3.3.1 Inledning | 30 |
| 3.3.2 Möte för Directors and Experts on Better Regulation | 30 |
| 3.3.3 Regelförenklingsarbetet inom olika rådskonstellationer | 30 |
| 3.3.4 International Regulatory Reform Conference | 31 |
| 3.4 Det framtida regelförenklingsarbetet på EU-nivå | 31 |
| 4 Det framtida regelförenklingsarbetet 2011–2014 | 32 |
| 4.1 Inledning | 32 |
| 4.2 Nya mål och nya indikatorer | 32 |
| 4.3 Regelrådets verksamhet förlängs till 2014 | 33 |
| 4.4 Målet att minska de administrativa kostnaderna för företagen förlängs till 2012 | 33 |
| 4.5 Regelförenkling lokalt och regionalt för större avtryck i företagens vardag | 33 |
| 5 Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet 2009–2010 | 34 |
| 5.1 Inledning | 34 |
| 5.2 Departementens och myndigheternas regelförenklingsarbete | 34 |
| 5.2.1 Inledning | 34 |
| 5.2.2 Justitiedepartementet | 34 |
| 5.2.3 Utrikesdepartementet | 35 |
| 5.2.4 Försvarsdepartementet | 36 |
| 5.2.5 Socialdepartementet | 36 |
| 5.2.6 Finansdepartementet | 37 |
| 5.2.7 Utbildningsdepartementet | 37 |
| 5.2.8 Jordbruksdepartementet | 37 |
| 5.2.9 Miljödepartementet | 38 |
| 5.2.10 Näringsdepartementet | 39 |
| 5.2.11 Integrations- och jämställdhetsdepartementet | 39 |
| 5.2.12 Kulturdepartementet | 40 |
| 5.2.13 Arbetsmarknadsdepartementet | 40 |
| 5.3 Förenklingsåtgärder i handlingsplanen | 41 |
| 5.3.1 Inledning | 41 |
| 5.3.2 Förslag från näringslivet | 41 |
| 5.3.3 Genomförda och avslutade åtgärder 2007–2009 | 44 |
| 5.3.4 Pågående och planerade åtgärder 2010 och därefter | 48 |
| 5.3.5 Åtgärder som avser förenkling av EU-rätten | 57 |
| 5.3.6 Åtgärder som avser elektroniska tjänster | 58 |
| Bilaga 1 Fördelningen nationellt respektive EU-ursprung | 60 |
| Bilaga 2 Översikt över vilka departement och myndigheter som berörs av mätningarna | 61 |
| Bilaga 3 Myndigheter med förenklingsuppdrag 2009–2010 | 63 |
| Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 maj 2010 | 64 |

1 Inriktningen på regelförenklingsarbetet

1.1 Inledning

Regeringen har under perioden 2006–2010 visat en tydlig vilja och haft höga ambitioner att förenkla vardagen för Sveriges entreprenörer och företagare. Det har varit en av regeringens viktigare insatser för att skapa fler jobb, sysselsättning och välfärd. Kärnan i arbetet har varit att utforma regler, processer och förfaranden så att de är bättre anpassade till företagens villkor och verklighet. Därigenom kan trösklarna sänkas för att fler företag startar, investerar och växer i Sverige.

För att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag har regeringen haft ett ambitiöst regelförenklingsprogram med högt ställda mål. Regelförenklingsarbetet innefattar stora utmaningar och är komplext. Trots detta har en betydande utveckling skett och stora framsteg gjorts genom det arbete som bedrivits inom ramen för programmet.

Det förenklingsarbete som regeringen bedrivit under denna mandatperiod har tydligt placerat Sverige som ett av de ledande länderna i Europa på området. Sverige är ett av sju länder inom Europeiska unionen (EU) som har genomfört fullständiga mätningar av företagets administrativa kostnader. Vid sidan av Sverige har endast tre länder inom EU inrättat ett regelråd. Sverige är i dag ett av de mer pådrivande länderna i fråga om regelförenkling inom EU. Genom ordförandeskapet i EU hösten 2009 har Sverige inte bara drivit på utvecklingen, utan också kunnat inleda en diskussion omkring det framtida förenklingsarbetet inom EU. Arbetet i Sverige har även uppmärksammat internationellt. Flera internationella besök har skett, från bl.a. Korea, Turkiet, Montenegro, Bhutan och Serbien, för att studera hur Sverige har löst olika frågor och hur regeringen arbetar med regelförenkling.

I denna skrivelse lämnas en samlad redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete under perioden 2006–2010. Redogörelsen avser framför allt utvecklingen och resultatet av regelförenklingsarbetet under den aktuella perioden. Vidare redogörs för det arbete som bedrivits i Regeringskansliet och på myndigheter fr.o.m. våren 2009 t.o.m. våren 2010 inom ramen för det fjärde förenklingsuppdraget.

Regeringen kommer att under perioden 2011–2014 med oförminskad kraft fortsätta arbetet med att förenkla företagets vardag. Ett arbete med att utveckla, fördjupa och bredda förenklingsarbetet påbörjades hösten 2009 i syfte att ta fram ett nytt bredare förenklingsprogram. Huvudinriktningen och ramarna för det framtida förenklingsarbetet beskrivs översiktligt i denna skrivelse.

I avsnitt 1.2 beskrivs hur regler påverkar företagets vardag och vilka kostnader som kan uppstå till följd av regler. I avsnitt 1.3 ges en bakgrund till varför regelförenkling är en viktig tillväxt- och konkurrenskraftsfaktor. Regeringens mål och prio-

riteringar på förenklingsområdet anges i avsnitt 1.4. I avsnitt 1.5 beskrivs förutsättningarna för regelförenklingsarbetet på kort och lång sikt. Avsnitt 2 innehåller en redogörelse för utvecklingen och resultatet av förenklingsarbetet samt för OECD:s granskning av det regelförenklingsarbete som bedrivits under perioden 2006–2009 i Sverige. Utvecklingen av förenklingsarbetet på EU-nivå perioden 2006–2009 beskrivs i avsnitt 3. I avsnitt 4 ges en inblick i det framtida förenklingsarbetet 2011–2014. Slutligen redovisas regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet i avsnitt 5, med bl.a. ett urval av de ca 1 150 förenklingsåtgärder som tagits fram under mandatperioden.

1.2 Regler – en viktig del av företagets vardag

Regler påverkar stora delar av företagets vardag. Att driva företag innebär att förhålla sig till och följa en avsevärd mängd regler. Det finns regler för start, drift och avslut av företag. För viss typ av verksamhet kan det behövas tillstånd, att olika skatter redovisas och betalas in, att affärshändelser bokförs, har företaget anställda följer skyldigheter avseende arbetsmiljö och anställning m.m. Utvecklingen av det moderna samhället har medfört ett omfattande regelverk. Reglerna har tillkommit för en rad ändamål såsom att skydda människors liv och hälsa, skydda djur och miljö, skydda egendom och att finansiera allmänna nyttigheter. Varje enskild regel kan i sig oftast motiveras. Det är dock det totala trycket av regelmassan som ofta kan kännas betungande.

Regler är nödvändiga för att samhället ska kunna fungera effektivt. Många av de regler som omger företagandet utgör därför viktiga spelregler på marknaden och är efterfrågade av företagen. Samtidigt är det viktigt att regler utformas så att syftet och det eftersträlvade resultatet nås på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt. Regler som inte är ändamålsenligt utformade eller som är svåra att efterleva och kontrollera kan ge negativa effekter både för företag och det allmänna. Regler skapar också kostnader i samhället. Kostnaderna kan vara både direkta och indirekta. De direkta kostnaderna är tid och resurser som tas i anspråk i privat och offentlig sektor på grund av regler. De indirekta kostnaderna kan bestå i bl.a. minskad dynamik genom att etableringar uteblir, hämmad tillväxt i småföretag och minskat konkurrenstryck.¹ Kostnaderna för företagen att fullgöra sina skyldigheter enligt gällande lagar och regler kan delas upp i tre huvudtyper.

- **Materiella kostnader** till följd av krav som medför att företagen behöver göra investeringar i anläggningar eller personal, anpassa produkter eller kostnader för att genomföra olika åtgärder t.ex. rehabilitering.

¹ Regelförenkling för framtiden, Småföretagsdelegationens rapport 4, SOU 1998:78, s.21ff.

- **Finansiella kostnader** till följd av krav på att betala skatter och avgifter.
- **Administrativa kostnader** med vilka avses i första hand företagens kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranletts av krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter eller anvisningar i allmänna råd.

Ett begrepp som också förekommer när man talar om regelverk och kostnader för företag är s.k. *fullgörandekostnader*. Begreppet fullgörandekostnader kan sägas omfatta administrativa kostnader i vid bemärkelse och materiella kostnader, dock inte finansiella kostnader.

1.3 Varför regelförenkling?

1.3.1 Regelförenkling är en viktig tillväxtfaktor

Regeringen har ett dynamiskt perspektiv på regelförenklingsarbetet; ett perspektiv som betonar sambandet mellan regelförenkling, tillväxt i ekonomin och ökad sysselsättning. Regelförenkling är därför ett viktigt medel för att nå regeringens övergripande mål att bryta utanförskapet genom att skapa fler jobb i fler och växande företag. Nya och växande företag är en grundläggande förutsättning för att skapa sysselsättning, ekonomisk tillväxt och förnyelse.

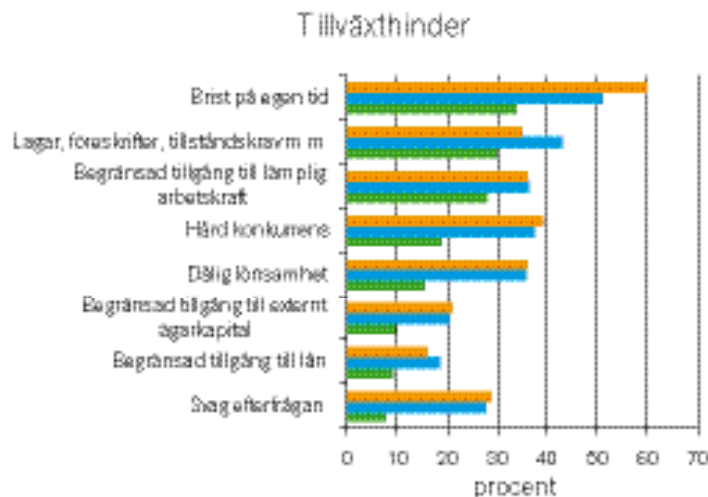
Om reglerna utformas på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt kan företagarna ägna mer tid och resurser åt att driva och utveckla sin verksamhet så att de kan växa och anställa. Minska administrativa kostnader ger möjlighet till ökad produktivitet genom att mindre resurser krävs för att driva verksamheten eller att mer resurser kan överföras till kärnverksamheten.²

Tillväxt, sysselsättning och välfärd i Sverige har tidigare i stor utsträckning baserats på stora företag. Den allt mer globaliserade ekonomin har dock lett till stora strukturförändringar i det svenska näringslivet. Småföretag verksamma inom den växande tjänstesektorn blir allt viktigare för sysselsättningen och tillväxten. Majoriteten av Sveriges företag är små eller medelstora. Av det totala antalet företag utgör ca 99,2 procent småföretag med 0–49 anställda. Ca 74 procent av småföretagen är enmansföretag.³ Samtidigt är den administrativa kostnaden för just dessa företag förhållandevis hög. Vid utformning av regler är det därför viktigt att ha det mindre företaget som referens. Ett regelverk som är anpassat för små och medelstora företag fungerar också i allmänhet väl för stora företag. Samtidigt är det viktigt att inte införa sådana undantag eller särregler för småföretag som skapar tröskleffekter och tillväxthinder.

För att bättre förstå förutsättningarna för tillväxt och utveckling i små företag genomförde Verket för näringslivsutveckling (Nutek, nuvarande Tillväxtverket) och Statistiska centralbyrån (SCB) under 2001, 2005 och 2008 småföretagsenkäten *Företagens villkor och verklighet*. En återkommande fråga i enkäten var upplevda tillväxthinder. Här fanns möjlighet att ge mer än ett alternativ. Bristen på egen tid har genom-

gående upplevts som det största hindret för tillväxt i alla tre undersökningar. Därefter har lagar och andra regler angetts som det största hindret för tillväxt bland svenska småföretag. Andelen företag som anser att regler är ett stort tillväxthinder har sjunkit för att under 2008 uppgå till ca 30 procent, att jämföra med 43 procent 2005 och 35 procent 2001.

Figur 1. Hinder för tillväxt i småföretag 2008, 2005 och 2001



Källa: Nutek och SCB, Företagens villkor och verklighet 2001, 2005, 2008.

1.3.2 Regelförenkling – en faktor för ökad konkurrenskraft

Regelförenkling i syfte att minska företagens administrativa kostnader och skapa bra villkor för företagen har blivit en allt viktigare fråga i många länder, som en del i ett större sammanhang där ekonomiers konkurrens- och innovationskraft måste stärkas för att kunna möta globaliseringens förändrade villkor. Det förhållande att välutformade regelverk har blivit en viktig konkurrenskraftsfaktor har lett till att länderna fokuserat mer på hur regelverken kan effektiviseras så att de inte verkar hämmande.

Förutom den ökade betydelse regelförenkling har fått i många länder, arbetar även internationella organisationer med frågan. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har sedan många år arbetat med regelkvalitet och regelreformer. År 1995 antog OECD:s råd en särskild rekommendation till medlemsstaterna om förbättrad regelkvalitet. Rekommendationen har haft ett stort inflytande på de ca 30 medlemsländernas regelreformeringsarbete.

Världsbanken har i en studie från 2006 undersökt sambandet mellan regelverk kring företagande och ekonomisk tillväxt.⁴ Resultatet efter att 135 länders regelverk granskats är att länder med mindre reglering växer snabbare.

På EU-nivå har regelförenkling varit en viktig del av Lissabonstrategin allt sedan den antogs 2000. Europeiska rådet har betonat att det är viktigt att minska de administrativa kostnaderna för företagen för att stimulera Europas ekonomi, särskilt med anledning av återverkningarna för små och medel-

² Reducing the administrative burdens in the European Union, Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, 2004, s 3. Se också Vågar företagarna vara företagare?, Fredrik Bergström & Jonas Arnberg, Handelns Utredningsinstitut, 2006, s.23f.

³ SCB, Företagsregistret 2009.

⁴ Regulation and Growth, Simeon Djankov, Caralee Mclesh, Rita Ramalho, The World bank, 2006.

stora företag. På toppmötet i mars 2007 enades rådet om målet att företagens administrativa kostnader till följd av EU:s regelverk ska minskas med 25 procent till 2012. Rådet uppmanade medlemsstaterna att sätta motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå, vilket alla 27 medlemsstater nu har gjort. Som framgår av avsnitt 3.4 utgör regelförenkling fortsatt en viktig del av EU:s nya tillväxt- och framtidsstrategi, EU2020.

1.4 Mål för regelförenklingsarbetet

Regeringens övergripande mål för regelförenklingsarbetet under perioden 2006–2010 är att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag. Som ett led i detta ingår regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010.

25-procentsmålet är ett övergripande nettomål och omfattar samtliga statliga regler med såväl nationellt ursprung som EU-ursprung. Målet innebär att de administrativa kostnaderna för företagen ska vara 25 procent mindre 2010 jämfört med i början av mandatperioden. Varje departement och myndighet har ansvarat för att ta fram underlag och vidta åtgärder inom sitt ansvarsområde för att bidra till målet. Förutsättningarna när det gäller att bidra till målet har varit olika inom olika regelområden. Att målet är ett nettomål innebär att om regler förändras eller nya regler införs som innebär ökade administrativa kostnader, måste dessa kompenseras av andra åtgärder som minskar de administrativa kostnaderna i lika stor utsträckning.

Ett effektivt och resultatinriktat förenklingsarbete behöver tydliga och mätbara mål. I det avseendet har 25-procentsmålet fungerat som en viktig drivkraft i förenklingsarbetet. Det förhållandet att det har funnits en internationellt vedertagen metod, den s.k. standardkostnadsmodellen (se avsnitt 2.3.3), för att mäta och följa upp företagens administrativa kostnader har dock medfört att fokus har hamnat på denna del av förenklingsarbetet. Under den gångna mandatperioden har det inte utvecklats mät- eller uppföljningsinstrument för att följa upp och synliggöra förbättringar i andra delar av förenklingsarbetet. Det förtjänar därför att understrykas att det övergripande målet för regelförenklingsarbetet om att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag är vidare än att bara minska företagens administrativa kostnader. Förenklingsarbetet syftar i grunden till att utforma regler, processer och förfaranden så att de är bättre anpassade till företagets villkor och verklighet. Vänte- och handläggningstider liksom service och bemötande hos myndigheter utgör viktiga beståndsdelar i arbetet. Minst lika viktigt är att åtgärda irriterande regler för företagen. Det allra viktigaste är dock att åstadkomma hållbara förändringar över tid i regelverken, som gör att företagen konkret och påtagligt märker av att det har blivit en skillnad i deras vardag.

1.5 Förutsättningar för regelförenklingsarbetet

1.5.1 Inledning

Denna skrivelse utgör en slutredovisning av det förenklingsarbete som bedrivits under innevarande mandatperiod. I detta

avsnitt kommer därför ett antal faktorer behandlas som påverkar förutsättningarna för arbetet med att förenkla vardagen och minska de administrativa kostnaderna för företagen både på kort och lång sikt.

Regelförenkling är ett långsiktigt förändringsarbete som berör många aktörer på många olika nivåer. Det handlar om attityder, förhållningssätt och insikter om hur regler som i första hand tillkommer för att uppnå ett visst syfte, kan utformas på ett för företagen enkelt och ändamålsenligt sätt. Förenklingsarbetet kan inte *bedrivas* isolerat utan måste utgöra en integrerad del av den arbetsprocess som leder fram till nya eller förändrade regler.

Regelförenklingsarbetet kan inte heller *betraktas* isolerat, utan måste ses tillsammans med regeringens politik i övrigt. Regeringen har sedan 2006 genomfört ett stort antal insatser som avsevärt har förbättrat företagsklimatet.⁵ Sammantaget har det blivit betydligt enklare och mer lönsamt att starta och driva företag i Sverige. En återkommande synpunkt från näringslivet är att regelförenklingsarbetet inte omfattar alla företagens kostnader till följd av regelverken. Även bland näringslivet råder en stark fokusering på den del av regelförenklingsarbetet som avser en minskning av företagens administrativa kostnader, samtidigt som de åtgärder som regeringen har vidtagit utanför ramen för regelförenklingsarbetet inte beaktas fullt ut. Regeringen delar uppfattningen att alla företagens kostnader till följd av regler är viktiga, men dessa behöver inte nödvändigtvis hanteras inom ramen för regelförenklingsarbetet. Finansiella kostnader omfattas exempelvis inte av förenklingsarbetet, men flera åtgärder har genomförts för att förbättra företagsklimatet. Regeringen har under mandatperioden sänkt skatterna på företagande med närmare 50 miljarder kronor, bl.a. genom sänkt bolagsskatt, sänkta sociala avgifter, jobbskatteavdrag för aktiva näringsinkomster och ändrade fåmansföretagsregler.

Att regelförenklingsarbetet måste ses tillsammans med regeringens politik i övrigt innebär också att förenklingssträvandena behöver vägas mot regeringens målsättningar i övrigt. I en komplex verklighet finns ofta målkonflikter. I praktiken är reglers innehåll ofta ett resultat av kompromisser och intresseavvägningar. Utvecklingen mot målen har därför till viss del varit beroende av vilka åtgärder som prioriterats för att uppnå andra av regeringen satta mål. Den utveckling av arbetsmetoderna och verktygen för regelförenkling som skett under denna mandatperiod har dock visat sig vara effektiva medel för att tydliggöra nyttan med regelförenkling. I vissa fall har dessa avvägningar påverkats av att olika branscher har haft önskemål om att det ska införas statliga regler eller system som ökar företagens administrativa kostnader för att behovet av konkurrens på lika villkor stått i fokus. Så har exempelvis varit fallet när det gäller systemet med personalliggare. Regeringskansliet har uppvaktats av branschorganisationer för bl.a. bygg-, tvätter- och grossistföretagen, i syfte att utvidga systemet till deras branscher.

Regeringen har startat ett förändringsarbete på det statliga området. Utöver arbetet på nationell nivå i myndigheter och på departement är dock den regionala och lokala nivån betydelse-

⁵ En närmare redogörelse för dessa insatser ges i skriften *Växtkraft – 172 insatser och områden som främjar fler jobb och växande företag*, februari 2010, Näringsdepartementet.

full i arbetet med regelförenkling, eftersom det är där företagen har sin vardag. Som framgår av avsnitt 4.5 avser regeringen att ta fram ett program som kan utgöra en plattform för regelförenkling på lokal och regional nivå.

I det följande beskrivs tre faktorer som bedöms ha särskild betydelse för resultatet av regelförenklingsarbetet.

1.5.2 Drygt hälften av regelbördan i Sverige har sin grund i EU-regelverk

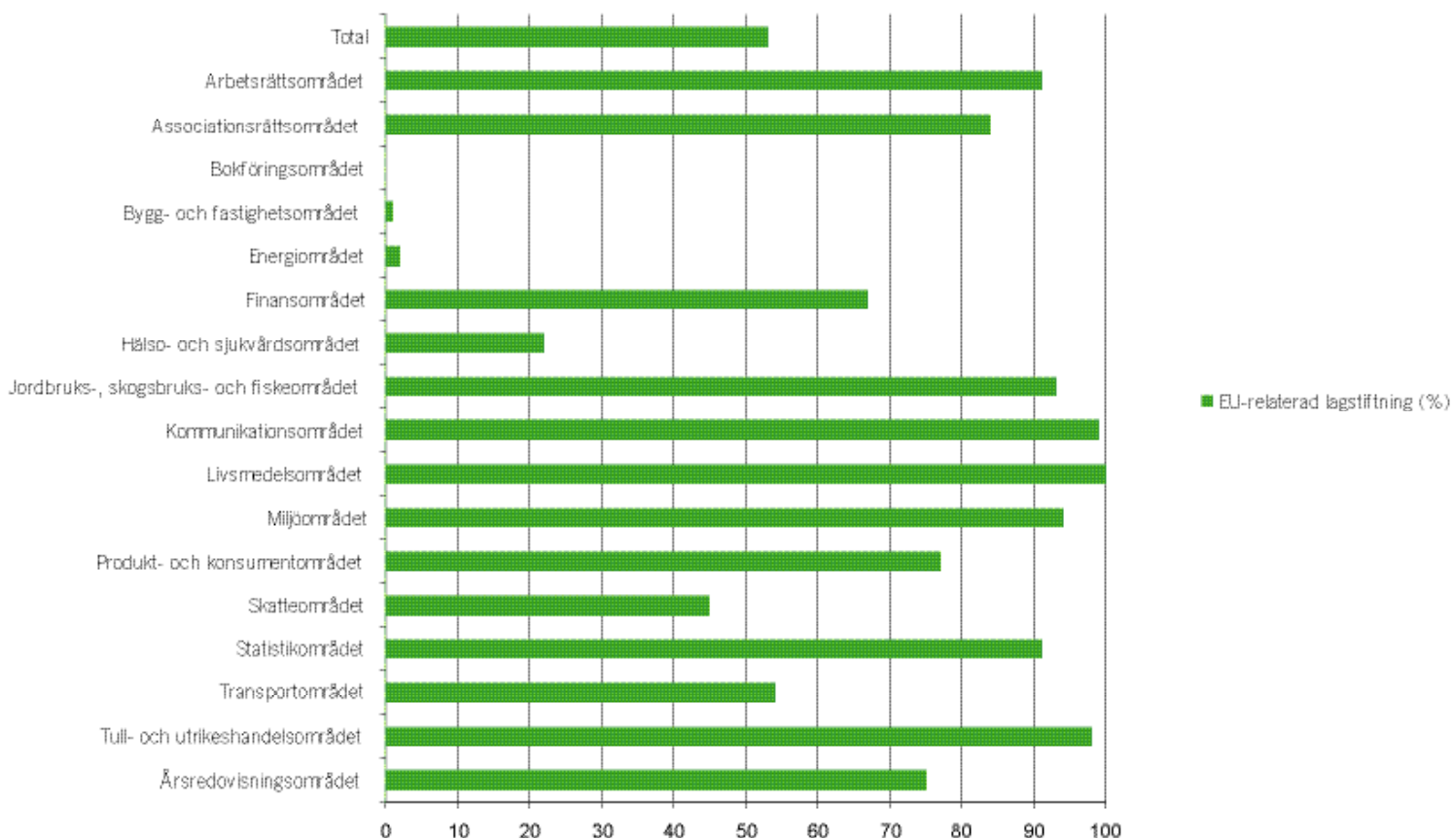
En grundläggande förutsättning att beakta i förenklingsarbetet är att en stor del av de svenska företagens regelbörda har sin grund i EU:s gemensamma regler. Detta medför att arbetet med att åstadkomma förenklingar av dessa regler tar längre tid än när förenklingar görs av enbart nationella regler. EU-andelen förändras över tiden i takt med att olika förenklings- och harmoniseringsförslag genomförs och träder i kraft. För att nå framgång i det nationella förenklingsarbetet måste kraftfulla förenklingsåtgärder vidtas på EU-nivå. EU har också ett mål om att minska de administrativa kostnaderna med 25 procent, men målet ska vara uppfyllt först till 2012. Detta kan innebära såväl en möjlighet som en försvårande och fördröjande faktor i det svenska förenklingsarbetet.

Av bilaga 1 framgår hur stor andel av de totala administrativa kostnaderna på respektive uppmätt regelområde som har sin grund i eller motsvarar EU-rättsliga informationskrav. Siffrorna baseras på en bedömning av vilka informationskrav som

har nationellt ursprung eller motsvarar EU-rättsliga krav. Av de informationskrav som bygger på eller motsvarar EU-rätt är vissa krav hänförliga till EU-förordningar som är direkt tillämpliga i Sverige, medan andra informationskrav bygger på eller motsvarar EU-direktiv, där medlemsstaterna ges mer eller mindre stora möjligheter att göra en nationell anpassning av kravet. Det kan ibland vara svårt att avgöra om ett detaljkrav i lagstiftningen följer av EU-rätten eller om det har nationellt ursprung. Siffrorna i bilaga 1 och figur 2 nedan ska därför ses som indikativa. Siffrorna speglar endast andelen av de administrativa *kostnader* som följer av informationskraven och inte antalet informationskrav som har sitt ursprung i EU-rätten. Exempelvis kan andelen informationskrav som har sitt ursprung i EU-rätten vara litet i förhållande till de nationella kraven på ett regelområde, samtidigt som dessa informationskrav kan medföra merparten av de administrativa kostnaderna. I figur 2 nedan ges en översiktlig bild av andelen administrativa kostnader hänförliga till EU-rättsliga krav.

Under 2009 har den andel av de administrativa kostnaderna för de svenska företagen som härrör från lagstiftning som har sin grund i eller motsvarar EU-rättsliga krav ökat med en procentenhet till totalt 53 procent. I fråga om kostnaderna på livsmedels- och kommunikationsområdet är i princip samtliga kostnader hänförliga till EU-rättsliga krav.

Figur 2. Andel administrativa kostnader hänförliga till EU-rättsliga krav



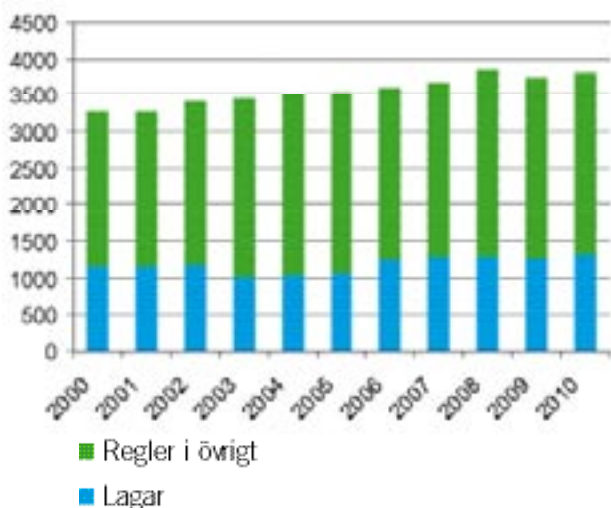
^a Skrивelsen Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen, s. 12 (skr. 2009/10:75).

1.5.3 Den svenska regelgivningsprocessen

En annan viktig faktor att ta hänsyn till i fråga om kortsiktiga effekter av förenklingsarbetet är hur regler kommer till och den svenska regelgivningsprocessen. Normgivningsmakten, dvs. rätten att besluta om rättsregler, regleras främst i 8 kap. regeringsformen (RF). Bestämmelserna i RF ger uttryck för en regelhierarki med regelgivning på flera nivåer. Högst upp i hierarkin finns lagar som endast riksdagen får besluta om. Därefter kommer förordningar som beslutas av regeringen. Den klart största delen av regelbeståndet utfärdas av förvaltningsmyndigheter under regeringen genom föreskrifter. Myndigheter kan också utfärda allmänna råd eller rekommendationer. Allmänna råd skiljer sig från föreskrifter genom att de inte är bindande varken för myndigheter eller enskilda. Utöver de föreskrifter som ges på central nivå utfärdas föreskrifter också på regional nivå, t.ex. av länsstyrelser, och på kommunal nivå av kommunerna i form av t.ex. stadgor och taxor.

Antalet gällande lagar och förordningar (grundförfattningar) per den 1 mars 2010 var 3 816, varav 1 340 lagar. Under 2009 genomfördes EU-direktiv i 214 ändringsförfattningar (104 lagar och 110 förordningar) och 43 nya grundförfattningar (8 lagar och 35 förordningar).⁶ Figur 3 nedan visar utvecklingen av antalet lagar och förordningar de senaste 10 åren.

Figur 3. Regelbeståndet i SFS under perioden 2000–2010

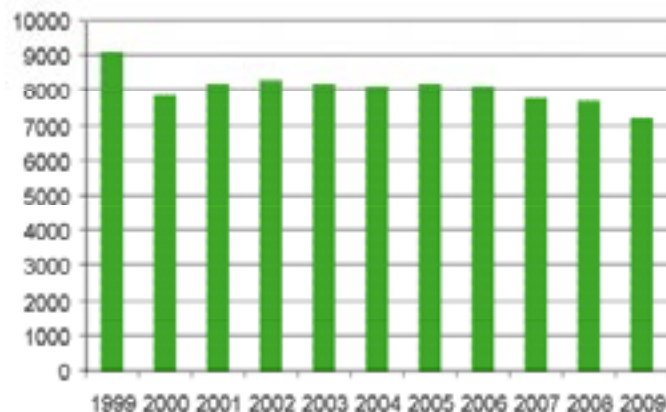


Källa: Skrivelsen Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2009/10:75).

Utvecklingen av antalet regler hos myndigheterna de senaste 10 åren visas i figur 4. Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den sista december 2009 har beräknats till ca 7 300, vilket är en minskning med ca 400 regelrubriker sedan året innan. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är dock mycket osäkra.⁷

⁷ Skrivelsen Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen, s. 13 (skr. 2009/10:75).

Figur 4. Regelbeståndet hos myndigheterna under perioden 1999–2009



Källa: Skrivelsen Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2009/10:75).

Som framgår ovan är regelbeståndet betydande på den statliga nivån. Att förenkla det regelverk som styr samhället är därför en viktig uppgift för både riksdag, regering och myndigheter.

Det svenska regelgivningssystemet skiljer sig något från andra europeiska länders dels genom att det är många aktörer som kan vara regelgivare, dels för att myndigheterna i Sverige är fristående medan dessa funktioner i andra länder ofta är en del av departementen. När det gäller förfarandet vid tillkomsten av regler skiljer det också en del. I Sverige finns särskilda regler om berednings- och utredningsförfarande. Det finns en lång tradition av att tillsätta särskilda kommittéer för att utreda större författningsändringar och lämna betänkanden, som sedan blir föremål för remissbehandling och fortsatt beredning i Regeringskansliet innan nya författningsförslag slutligen kan antas.

Den beskrivna regelgivningsprocessen gör att det tar tid att utarbeta förenklingsförslag och det tar också tid för förslagen att slå igenom i företagets vardag. Allt fler författningsändringar är komplexa och kräver ett mer omfattande utredningsarbete, bl.a. beroende på den ökade internationaliseringen av regelverken och den ökade förändringstakten i samhället. Många av de förenklingsåtgärder som har föreslagits av regeringen ger därför utslag och resultat först under den senare delen av mandatperioden eller har en tidpunkt för ikraftträdande som innebär att effekten kan utläsas i mätresultat först efter mandatperiodens slut. Som exempel kan nämnas att regeringen kort efter regeringsskiftet 2006 tillsatte flera utredningar med huvudsyftet att förenkla reglerna för företagen, bl.a. på associationsrätts- och redovisningsområdet. Redan i december 2006 gavs uppdraget att utreda frågan om att slopa revisionsplikten för mindre företag och 2007 tillsattes Utredningen (dir. 2007:78) om enklare redovisning samt Utredningen (dir. 2007:132) om enklare aktiebolag. Som framgår av avsnitt 5 träder den frivilliga revisionen i kraft i november 2010. Förenklingsåtgärderna i redovisningslagstiftningen ska enligt förslaget i lagrådsremissen träda i kraft den 1 januari 2011.

1.5.4 Högt ställda mål trots konkurrenskraftigt utgångsläge

En viktig faktor för tillväxt och sysselsättning är att svenska företag har konkurrenskraftiga förutsättningar i förhållande till omvärlden. Utformningen och tillämpningen av de regelverk som omger företagande utgör en sådan grundläggande förutsättning. En relevant fråga för möjligheten att åstadkomma stora och snabba förbättringar i regelverkens utformning är därför utgångsläget i Sverige jämfört med andra länder i fråga om regelbörda och andra grundläggande ramvillkor för företag.

Varje år publiceras ett antal rapporter där länders relativa utveckling inom olika områden jämförs och analyseras. En av de mest tongivande publikationerna inom området nationell konkurrenskraft är World Economic Forums *The Global Competitiveness Report (GCR)*, där indikatorerna för konkurrenskraft i drygt 130 länder presenteras i *The Global Competitiveness Index (GCI)*. World Economic Forum har under åren 2007–2010 rankat Sverige som det fjärde mest konkurrenskraftiga landet bland 133 länder.⁸ I GCI 2009–2010 visar bara Schweiz, USA och Singapore bättre resultat. En av de tolv pelare som indexet bygger på är de institutionella förutsättningarna i ett land, varav ”burden of government regulation”⁹ och ”transparency of government policymaking”¹⁰ utgör två indikatorer. När det gäller regelbörda hamnar Sverige på nittonde plats. Bland de europeiska länderna har endast Island, Finland och Cypern lägre upplevd regelbörda än Sverige. I fråga om transparens i regelgivningen ligger bara Singapore före Sverige som alltså rankas tvåa av 133 länder.

I Världsbankens *Doing Business in 2010 – Reforming through difficult times* placeras sig Sverige på en artonde plats av 183 jämförda länder när det gäller en sammanvägning av elva olika indikatorer över hur enkelt det är att bedriva näringsverksamhet. Bland indikatorerna som används som underlag för rankingen kan som exempel nämnas start och nedläggning av näringsverksamhet, betalning av skatter och kapitalförsörjningsmöjligheter.

I International Institute for Management Developments (IMD) *The World Competitiveness Scorebord 2010* rankas Sverige som den sjätte mest konkurrenskraftiga ekonomin av 58 andra länder. Schweiz är det enda europeiska land som rankas högre än Sverige.

Sammantaget visar internationella studier att svenska regler är förhållandevis väl utformade och att den svenska byråkratin är smidig i ett internationellt perspektiv.¹¹ Målet att minska företagets administrativa kostnader med 25 procent till 2010 har därför varit ett ambitiöst åtagande mot bakgrund av det konkurrenskraftiga utgångsläget i Sverige har vid internationella jämförelser. Ju mer kostnadseffektiva, enkla och ändamålsenliga regler ett land har desto svårare är det att minska den befintliga regelbördan. Oaktat att Sverige har ett bra utgångsläge anser regeringen att det är viktigt att fortsatt ha högt ställda mål och bedriva ett ambitiöst förenklingsarbete för att

bibehålla och utöka de svenska företagens konkurrenskraft. När Sverige beslutade sitt 25-procentsmål var det endast fem andra länder i Europa som hade motsvarande mål. I dag har alla 27 medlemsstater inom EU ett mål att minska företagets administrativa kostnader och har även utformat olika regelförenklingsprogram. Den förändrade omvärldsbilden understryker vikten av att med oförminskad kraft fortsätta men även att utveckla och bredda regelförenklingsarbetet.

1.6 Andra viktiga insatser som bidrar till regelförenklingsarbetet

Under perioden 2006–2010 har regeringen bedrivit ett effektivitets- och utvecklingsarbete inom den statliga förvaltningen och vidtagit insatser som utgör viktiga komplement till regelförenklingsarbetet.

Projekt om myndighetsstyrning

Regeringen beslutade den 13 december 2007 att tillsätta ett projekt inom Regeringskansliet i syfte att med utgångspunkt i företagarens vardag utveckla regeringens styrning av berörda myndigheter. En utvecklad styrning förbättrar regeringens arbete med att göra det enklare och lönsammare att driva företag. Bakgrunden till projektet var bl.a. regelförenklingsarbetet och en utveckling av e-förvaltningen.

En viktig del av regelförenklingsarbetet är att myndigheterna ger bra service och har en god tillgänglighet. Myndigheternas möjlighet att tillhandahålla effektiv service till medborgare och företag bestäms samtidigt delvis av de förutsättningar som regeringens myndighetsstyrning skapar. Under tiden januari 2009 till september 2009 bedrevs inom ramen för ovan nämnda projekt en försöksverksamhet på Bolagsverket för att pröva en metod för att förbättra myndighetens service utifrån ett medborgar- och företagarperspektiv. Försöksverksamheten kopplades till hur regeringens styrning bör utformas för att ge myndigheten förutsättningar att korta ner handläggningstiderna och ytterligare förbättra sin service.

Projektet arbetade bl.a. med att mäta och minska s.k. onödig efterfrågan. Onödig efterfrågan uppstår när myndigheten inte tillräckligt väl förstår medborgarnas och företagens behov och situation, t.ex. tillhandahåller krångliga blanketter eller e-tjänster. Studier inom olika verksamheter visar att sådan onödig efterfrågan genererar merarbete för såväl myndigheten som för medborgare och företag. Valet av Bolagsverket för försöksverksamheten grundade sig bl.a. på att myndigheten sedan flera år bedriver ett framgångsrikt kvalitetsarbete där man lyckats korta handläggningstiderna. Inom ramen för projektet har möten och seminarier med företagargrupper hållits, bland annat med Företagarna och Lantbrukarnas Riksförbund. Projektgruppen lämnade sin slutredovisning av projektet den 30 september 2009. Formerna för hur erfarenheterna från försöksverksamheten vid Bolagsverket bör spridas för ett fortsatt arbete med mer förutsägbara och korta handläggningstider även vid andra myndigheter övervägs för närvarande i Regeringskansliet.

Förvaltningspolitiska mål och riktlinjer

Den 18 mars 2010 överlämnade regeringen den förvaltningspolitiska propositionen till riksdagen, propositionen *Offentlig för-*

⁸ Antalet länder som jämfördes under de aktuella åren har varierat enligt följande. I GCI 2007–2008 jämfördes 131 länder, i GCI 2008–2009 134 länder och i GCI 2009–2010 133 länder.

⁹ How burdensome is it for businesses in your country to comply with governmental administrative requirements (e.g. permits, regulations, reporting)?

¹⁰ How easy is it for businesses in your country to obtain information about changes in government policies and regulations affecting your industry?

¹¹ Se också Sveriges företagande och konkurrenskraft – Internationell benchmarking, Ds. 2007:37 s. 82 f.

valtning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175), i vilken regeringen har slagit fast mål och riktlinjer för den statliga förvaltningen. Statsförvaltningen ska i ännu högre grad än idag bidra till att underlätta företagande och en hållbar tillväxt. Myndigheterna bör bättre analysera medborgarnas och företagens frågor och synpunkter för att kunna förenkla sina regelverk och ansökningsförfaranden m.m., göra handläggningstider mer förutsägbara och kortare och minska medborgarnas och företagens kostnader för att följa statliga regler. Samverkan, inte minst myndigheterna emellan, måste utvecklas ytterligare dels av effektivitetsskäl, dels för att medborgare, företagare och andra förväntar sig att staten uppträder samordnat.

Statlig tillsyn

En översyn har genomförts av den statliga tillsynsverksamheten i syfte att göra den mer ändamålsenlig, effektiv och rätts-säker. I skrivelsen *En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn* (skr. 2009/10:79) har regeringen redovisat generella bedömningar kring hur en tillsynsreglering bör vara utformad. För att bli mer effektiv bör tillsynen bli tydligare och mer enhetlig. Samordning mellan tillsynsorganen är viktig, framför allt för att tillsynen ska vara effektiv, men också för att den tillsynspliktiga verksamheten inte ska störas mer än nödvändigt. I skrivelsen redovisas andra generella bedömningar bl.a. av finansiering av tillsyn, ingripandemöjligheter och tillsynsorgans befogenheter i övrigt.

E-förvaltning

Regeringen har under mandatperioden också påskyndat och stärkt utvecklingen av e-förvaltningen. Det övergripande målet med e-förvaltning är att det ska vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt att fullgöra sina skyldigheter samt att ta

del av förvaltningens service. E-förvaltningen ska bidra till att minska företagens administrativa kostnader och åstadkomma en märkbar förändring i företagets vardag.

En handlingsplan för e-förvaltning presenterades i januari 2008. I mars 2009 inrättade regeringen en delegation, e-delegationen, som ska leda och samordna arbetet med att utveckla IT-baserade tjänster och lösningar i staten (dir. 2009:19). Delegationen består av myndighetscheferna från de största och IT-intensivaste myndigheterna. En av utgångspunkterna för e-delegationens arbete är att näringslivet ska stödjas genom förenklingar för företagen, både när det gäller att lämna uppgifter till myndigheter och annan offentlig information. I e-delegationens uppdrag ingår att förbättra förutsättningarna för utvecklingen av e-tjänster med användarvänliga gränssnitt för företag, vilket bland annat inkluderar tjänster som integrerar flera myndigheters processer. I vissa sammanhang förekommer visst dubbelarbete när olika myndigheter utvecklar och upphandlar olika lösningar inom likartade områden. Delegationen ska bland annat samordna de statliga myndigheternas IT-baserade utvecklingsprojekt och följa upp effekterna för företag. Delegationen ska även samordna den statliga förvaltningens IT-standardiseringsarbete.

Under 2009 fick Kammarkollegiet i uppdrag att underlätta elektroniska offentliga upphandlingar i syfte att förenkla upphandlingsprocessen och öka den gränsöverskridande handeln.

Inom ramen för e-förvaltning avser regeringen dessutom att förbättra öppenheten och tillgängligheten till regeringens remissförfarande. Informationen om pågående remisser och tillgängligheten till inkomna remissvar för såväl remissinstanser som övriga intressenter ska förbättras. Möjligheterna för intressenter som inte finns upptagna på remisslistan att lämna synpunkter på utredningsförslag ska också förbättras.

2 Utvecklingen och resultatet av regelförenklingsarbetet 2006–2010

2.1 Inledning

Att förenkla och förbättra vardagen för företagen har varit en högt prioriterad fråga för regeringen under innevarande mandatperiod. Inledningsvis studerades såväl internationella som svenska erfarenheter i fråga om vad som krävs för ett framgångsrikt förenklingsarbete. Slutsatsen blev att det behövs ett systematiskt angreppssätt med en sammanhållen struktur och verktyg för att lösa uppgiften. Regelförenklingsarbetet präglades därför inledningsvis av att skapa en struktur för arbetet genom att få en organisation och förenklingsverktyg, såsom mätningar och regelråd, på plats. Samtidigt har ett omfattande regelförenklingsarbete bedrivits på departement och myndigheter samt underlag tagits fram till regeringens handlingsplan. Detta har resulterat i att ett stort antal förenklingsåtgärder har genomförts, är pågående eller planerade. Regeringen har steg för steg levererat viktiga förenklingsåtgärder för företagen.

I dag finns det en väl fungerande organisation och struktur för arbetet liksom de nödvändiga verktygen för förenklingsarbetet. Regeringen har därmed lagt en stabil grund för ett fortsatt framgångsrikt regelförenklingsarbete, vilket också konstateras i OECD:s senaste granskning av regelreformeringens arbete i Sverige. OECD konstaterar även att det har skett betydande framsteg under innevarande mandatperiod och att nuvarande regering har en mycket stark vilja att fortsätta utveckla regelförenklingsarbetet.¹²

I detta avsnitt lämnas en redogörelse för utvecklingen av regelförenklingsarbetet från hösten 2006 fram till våren 2010 och för de resultat som har uppnåtts. Som en bakgrund till den utveckling som har skett de senaste åren inleds redogörelsen i avsnitt 2.2 med en beskrivning av förenklingsfrågorna fram till 2006. I avsnitt 2.3 ges därefter en beskrivning av utvecklingen av organisation och struktur samt av beståndsdelarna i regeringens förenklingsarbete. Uppnådda resultat och en analys av dessa görs i avsnitt 2.4. I avsnitt 2.5 beskrivs resultatet av den granskning som OECD genomfört av regelförenklingsarbetet under denna mandatperiod.

2.2 Regelförenkling före 2006

2.2.1 Viktigare händelser på regelförenklingsområdet

Regelförenkling är ingen ny fråga i Sverige. Tvärtom har frågan om regelförenkling varit aktuell under lång tid. På 1970-talet infördes bestämmelser som syftade till att begränsa kostnads-

drivande effekter av olika regler både för offentlig sektor och näringsliv. Under 1980-talet kom frågorna gradvis att handla allt mer om näringslivets problem med olika regler. Under 1990-talet uppmärksammades frågorna inom olika utredningar, bl.a. i Småföretagsdelegationens betänkanden, och arbetet fick en ökad inriktning mot småföretags villkor.

I tabell 1 redogörs för några av de viktigare händelserna på regelförenklingsområdet. Tabellen gör inte anspråk på att vara uttömmande.

Tabell 1. Viktiga händelser i utvecklingen av regelförenklingsarbetet

| Tidpunkt | Händelse |
|----------|--|
| 1970 | Utfärdande av kungörelse (1970:641) om begränsning i myndigheters rätt att meddela myndighetsföreskrifter, anvisningar och råd. |
| 1978 | Proposition 1978/79:III om åtgärder mot krångel och onödig byråkrati. |
| 1987 | Begränsningsförordningen (1987:1347) ersätter 1970 års kungörelse. |
| 1995 | Kraven i begränsningsförordningen förs över till verksförordningen (1995:1322) och får därmed också tydligare inriktning på näringslivet. |
| 1996 | Småföretagsdelegationen tillsätts för att främja småföretagens villkor. Delegationen publicerade ett antal rapporter bl.a. SOU 1997:186 <i>Bättre och enklare regler</i> samt SOU 1998:78 <i>Regelförenkling för framtiden</i> . |
| 1998 | En särskild grupp, den s.k. Simplexgruppen, inrättas på Näringsdepartementet. Gruppen ska bl.a. granska förslag ur ett småföretagsperspektiv och identifiera nödvändiga regelförenklingsåtgärder. |
| 1999 | Förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor, den s.k. simplexförordningen. |
| 1999 | Riksdagen gör ett tillkännagivande (bet. 1998/99:NU6, rskr. 1998/99:170) till regeringen om att ytterligare åtgärder måste vidtas i syfte att intensifiera arbetet med regelförenkling för företag. |
| 2002 | Riksdagen gör ett ytterligare ett tillkännagivande (bet. 2002/03:NU1 och 2002/03:NU7) till regeringen om att bl.a. sätta upp ett kvantitativt mål och öka takten i regelförenklingsarbetet. |

¹² Regulatory Management in Selected EU Member States: Background report on Sweden.

Riksdagen har spelat en viktig roll som katalysator och pådrivare av förenklingsarbetet i Sverige. Genom två principbeslut våren 1999 och hösten 2002 gjorde riksdagen tillkännagivanden med tydliga krav på den dåvarande regeringen att höja ambitionen och takten i regelförenklingsarbetet. Det uttalade motivet var båda gångerna att skapa bättre arbetsvillkor för mindre företag och därmed främja den ekonomiska tillväxten.

I tillkännagivandet från 1999¹³ begärde riksdagen att regeringen skulle vidta följande åtgärder:

- lämna en årlig redogörelse till riksdagen om regelförenklingsarbetet, så att riksdagen skulle få möjlighet att kontinuerligt följa utvecklingen, med en första redovisning i budgetpropositionen för år 2000,
- redovisa ett mål för regelförenklingsarbetet, där målet formulerades på ett sådant sätt att det skulle bli möjligt för regering och riksdag att följa upp det och att en första redovisning skulle lämnas i budgetpropositionen för år 2000,
- gå igenom Småföretagsdelegationens samtliga förslag och redovisa vilka av förslagen som regeringen hade vidtagit åtgärder kring.

I utskottsbetänkandet framhölls också vikten av att inte bara nya regler utan också befintliga regler fortsättningsvis uppmärksammades, så att onödiga regler kunde slopas och förenklingar göras i de regler som bedömdes som nödvändiga.

I tillkännagivandet från 2002¹⁴ anmodade riksdagen regeringen att:

- göra en genomgång av hela det regelverk som berör företaget, så att onödiga och krångliga regler kunde tas bort,
- sätta upp ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, i syfte att redan under den dåvarande mandatperioden påtagligt minska företagets kostnader för administration av regelverket,
- öka takten i regelförenklingsarbetet redan under 2003,
- ta fram ett mått som visar hur regelbördan utvecklas,
- under 2003 inge en anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige,
- se till att det sätts upp en bestämd tid, inom vilken berörda myndigheter måste ha svarat eller handlagt ett ärende vad gäller regelverket vid företagsstart.

Mot bakgrund av att riksdagen vid två tillfällen lämnat tillkännagivanden med tydliga krav och synpunkter på dåvarande regeringens insatser genomförde Riksrevisionen under 2004 en granskning av regeringens arbete med regelförenklingar för företagen. Riksrevisionen kom bl.a. fram till att för lite kraft lades på att förenkla befintliga regler, att det fanns bristande kunskaper om var regelbördan för företagen uppstod och att en samlad bild av resultatet av förenklingsarbetet saknades. Riksrevisionen konstaterade vidare i sin granskning att det i påfallande liten utsträckning skedde ett arbete med att förändra lagar och förordningar med det primära syftet att förenkla för företagen.¹⁵

¹³ Bet. 1998/99:NU6, rskr. 1998/99:170.

¹⁴ Bet. 2002/03:NU1, rskr. 2002/03:74–76. och bet. 2002/03:NU7.

2.2.2 Former, mål och övriga beståndsdelar i tidigare regelförenklingsarbete

Riksdagens beslut (se avsnitt 2.2.1) drev utvecklingen på förenklingsområdet framåt på flera sätt. Tillkännagivandet från 1999 föranledde den dåvarande regeringen att året därpå lämna en skrivelse till riksdagen¹⁶ samt att i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:1) ange ett delmål för regelförenklingsarbetet. Målet var att regelverkens administrativa börda för småföretagen tydligt skulle minska inom en treårsperiod.

Enligt riksdagsbeslutet från 2002 skulle regeringen bl.a. ta fram ett handlingsprogram inriktat på förenkling av befintliga regelverk, sätta upp ett kvantitativt mål och ta fram ett mått som visade på hur regelbördan förändrades. Ett handlingsprogram presenterades i december 2004 i skrivelsen *Regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen m.m.* (skr. 2004/05:48). Handlingsprogrammet innehöll 291 åtgärder.

I november 2003 fick Verket för näringslivsutveckling, Nutek, i uppdrag av regeringen att genomföra provmätningar med den s.k. standardkostnadsmodellen som mätmetod. Under perioden 2004–2006 genomfördes mätningar på sex regelområden. År 2005 fastställde regeringen kvantitativa mål för skatteområdet och för årsredovisningslagen (1995:1554). Målet för skatteområdet var att den administrativa bördan skulle minska med 20 procent till 2010, medan målet för årsredovisningslagen var en minskning med 15 procent till 2010.¹⁷

I Riksrevisionens granskning av regeringens regelförenklingsarbete 2004 redovisades också hur arbetet bedrevs i Regeringskansliet.¹⁸ Det konstaterades att arbetet i hög grad var koncentrerat till Simplexgruppen inom Näringsdepartementet. Gruppens uppgift var att granska nya eller förändrade förslag till regler med effekter på företags villkor samt att en konsekvensanalys genomfördes. Riksrevisionen konstaterade dock att inga propositioner lagts fram under senare år som huvudsakligen handlat om att förenkla för företagen.¹⁹

En statssekreterargrupp inrättades i december 1998 med särskilt ansvar för arbetet med regelförenkling. Gruppen, som bestod av statssekreterare från Närings-, Justitie- och Finansdepartementen, hade relativt få möten, ca 1–2 möten per år.

I samband med framtagandet av handlingsprogrammet tillkallades en interdepartemental arbetsgrupp 2004. Av Riksrevisionens granskning framgår att denna arbetsgrupp inte bildades som en permanent resurs inom Regeringskansliet, utan ansågs ha fullgjort sitt uppdrag efter sammanställningen av förenklingsförslagen och upplöstes därefter.²⁰

2.3 Struktur och verktyg är på plats

2.3.1 Inledning

Under innevarande mandatperiod har regeringen konstaterat att regelförenkling är ett långsiktigt förändringsarbete som

¹⁵ RiR 2004:23 Regelförenklingar för företag, s.8, 11 och 51ff.

¹⁶ Skrivelsen *Regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag* (skr. 1999/2000:148).

¹⁷ Skrivelsen *Regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet* (skr. 2005/06:49).

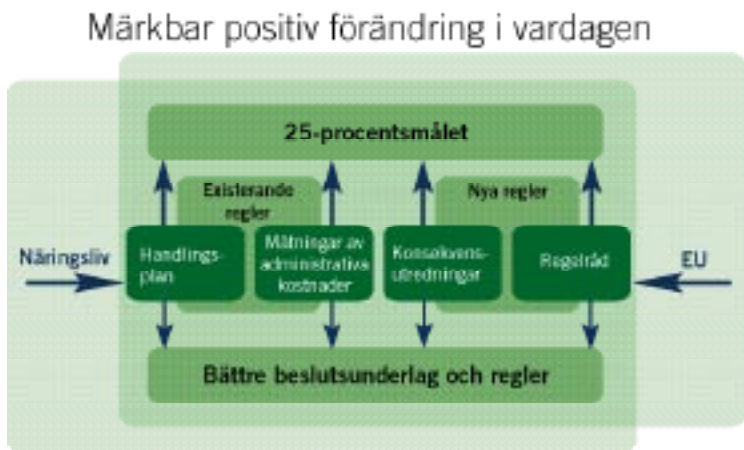
¹⁸ RiR 2004:23 Regelförenklingar för företag, s. 23 ff.

¹⁹ A.a. s. 24.

²⁰ A.a. s. 28.

berör många aktörer på flera olika nivåer. Det har därför varit viktigt att få en fungerande organisation och struktur för arbetet samt förenklingsverktyg på plats för att systematiskt kunna ta sig an uppgiften att förenkla vardagen för företagen. Nedanstående figur illustrerar beståndsdelarna i regelförenklingsarbetet under perioden 2006–2010.

Figur 5. Beståndsdelarna i regelförenklingsarbetet



En stor del av arbetet med att förenkla vardagen för företagen innebär att identifiera existerande regler som är i behov av förenkling. En lika viktig del är dock att se till att nya och ändrade regler blir ändamålsenligt utformade ur ett förenklingsperspektiv.

Genom mätningar av företagens administrativa kostnader har förenklingsåtgärder avseende befintliga regler kunnat identifieras. Konsekvensutredningar har utförts för att belysa vilka effekter ändrade eller nya regler som införs har på företag så att det för företagen enklaste och mest ändamålsenliga alternativet kan väljas. Regelrådet har granskat och bedömt om nya och ändrade regler utformas på ett för företagen enkelt och kostnadseffektivt sätt. I regeringens handlingsplan har pågående och planerade förenklingsåtgärder redovisats. Mätningar, konsekvensutredningar, handlingsplan och Regelrådets verksamhet bidrar alla till att få fram ett bättre beslutsunderlag vid regelgivning och till att regler utformas på ett enkelt och ändamålsenligt sätt.

Viktiga ramar för arbetet under perioden 2006–2010 har varit samverkan med näringsliv och aktivt deltagande i regelförenklingsarbetet på EU-nivån. En nära samverkan och dialog med näringslivet är av avgörande betydelse för att arbetet ska inriktas på det som verkligen gör skillnad i företagets vardag. Många regelområden är i hög grad styrda av gemenskapsrätten. Det nationella förenklingsarbetet måste därför även inriktas på ett aktivt och pådrivande förenklingsarbete på EU-nivå.

I de följande avsnitten redogörs för den utveckling som har skett i fråga om verktyg och organisation. För en mer ingående beskrivning av beståndsdelarna i förenklingsarbetet hänvisas till avsnitt 2 i föregående års skrivelse, skrivelsen *Regelförenklingsarbetet* (skr. 2008/09:206).

2.3.2 Organisation och struktur

Under innevarande mandatperiod har en väl fungerande organisation och struktur för arbetet utvecklats. Regeringen beslutade den 3 april 2007 att inrätta en statssekreterargrupp

med särskilt ansvar för att stärka samordningen av arbetet med regelförenkling i Regeringskansliet.²¹ Som permanenta ledamöter i gruppen ingick inledningsvis statssekreterare från Statsrådsberedningen, Justitie-, Social-, Finans-, Jordbruks-, Miljö-, Arbetsmarknads-, Integrations- och jämställdhets- samt Näringsdepartementet. Från hösten 2008 ingår statssekreterare från samtliga departement i gruppen. Ordförande i gruppen är näringsministerns statssekreterare med ansvar för regelförenklingsarbetet. Huvuduppgiften för statssekreterargruppen har varit att stärka samordningen av regelförenklingsarbetet i Regeringskansliet. Gruppen har haft 4–6 sammanträden per år.

En interdepartemental arbetsgrupp för regelförenklingsarbetet har funnits sedan december 2006. Gruppen leds av tjänstemän från Näringsdepartementet. I gruppen ingår framför allt tjänstemän med samordningsansvar för regelförenklingsarbetet på samtliga departement. Vissa departement har flera ledamöter i gruppen. Antalet deltagare i gruppen har varierat mellan 20–35 personer. Den interdepartementala arbetsgruppen har under perioden 2007–2010 i regel sammanträtt en gång per månad, med undantag för sommarmånaderna.

Inom Regeringskansliet är det enheten för marknad och konkurrens i Näringsdepartementet som har det övergripande samordningsansvaret för regelförenklingsarbetet. Enheten arbetar med att samordna, stödja och följa regelförenklingsarbetet inom Regeringskansliet. Enheten ansvarar för ramvillkor för företag och har därför också till uppgift att granska nya eller ändrade regelförslag som har effekter för företags villkor.

I varje departement finns det en enhet med samordningsansvar för regelförenklingsarbetet på departementet samt förenklingsansvariga på enheter eller avdelningar som till någon del ansvarar för frågor som berör företag.

Under perioden 2006–2010 har antalet myndigheter som haft ett formellt förenklingsuppdrag varierat mellan 53 och 39. Styrningen av myndigheterna har skett genom årliga regeringsbeslut samt genom uppdrag i regleringsbrev. Under 2008 inleddes ett arbete med att mer systematiskt föra in regelförenkling för medborgare och företag i myndigheternas instruktioner. Dessa tydliga styr signaler från regeringen om vikten av enkla och ändamålsenliga regler har föranlett många av de berörda myndigheterna att utse förenklingsansvariga. En del myndigheter, t.ex. Skatteverket, har särskilda funktioner för att samordna regelförenklingsarbetet.

Tillväxtverket är den myndighet under regeringen som har ett särskilt utpekat och övergripande ansvar för regelförenklingsfrågor. Verket ansvarar för mätningarna av företagens administrativa kostnader och genomför på uppdrag av regeringen årligen uppdateringen av mätningarna. Tillväxtverket svarar också tillsammans med Ekonomistyrningsverket för metodutveckling, rådgivning och utbildning till övriga myndigheter i fråga om utformningen av konsekvensutredningar. Tillväxtverket har den samordnande rollen.

En central grupp för samråd med näringslivet inrättades den 12 februari 2007 av Näringsdepartementet. I den centrala samrådsgruppen har de övergripande frågorna kopplade till regelförenklingsarbetet diskuterats, som exempelvis arbetet med handlingsplanen, konsekvensutredningar, mätningarna av administrativa kostnader, samrådet med näringslivet och

²¹ Dnr N2007/3514/MK.

inrättandet av ett regelråd. Samrådsgruppen består av representanter från Almega, Företagarförbundet, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen och Teknikföretagen. Samrådsgruppen har sammanträtt 3–5 gånger per år under perioden 2007–2009.

2.3.3 Mätningar av företagens administrativa kostnader

Som framgår av avsnitt 2.2.2 påbörjades mätningarna av företagens administrativa kostnader 2004 under den föregående regeringen efter ett tillkännagivande från riksdagen 2004.²² När den nuvarande regeringen tillträdde utvidgades mätningarna och takten i mätarbetet ökade, som en följd av 25-procentsmålet. Det beslutades att en komplett nollbas som omfattar huvuddelen av de regelverk som företagen har att efterleva skulle beräknas. Under en mycket kort period genomfördes mätningar på ytterligare tolv regelområden och en uppdatering av de sex tidigare uppmätta områdena. Det beslutades att datum för nollbasen skulle vara den 1 juli 2006. Redan i februari 2008 var mätningarna av nollbasen klara. De administrativa kostnaderna för företagen beräknades till 96,5 miljarder kronor, vilket utgör det index utifrån vilket regeringens mål om att minska de administrativa kostnaderna mäts. Förutom Sverige är det endast sex andra EU-länder som har en uppmätt nollbas.

Tillväxtverket har under mätarbetet kartlagt 973 lagar, identifierat närmare 4 600 informationskrav och låtit genomföra ca 3 300 djupintervjuer med företag. Totalt omfattar mätningarna 17 områden. Upphandlingsområdet omfattas inte längre av mätningarna eftersom det visat sig vara mycket svårt att beräkna kostnaderna för det området. Regelområdena berör ofta flera departements och myndigheters ansvarsområde. Hur denna fördelning ser ut framgår av *bilaga 2*.

Mätningar genomfördes redan 2004 med den s.k. standardkostnadsmodellen (SKM). SKM är en kvalitativ metod som bygger på värderingar av hur mycket tid ett normaleffektivt företag avsätter för att hantera kraven i lagstiftningen på det sätt som de är avsedda att följas. Det som mäts är de kostnader som företag har för att upprätta, överföra och lagra information till statlig myndighet eller tredje part till följd av krav i lagar, förordningar, föreskrifter eller allmänna råd.²³ SKM är en begränsad metod så till vida att den endast mäter kostnaderna för vissa specifika arbetsmoment som företag måste utföra för att följa reglerna.

Samtliga EU:s medlemsstater samt EU-kommissionen använder i dag SKM och har program för att mäta och minska de administrativa kostnaderna för företagen. Utöver dessa arbetar även Victoria State Government i Australien, Turkiet, Norge och OECD med SKM.

Mätningarna är ett viktigt verktyg i regelförenklingsarbetet dels för att följa utvecklingen av de administrativa kostnaderna för företagen över tid, dels för att identifiera var i regelverken

de stora och betungande kostnaderna finns. För att följa utvecklingen har Tillväxtverket genomfört årliga uppdateringsmätningar där effekterna av det föregående årets ändringar i regelverken mäts. Uppdateringsmätningar har genomförts 2008, 2009 och 2010, vilket innebär att mätningar har skett av alla förändringar i regelverken fram till den 31 december 2009 räknat från nollbasdatum.

Mätningarna av de administrativa kostnaderna tillsammans med det ambitiösa kvantitativa mål som regeringen haft för arbetet, har bidragit till ett ökat fokus på regelförenklingsarbetet och har förstärkt ambitionen att nå det övergripande kvalitativa målet att åstadkomma en förändring i företagets vardag. Reglernas effekter och kostnaderna för företagen för att följa dem har kunnat synliggöras i regelgivningen på ett sätt som inte varit möjligt tidigare. Detta har medfört en större medvetenhet, både på departement och de myndigheter som varit inblandade i arbetet, omkring betydelsen av att utforma enkla regler som medför så låga administrativa kostnader som möjligt för företagen. Tillsammans med regeringens handlingsplan för regelförenklning har mätarbetet ökat förståelsen och påverkat attityder hos regelgivare till behovet av enkla och kostnadseffektiva regler för både företag och medborgare.

2.3.4 Konsekvensutredningar vid regelgivning

Vid mandatperiodens början saknades en sammanhållen reglering för hur konsekvensutredningar skulle genomföras och granskas på departements- respektive myndighetsnivå. Ofta upprättades två konsekvensutredningar i ett och samma ärende vilket orsakade ett merarbete utan att detta fick genomslag på kvaliteten i utredningarna och på reglerna. Den dubbelreglering som förelåg genom dels krav på konsekvensutredningar i verksförordningen (1995:1322), dels i förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor bidrog till att nya eller ändrade regler inte alltid grundades på ett sammanhållet och allsidigt beslutsunderlag som innehöll väl genomarbetade analyser av ekonomiska, administrativa och andra konsekvenser och kostnader.

Det saknades vidare en samlande funktion med ett uttryckligt uppdrag att bistå regelgivarna i arbetet med regelförenklning, bedöma om nya eller ändrade regler utformats så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad och att granska kvaliteten hos konsekvensutredningar. Tre aktörer, Ekonomistyrningsverket, Nutek (numera Tillväxtverket) och näringslivsenheten i Näringsdepartementet, granskade i viss utsträckning upprättade konsekvensutredningar men granskningen genomfördes med olika utgångspunkter. Någon reglerad skyldighet fanns inte att inhämta synpunkter på förslaget till nya eller ändrade regler och den därtill hörande konsekvensutredningen. Konsekvensutredningar var inte heller något som särskilt ofta efterfrågades i den politiska beslutsprocessen. De var vidare inte heltäckande, utan ofta var det statsfinansiella eller miljömässiga konsekvenser som var i fokus. Någon övergripande insats när det gäller utbildning i beredningsprocessen i fråga om konsekvensutredningar hade inte genomförts inom Regeringskansliet.

I dag är regleringen för arbetet med konsekvensutredningar samordnad och förenklad. Utgångspunkten för arbetet med att upprätta konsekvensutredningar återfinns i förordningen

²² Bet. 2002/03:NU1, rskr. 2002/03:74.

²³ För mer information om standardkostnadsmodellen se avsnitt 2.2.2 i skr. 2008/09:206 samt Nutek-rapporten "Manual för att mäta företagens administrativa kostnader enligt Standardkostnadsmodellen".

(2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Arbetet har fr.o.m. juni 2008 genom olika styrdokument gjorts enhetligt för kommittéer²⁴, Regeringskansliet²⁵ och myndigheter²⁶. En konsekvensutredning ska upprättas och samma krav på innehåll och kvalitet i en konsekvensutredning gäller för alla regelgivare. Genom detta arbetssätt uppnås synergieffekter, transparens och likformighet. En konsekvensutredning i senare led av lagstiftningskedjan kan därmed bygga på tidigare upprättade konsekvensutredningar. Inom Regeringskansliet har en intern webbportal tillskapats, tillgänglig via intranätet, där relevant information för arbetet med konsekvensutredningar finns samlad.

Under åren 2008–2010 har ett samlat och övergripande arbete bedrivits med utbildning och information om arbetet med konsekvensutredningar för alla som arbetar med regelgivning i Regeringskansliet. En vägledning, *Konsekvensutredning vid regelgivning – en vägledning*, har utarbetats inom Näringsdepartementet. Utöver seminarier och konferenser där departementet har deltagit, har fyra informationstillfällen och en seminarierie om sex seminarier anordnats. Seminarierna har belyst effektkedjan, miljö- och sociala konsekvenser, ekonomiska konsekvenser för företag, konkurrens och administrativa kostnader.

På myndighetsnivå har Tillväxtverket genomfört utbildningsinsatser om utformning av konsekvensutredningar och för att öka användningen av databasen Malin. Tillväxtverket har vidare utvecklat ett webbverktyg för konsekvensutredningar för att bistå myndigheterna i deras arbete med att utarbeta konsekvensutredningar. Förutom att ha löpande kontakter med myndigheterna, arrangerar verket också en årlig träff för erfarenhetsutbyte med kontaktpersoner från drygt 50 myndigheter.

2.3.5 Regelrådet

Regelrådet inrättades den 15 maj 2008 (dir. 2008:57). Rådet ska enligt sina direktiv granska utformningen av förslag till nya eller ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Vidare ska rådet bistå regelgivarna i arbetet med förenklningar för företagen. Regelrådet består i dag av fyra ledamöter och fyra suppleanter samt bistås av ett sekretariat om åtta personer. Genom förordningen (2008:530) om myndigheters inhämtande av yttrande från Regelrådet och en statssekreterarskrivelse med riktlinjer för Regeringskansliets överlämnande av underlag till Regelrådet²⁷ finns det numera en skyldighet att överlämna konsekvensutredningar till rådet. Det framgår av riktlinjerna när konsekvensutredningar inte behöver lämnas över till rådet.

Regelrådet överlämnade den 20 januari 2010 sin årliga rapport till Näringsdepartementet.²⁸ I rapporten gör Regelrådet den reflektionen att tydliga och heltäckande konsekvensutredningar ger ett bra underlag för regelgivarna. Omvänt gör dåliga konsekvensutredningar det svårt att bedöma om den från administrativ synpunkt lämpligaste lösningen verkligen valts. Det

²⁴ Förordningen (2008:269) om ändring i kommittéförordningen (1998:1474).

²⁵ Statssekreterarskrivelse med riktlinjer för arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet (N2008/5953/MK).

²⁶ Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

²⁷ Dnr N2008/5954/MK.

finns alltså en stark koppling mellan bristfälliga konsekvensutredningar och dålig regelgivning. I sina rekommendationer till regelgivarna pekar rådet särskilt på vikten av att dess yttranden beaktas i regelgivningsarbetet liksom att författningsförslag som påverkar företagen sänds till rådet. Vidare rekommenderar rådet att tillräcklig tid avsätts för att göra konsekvensutredningar liksom att regelgivarna får utbildning i hur man skriver bra författningar och konsekvensutredningar. Regelgivarna rekommenderas vidare att se till att all EU-lagstiftning som påverkar företagen bygger på godtagbara konsekvensutredningar. Rådet framhåller vikten av att samarbete i EU-arbetet sker med övriga medlemsstater.

Sammanfattningsvis kan Regelrådets arbete på sikt antas förbättra kvaliteten på regelgivning och konsekvensutredningar och därmed medverka till att målet för regelförenklingsarbetet uppfylls. Regelrådet tycker sig märka att kvaliteten på författningsförslag och konsekvensutredningar förbättrats under senare delen av 2009. De rekommendationer rådet framför har till viss del redan omhändertagits i Regeringskansliet, bl.a. i fråga om utbildningsinsatser. Vidare beaktas rådets yttrande i allt högre utsträckning i den fortsatta regelgivningsprocessen.

Till Regelrådet har det under perioden 3 februari–31 december 2009 kommit in 411 remisser med författningsförslag. Av dessa har rådet yttrat sig i 222 fall. I 43 procent av fallen har Regelrådet avstyrkt förslagen. Regelrådet avstyrker som regel ett förslag när konsekvensutredningen är bristfällig eller saknas. Konsekvensutredningarnas kvalitet har underkänts av rådet i 54 procent av fallen.

2.3.6 Samråd med näringslivet

Samråd och dialog med företag och näringslivsorganisationer har varit en av hörnstenarna i regeringens arbete med regelförenklning under mandatperioden. Det har varit viktigt att genom samråden identifiera de förenklingsåtgärder som företagen efterfrågar så att arbetet kan leda till verkliga och märkbara lättnader för företagen. Regeringen har i samtliga förenklingsuppdrag till departement och myndigheter betonat betydelsen av att samråd sker med näringslivet. Samrådsmöten omkring övergripande frågor har också regelbundet hållits med näringslivets organisationer genom en centralt inrättad samrådsgrupp som letts av Näringsdepartementet.

Under perioden 2006–2010 har det bedrivits ett aktivt samråd kring regelförenklingsarbete både på departementet och myndigheter. Behovet av att samråda för att rikta insatserna gentemot det som efterfrågas och får effekt för företagen i deras vardag var som störst de första åren. Från att inte ha varit särskilt utvecklat har samrådet kring regelförenklning därefter utvecklats till att bli en naturlig och integrerad del av det löpande arbetet.

På grundval av de granskningar som genomförts av myndigheternas och departementens årliga redovisningar kan det konstateras att det skett en betydande nivåhöjning under denna mandatperiod. Samtliga departement och den absoluta majoriteten av myndigheterna har samrått med näringslivet under mandatperioden. Samråden har sett olika ut beroende på de särskilda förhållanden som råder inom det specifika om-

²⁸ www.regelradet.se.

rådet. I vissa fall arrangeras samråd endast för regelförenklingsarbetet medan det i andra fall finns som en diskussionspunkt inom ramen för befintliga samrådsformer. Ibland sker samråd enbart på myndighetsnivå där dock representanter för Regeringskansliet ofta deltar. En del departement och myndigheter har inrättat mer permanenta samrådsgrupper för regelförenklingsarbetet. En utförlig redogörelse över genomförda samråd lämnades i förra årets skrivelse om regelförenklingsarbetet.²⁹

Samråden har gett regeringen och alla inblandade parter värdefull information som bidragit till att förenklingsförslag som särskilt efterfrågats av företagen har kunnat föras in i förenklingsarbetet. Strukturen på de förslag som aktualiseras genom samråden eller som näringslivet lämnar in till regeringen eller myndigheterna genom andra kanaler, gör det i många fall dock svårt för regeringen att direkt genomföra dem. I många fall krävs ytterligare preciseringar och utredning av förslagen. Samråden kan exempelvis användas till att ta in förslag och synpunkter från näringslivet, men också till att ge en utförlig återkoppling på lämnade förslag. En annan viktig funktion kan vara återkoppling från näringslivet om förändrade eller nya regler fungerar som avsett. Formerna för samråden kan komma att behöva utvecklas ytterligare framöver.

2.3.7 Handlingsplan med förenklingsåtgärder

Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet har varit ett aktivt pågående arbete under hela mandatperioden och den har uppdaterats varje år. I handlingsplanen har avslutade, pågående och planerade förenklingsåtgärder angetts. Processen med att ta fram åtgärder som underlag till en handlingsplan med regelförenklingsåtgärder för företagen har från början haft en bred ansats. Genom detta har förenklingsarbetet fått ett starkt genomslag bland regelgivare. Arbetet har omfattat alla departement och ett stort antal myndigheter. Antalet myndigheter som haft ett formellt förenklingsuppdrag har varierat mellan 53 och 39 under mandatperioden. Att antalet myndigheter har varierat beror bl.a. på att en del myndigheter under perioden har slagits ihop till nya myndigheter, t.ex. Transportstyrelsen, medan andra myndigheters verksamhet t.ex. Radio- och TV-verkets, i så liten utsträckning vänt sig till företag att det inte bedömts arbetsekonomiskt effektivt att de ska omfattas av ett omfattande förenklingsuppdrag som tar sikte på företag.

I tabell 2 nedan redogörs för de olika stegen i handlingsplanen under perioden 2006–2010. För en mer utförlig beskrivning av de olika stegen hänvisas till förra årets skrivelse om regelförenklingsarbetet, skr. 2008/09:206.

Tabell 2. Handlingsplanens olika steg under perioden 2006–2010

| Tidpunkt | Händelse |
|--------------|--|
| nov 2006 | Regeringsbeslut med uppdrag till alla departement och 53 myndigheter att ta fram underlag till regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet. ³⁰ |
| maj 2007 | Första steget i handlingsplanen presenteras med inriktningen för regelförenklingsarbetet 2007–2010. |
| maj 2007 | Regeringsbeslut med ett konkretiserat uppdrag till alla departement och 52 myndigheter till steg två av handlingsplanen. ³¹ |
| april 2008 | Andra steget i handlingsplanen redovisas i skrivelsen <i>Regelförenklingsarbetet</i> (skr. 2007/08:131) till riksdagen. Sammanlagt 600 genomförda, pågående och planerade förenklingsåtgärder presenteras i handlingsplanen, varav 170 genomförts under 2007. |
| juli 2008 | Det tredje förenklingsuppdraget till alla departement och 44 myndigheter, med uppdrag att uppdatera och ta fram ytterligare underlag till handlingsplanen. ³² |
| juni 2009 | Tredje steget i handlingsplanen redovisas i skrivelsen <i>Regelförenklingsarbetet</i> (skr. 2008/09:206) till riksdagen. Sammanlagt ca 940 genomförda, pågående och planerade förenklingsåtgärder presenterades i handlingsplanen, varav drygt 460 genomförts under 2007 och 2008. |
| augusti 2009 | Det fjärde förenklingsuppdraget till alla departement och 39 myndigheter, med uppdrag att uppdatera och ta fram ytterligare underlag till handlingsplanen. ³³ |
| maj 2010 | Fjärde steget i handlingsplanen (som redovisas i denna skrivelse). Sammanlagt ca 1 150 genomförda, pågående och planerade förenklingsåtgärder, varav drygt 590 genomförts under 2007–2009. |

De fyra förenklingsuppdragen till departementen och berörda myndigheter har tagit sikte på grundläggande områden för regelförenklingsarbetet. Huvudinriktningen har varit att identifiera förenklingsåtgärder på nationell och EU-nivå. Mätningarna och förenklingsförslagen från näringslivet har i uppdragen utpekats som grundläggande källor i arbetet med att identifiera förenklingsförslag. Departement och myndigheter har vidare under perioden 2007–2010 fått redogöra för inriktningen av förenklingsarbetet, användningen av mätningarna på det aktuella regelområdet samt samrådet med och återkopplingen till näringslivet. I uppdragen till myndigheterna har regeringen

³⁰ Dnr N2006/10426/NL.

³¹ Dnr N2007/5163/MK.

³² Dnr N2008/4837/MK.

³³ Dnr N2009/5847/MK.

²⁹ Se närmare avsnitt 2.5 i skr. 2008/09:206.

framhållit att de bör redovisa förslag till ändringar i lagar och förordningar som skulle kunna förenkla för företagen.

Arbetsprocessen med att varje år ta fram en handlingsplan har varit uppplagd i två steg. I det första steget har de myndigheter som omfattats av förenklingsuppdragen haft i uppdrag att fram underlag inom sina respektive ansvarsområden. Myndigheternas förenklingsrapporter har redovisats till ansvarigt departement för att bistå departementet i arbetet med att uppdatera departementets arbetsplan. Departementen har sedan i ett andra steg till Näringsdepartementet redovisat en samlad arbetsplan för regelförenklingsarbetet inom sitt ansvarsområde. Näringsdepartementet har därefter sammanställt arbetsplanerna till en gemensam handlingsplan för regeringen. Näringsdepartementet har utvecklat omfattande riktlinjer, anvisningar och en mall för redovisning av uppdragen under perioden som gått. Innehållet i anvisningar och detaljeringsgraden i dessa har avspeglat de frågor som uppstått på departements- och myndighetsnivå.

Regeringskansliet har utvärderat den interna arbetsprocessen kring regelförenklingsarbetet, främst arbetet med att ta fram handlingsplanerna samt arbetet med att ta fram, analysera och genomföra förenklingsåtgärder.

2.4 OECD:s granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige

Inom OECD bedrivs sedan många år ett arbete med inriktning på regelkvalitet och regelreformer. På medlemsländernas begäran har OECD granskat regelreformeringsarbetet i över tjugo av medlemsländerna. OECD:s granskning av Sverige ur ett regelreformeringsperspektiv pågick från hösten 2005 till december 2006. Slutrapporten, *Sweden – Achieving Results for Sustained Growth*, presenterades i mars 2007. Rapporten innehöll ett antal rekommendationer om hur det svenska regelreformeringsarbetet skulle kunna förbättras i olika avseenden. De flesta av OECD:s rekommendationer har hörtsammats från svensk sida under nuvarande regeringens mandatperiod.

Sedan våren 2008 granskar OECD olika aspekter på regelreformer i EU:s femton första medlemsstater, EU15. OECD och EU-kommissionen bedömer att en granskning av regelreformeringsaspekter i medlemsstaterna är viktig bl.a. för att nå uppsatta mål i Lissabonstrategin. Som ett led i granskningen av Sverige kom OECD på ett veckolångt besök i november 2008 för möten med riksdagens näringsutskott, tjänstemän från Regeringskansliet och ett antal myndigheter samt företrädare för näringslivsorganisationer m.fl. OECD kommer senare att publicera en syntesrapport när granskningen av samtliga femton medlemsstater avslutats.

Slutrapporten avseende granskningen av Sverige, *Regulatory Management in Selected EU Member States: Background report on Sweden*, har behandlats under våren 2010. I den rapporten, som är relativt omfattande, konstaterar OECD att det har skett betydande framsteg under innevarande mandatperiod och att nuvarande regering har visat en mycket stark vilja att fortsätta utveckla regelförenklingsarbetet. OECD konstaterar vidare att Sverige har förbättrat sitt regelreformeringsarbete i flera avseenden under senare år, särskilt vad gäller det som kan betecknas som verktygen och infrastrukturen i regelförenklingsarbetet. Slutrapporten innehåller totalt ca 50 rekommendatio-

ner för det framtida arbetet med regelreformer och för hur arbetet i dessa frågor kan stärkas avseende arbetet på EU-nivå, statlig, regional och lokal nivå. Regeringen avser att framöver noga analysera dessa rekommendationer. En del av rekommendationerna hanteras redan i denna skrivelse t.ex. i fråga om förstärkning av arbetet på regional och lokal nivå, medan andra utgör ett viktigt underlag i arbetet med att ta fram ett nytt förenklingsprogram för perioden 2011–2014.

2.5 Uppnådda resultat 2006–2010

2.5.1 Inledning

Att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag har varit det resultat som departement och berörda myndigheter eftersträvat i regelförenklingsarbetet. I detta arbete ligger många olika slags insatser på olika nivåer. Begreppet *regelförenklning* som beteckning på arbetet är därför ibland missvisande, då det i sig kan uppfattas som ett snävt begrepp som endast tar sikte på förenklning av regler och leder tankarna till avreglering, dvs. att ta bort regler. Som understrukits i avsnitt 1.4 handlar det i grunden om att utforma regler, processer och förfaranden så att de är bättre anpassade till företagets villkor och verklighet.

Under perioden 2006–2010 har det inte funnits mätmetoder, indikatorer eller andra uppföljningsinstrument för att synliggöra och följa upp de insatser och åtgärder i förenklingsarbetet som avser annat än att minska företagets administrativa kostnader. Detta har varit en brist i arbetet och är därför som framgår av avsnitt 4.2 en uppgift som prioriteras i det framtida förenklingsprogrammet 2011–2014. För att visa på bredden och variationen i insatserna som har vidtagits under perioden 2006–2010 för att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag, ges i avsnitt 2.5.2 en beskrivning av vilka typåtgärder som har omfattats av regelförenklingsarbetet.

En viktig inriktning i förenklingsarbetet har varit att de förenklingsåtgärder som departement och myndigheter överväger och genomför svarar mot det som efterfrågas av näringslivet. Detta är en grundläggande förutsättning för ett lyckat resultat. Avsnitt 2.5.3 innehåller en redogörelse för inriktningen på förenklingsförslagen från näringslivet och hur dessa har återspeglats i resultatet av förenklingsarbetet.

Att nå det underliggande målet om att minska företagets administrativa kostnader med 25 procent till 2010 har varit en viktig del i arbetet. I avsnitt 2.5.4 redogörs för utvecklingen av de administrativa kostnaderna under perioden 2006–2010. En uppföljning och analys av resultat i förhållande till 25-procentsmålet görs också i avsnittet.

2.5.2 Märkbar positiv förändring i vardagen

Insatserna har varit av varierande art

Trots att nära hälften av de framtagna förenklingsåtgärderna under mandatperioden avsett annat än administrativa kostnader har dessa åtgärder kommit i skymundan och hamnat i skuggan av 25-procentsmålet. De åtgärder och insatser som sammantaget ingått i arbetet med att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag har varit av mycket varierande art då arbetet haft en bred inriktning och ansats.

Insatserna kan i grova drag grupperas i

- förenkling av regler,
- förenkling av den administrativa processen att följa reglerna,
- ökad samverkan och samordning mellan myndigheter,
- förbättrad service och tillgänglighet, samt
- förkortade handläggnings- och väntetider.

I det följande ges en beskrivning av vilka typåtgärder som det varit frågan om inom de nu nämnda åtgärdsgrupperna. Konkreta exempel på dessa typåtgärder ges i avsnitt 5 som innehåller ett begränsat urval av de förenklingsåtgärder som omfattas av handlingsplanen för regelförenklingsarbetet.

Förenkling av regler

I begreppet **förenkling** i snäv mening ligger att ta bort regler, konsolidera eller rationalisera regler. De åtgärder som det varit fråga om i denna grupp har handlat om att

- upphäva lagstiftning eller andra regleringar,
- ta bort informationskrav från lagstiftningen eller andra regleringar,
- begränsa omfattningen av tillämpningen av lagstiftningen för vissa grupper t.ex. småföretag,
- slå ihop informations- eller lagstiftningskrav i olika regleringar, samt
- skriva om krångligt utformade regler, så att de blir mer överskådliga samt lättare att läsa och förstå.

Förenkling av den administrativa processen för att följa reglerna

Åtgärderna som har ingått i denna grupp har i huvudsak haft till syfte att minska företagets administrativa kostnader. Färre blanketter och minskat uppgiftslämnande har i sammanhanget varit prioriterade insatser för att förenkla den administrativa processen på ett betydande sätt. Detta har skett genom förenklade ansöknings-, tillstånds- och anmälningsförfaranden. Som exempel på åtgärder som det varit fråga om kan nämnas att: onödiga blanketter och formkrav tagits bort,

- onödiga inspektioner och informationskrav tagits bort,
- omfattningen av uppgiftslämnandet eller antalet gånger uppgifterna krävs in minskat,
- myndigheter själva inhämtat vissa uppgifter,
- ansökan ersatts av anmälan,
- tillståndskrav tagits bort, samt
- utformningen av blanketter förbättrats genom att de t.ex. målgruppsanpassats och ett enklare språk använts.

Ökad samverkan och samordning mellan myndigheter

För företag är det ett stort irritationsmoment att behöva lämna samma eller liknande uppgifter flera gånger eller till olika myndigheter. Likaså är det tidskrävande för myndigheter att vända sig till flera olika myndigheter för att få tillgång till för verksamheten viktig information eller uppgifter. En förbättrad

samverkan och samordning mellan myndigheter har därför varit en viktig del av förenklingsarbetet. Det har gällt såväl uppgiftslämnande som ansökningsförfarande och tillsyn. Som exempel på åtgärder som det varit fråga om kan nämnas att:

- myndigheter har hämtat in uppgifter från andra myndigheter i stället för hos företagen,
- myndigheter har utvecklat gemensamma kontaktpunkter eller portaler på internet för företag som söker myndighetsinformation,
- myndigheter har inrättat gemensamma lokala service- och samverkanskontor,
- kraven på uppgiftslämnande på ett område har harmoniserats med informationskrav på andra områden så att liknande krav på uppgifter i olika regler bara behöver lämnas vid ett tillfälle, samt
- inhämtandet av uppgifter från företag har samordnats.

Förbättrad service och tillgänglighet

Många av förenklingsåtgärderna på myndighetsnivån avser förbättrad service och tillgänglighet. Regeringens arbete med e-förvaltning har lett till att flertalet myndigheter arbetar med att tillhandahålla och utveckla e-tjänster så att uppgiftslämnande och övrigt informationsutbyte mellan myndighet och företag underlättas. Flera myndigheter tillhandahåller serviceåtaganden. I serviceåtaganden anger myndigheten vad företag och medborgare kan förvänta sig av den service som myndigheten tillhandahåller. Det kan vara fråga om att myndigheten åtar sig att besvara e-post och brev inom ett antal dagar, svara i telefon inom ett antal minuter, att avgöra ärenden inom en viss tid. Flera myndigheter har serviceåtaganden i fråga om handläggnings- och väntetider. Försäkringskassan, Tullverket och Bolagsverket är exempel på myndigheter som har serviceåtaganden.

Förkortade handläggnings- och väntetider

En reduktion av myndigheternas handläggnings- och väntetider kan medföra betydande förbättringar för företagen. I detta sammanhang har det varit särskilt viktigt att se över handläggningstider för tillstånd som har relevans för möjligheten att påbörja eller bedriva en näringsverksamhet. Flera myndigheter har i sina regleringsbrev i uppdrag att minska handläggningstiden eller att hålla de korta.

2.5.3 Förenklingsförslag från näringslivet

För att regelförenklingsarbetet ska få avtryck i företagets vardag är det viktigt att de förenklingsåtgärder som genomförs eller planeras motsvarar de förenklingsåtgärder som näringslivet har föreslagit eller efterfrågar. Som framgått i avsnitt 2.3.7 har i samtliga förenklingsuppdrag till departement och myndigheter näringslivsförslagen tillsammans med mätningarna av de administrativa kostnaderna pekats ut som grundläggande källor i arbetet med att identifiera förenklingsförslag.

Under perioden 2006–2010 har näringslivsorganisationerna aktivt bidragit till regelförenklingsarbetet dels genom att delta i samråd, dels genom den ansevärd mängd förenklingsförslag som överlämnats till regeringen och myndigheter. Näringslivets Regelnämnd (NNR) har samordnat näringslivsorganisationer-

nas regelförenklingsarbete på nationell nivå och EU-nivå.

Inriktningen på förenklingsförslagen

Förenklingsförslag från näringslivet har lämnats kontinuerligt under mandatperioden vid skilda tillfällen och på olika sätt. Merparten av förslagen lämnades under 2007 i skrivelser riktade till olika departement och myndigheter eller i samband med olika samrådsmöten. Det har varit en stor variation på åtgärderna dels i fråga om utformning, dels i fråga om innehåll. En del förslag har pekat ut problem och angett önskvärd inriktning för att lösa dem, medan andra förslag har innehållit konkreta författningsförslag. I en del fall har samma eller liknande förslag lämnats av flera organisationer. Förenklingsförslagen från organisationerna har främst tagit sikte på att minska administrativa, finansiella och materiella kostnader för företagen. Många av förslagen i denna del avser bl.a. de areella näringarna, skatte-, statistik- och arbetsrättsområdet. Det finns dock också förslag till åtgärder som tar sikte på systemfrågor och bördor till följd av irriterande regler.

Utpökade problemområden

NNR har i en rapport från januari 2010, Regelindikator 2009, redovisat en genomgång och analys av de förenklingsförslag som NNR och näringslivsorganisationer respektive branschförbund som är knutna till NNR har lämnat. Enligt denna analys upplevs följande regelområden som krångliga och återkommer oftast bland förenklingsförslagen.³⁴

1. Miljörelaterade regler, t.ex. miljöbalken och avfallsregler.
2. Arbetsmiljölagstiftning.
3. Arbetsmarknadsregler, främst lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS).
4. Revisionsfrågor/revisionsplikt.
5. Skatteregler, framför allt fåmansföretagsreglerna.
6. Kraven på att upprätta planer såsom jämställdhetsplaner och lönekartläggningar.
7. Uppgiftslämnande, framför allt statistik, men också kontrolluppgifter som måste lämnas i tillsynssyften.

Vid en jämförelse med åtgärderna i berörda departements respektive myndigheters arbetsplaner kan det konstateras att ovan uppräknade regelområden till stor del är väl avspeglade i förenklingsarbetet.

- Både miljöbalken och avfallsförordningen har varit föremål för en omfattande översyn under mandatperioden.
- I fråga om arbetsmiljölagstiftningen har Arbetsmiljöverket under 2008 genomfört förenklningar av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete som minskat företagens administrativa kostnader med ca 126 miljoner kronor.
- Regeringen har tydligt angett att den svenska modellen där arbetsmarknadens parter har ett centralt ansvar för vilka villkor som ska gälla på arbetsmarknaden och den arbetsrättsliga lagstiftningen fungerar väl och ska upprätthållas.

I linje med detta har några ändringar i centrala arbetsrättsliga författningar inte föreslagits.

- Regeringen har under våren 2010 föreslagit en frivillig revision för vissa företag.
- Regeringen har under mandatperioden genomfört flera förbättringar av beskattningsreglerna för delägare i fåmansföretag, de s.k. 3:12-reglerna. Som exempel kan nämnas att nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln har höjts från 1,5 till 2,5 inkomstbasbelopp totalt. Detta innebär vid en närmare jämförelse att företagen 2010 kan ta ut 127 250 kronor som utdelning ur företaget som beskattas med den lägre skattesatsen på 20 procent medan man 2006 endast kunde ta ut 64 950 kronor.
- Kraven på att upprätta jämställdhetsplaner och lönekartläggningar har ändrats den 1 januari 2009 från årligen till vart tredje år. Skyldigheten att upprätta planer gäller numera endast arbetsgivare som sysselsätter 25 arbetstagare eller fler mot tidigare tio. Företagens administrativa kostnader beräknas minska med 376 miljoner kronor till följd av dessa ändringar.
- Under 2008 genomförde Statistiska centralbyrån en genomgång av samtliga statistikprodukter i förenklings syfte.

Utpökade systemfrågor

I den analys som NNR genomfört framgår vidare att följande systemfrågor anses problematiska och återkommer allra oftast.

1. Omfattande uppgiftslämnande där företagen efterlyser minskade uppgiftskrav och att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till staten.
2. Behovet av bättre beslutsunderlag och konsekvensutredningar när nya eller ändrade regler ska beslutas.
3. Tillämpning och tillsyn som inte är enhetlig samt brist på information om vilka regler som gäller och hur de ska efterlevas.

Regeringen gav i september 2008 Bolagsverket i uppdrag att utarbeta förslag till hur företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter kan minska. Bolagsverket rapport som överlämnades till regeringen i april 2009 bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Insatser för att förbättra beslutsunderlag och konsekvensutredningar är som framgår av både avsnitt 2.3.4 och 2.3.5 något som regeringen har prioriterat bl.a. genom inrättandet av Regelrådet som ska granska kvaliteten på konsekvensutredningarna. Arbetet har i den delen kommit en bra bit på väg, men än återstår visst utvecklings- och förbättringsarbete.

Tillämpning, tillsyn samt information till företagen om vilka regler som gäller och hur de ska uppfyllas är ett område som regelförenklingsarbetet framöver behöver fokusera mer på. Det behövs konkreta insatser för att göra tillsynen mer enhetlig, tydlig, rättssäker och kostnadseffektiv. I skrivelsen En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (2009/10:79) har regeringen redovisat generella bedömningar för hur tillsynen bör vara reglerad och utformad. I sammanhanget är tillämpningen och tillsynen

³⁴ Se NNR, Regelindikator 2009, s. 30.

på den lokala och regionala nivån av stor betydelse. Som framgår av avsnitt 4.5 är detta en prioriterad fråga att arbeta med i det framtida förenklingsprogrammet 2011–2014.

Näringslivets förslag väl avspeglade i förenklingsarbetet

Av vad som framgått ovan kan det sammantaget konstateras att det av regeringen och myndigheterna bedrivna regelförenklingsarbetet ligger inom de problemområden som näringslivet har identifierat. Ett område med förbättringspotential är dock återkopplingen till de näringslivsorganisationer som lämnat förenklingsförslag inom ramen för regelförenklingsarbetet. Det förtjänar samtidigt att uppmärksammas att det på vissa områden kan vara svårt att ge vad näringslivet betecknar som fullgod återkoppling. Detta beror på det stora antalet förslag, variationen och kvaliteten på förslagen och sättet som förslagen lämnats på t.ex. muntligen på samrådsmöten. Det finns därför inget föreskrivet enhetligt sätt för alla departement och myndigheter att återkoppla på. Återkoppling har i stället skett i så hög utsträckning som möjligt i den omfattning och form som är möjlig i det enskilda fallet. Flera myndigheter och vissa departement har dock i utförliga sammanställningar tagit ställning till näringslivsförslagen samt återkopplat, bl.a. Miljödepartementet och Bolagsverket.

2.5.4 Utvecklingen av de administrativa kostnaderna 2006–2010

Regeringen följer upp utvecklingen mot 25-procentmålet med hjälp av de uppdateringar som Tillväxtverket genomför av mätningarna av de administrativa kostnaderna. Resultatet av mätningarna som ingår i nollbasen visar att företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler uppgick till 96,5³⁵ miljarder kronor 2006. Nollbasmätningen ska uppdateras varje år. Det görs genom mätningar av kostnaderna för förändringarna i regelverken under föregående år. Resultaten ska betraktas som ett index för att följa utvecklingen av företagens administrativa kostnader snarare än exakta kostnader.

Sverige tillämpar en strikt uppföljningsmetod

Tillvägagångssättet i Sverige för uppdatering av mätningarna av de administrativa kostnaderna för uppföljning mot 25-procentmålet skiljer sig från den praxis som flertalet andra länder tillämpar. I Sverige genomförs intervjuer med företag året efter att en åtgärd har införts i stället för att använda s.k. ex ante-analyser i konsekvensutredningar när åtgärdsförslagen utarbetas. Förfarandet innebär en mer exakt uppföljning av de faktiska effekter som en åtgärd ger jämfört med de effekter som uppskattas i samband med att en konsekvensutredning utarbetas. I den uppföljningsmetod som används i Sverige fastställs också den faktiska population av företag som påverkas av en åtgärd jämfört med den fulla potential som uttrycks i en konsekvensutredning gjord ex ante. Detta medför att de uppnådda kostnadsreduceringarna ofta är lägre i Sverige jämfört med övriga länder som följer upp de administrativa

kostnaderna med ex ante-analyser som underlag, vilket är en viktig förklaring till varför måluppfyllelsen ofta är högre i andra länder.

För att illustrera det ovan sagda kan förenklingsåtgärden avseende kvartalsredovisning av mervärdesskatt tas som exempel. Enligt uppgifter från Skatteverket redovisar 54 procent av de företag som omfattas av reglerna var tredje månad, medan 46 procent av företagen av olika anledningar har valt att fortsätta att redovisa mervärdesskatt varje månad eller återgått till det efter en kort tid. I mätresultatet för denna åtgärd ingår endast den faktiska minskningen av de administrativa kostnaderna för de 54 procent av företagen som använder sig av kvartalsredovisning av mervärdesskatt. I en ex ante-analys skulle den potentiella minskningen för alla företag som omfattas av reglerna inräknas, vilket innebär att även den potentiella minskningen för de 46 procent av företagen som efter att åtgärden införts visar sig inte utnyttja möjligheten till kvartalsredovisning omfattas i beräkningarna och ingår därmed i resultatuppföljningen mot målet. Ett annat exempel är att vilande företag inte omfattas av mätningarna, trots att även sådana företag kan dra nytta av regelförenklningar. Så är t.ex. fallet när det gäller förslaget om frivillig revision. I Sverige finns ca 70 000 vilande aktiebolag. För de bolagen beräknas förslaget om frivillig revision innebära en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 365 miljoner kronor.

Uppdateringar av mätningarna samt uppföljning mot 25-procentmålet

Under mandatperioden har det endast varit möjligt att genomföra tre uppdateringar för förändringarna under åren 2007, 2008 och 2009. Uppdateringen av kostnaderna till följd av ändringar införda under 2010 kan inte genomföras förrän 2011. Regeringen har därför under våren 2010, samtidigt med uppdateringen av förändringarna som infördes 2009, låtit genomföra en prognos och kartläggning av hur företagens administrativa kostnader kommer att utvecklas under och efter 2010.

Prognosen omfattar ändringar i lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och allmänna råd som departement och myndigheter senast den 15 februari 2010 har uppgett och där det finns möjlighet att kvantifiera de administrativa kostnaderna utifrån de beräkningsvariabler som används i standardkostnadsmodellen (tid, lönekategori, extern kostnad, frekvens och population). Kartläggningen har omfattat de regelförändringar som departement och myndigheter den 15 februari 2010 vet har beslutats eller ska beslutas om innan eller under 2010, men där inte funnits möjlighet att kvantifiera de administrativa kostnaderna. De resultat som framkommit genom prognosen ska tolkas försiktigt, eftersom alla författningsändringar under 2010 inte omfattas av prognosen då brytdatum för förändringar varit mycket tidigt på året. Alla siffror för 2010 som redovisas i tabellerna nedan ska därför ses som mycket preliminära och inte på något sätt slutgiltiga. I skrivelsen redovisas dessutom resultatet av några av de större ändringar som regeringen har beslutat om efter den 15 februari 2010 och som har kunnat kvantifieras enligt de beräkningsvariabler som används i standardkostnadsmodellen. Mot bakgrund av det ovan sagda är det viktigt att understryka att någon slutlig resultatuppföljning mot 25-procentmålet kan inte genomföras förrän våren 2011.

³⁵ I föregående års redovisning angavs nollbasen till 96,7 miljarder kronor. Den ändrade siffran beror på att nollbasen ständigt korrigeras för att vara så aktuell och korrekt som möjligt.

I det följande redovisas i olika tabeller resultatet av uppföljningar mot 25-procentsmålet per regelområde, men också per departement för 2009 och preliminärt för 2010. För fullständiga redovisningar av resultaten för vart och ett av åren under mandatperioden hänvisas till de mätrapporter som Tillväxtverket publicerar. En redogörelse för resultaten för 2007 och 2008 finns i förra årets skrivelse (skr. 2008/09:206). I tabell 3 redovisas företagens administrativa kostnader per regelområde för perioden 2006–2010.

Tabell 3. Administrativa kostnader för näringslivet till följd av statliga regelverk per regelområde

| Område | Administrativa kostnad per år i miljoner kronor | | | Förändring i miljoner kronor och procent | |
|--|---|--------|-------------------|--|------------------------|
| | 2006 | 2009 | 2010 (prognos) | 2006–2009 | 2006–2010 (prognos) |
| Arbetsrätt | 6 343 | 5 858 | 5 689 | -485 | -654 |
| | | | | -7,6% | -10,3% |
| Associationsrätt | 24 631 | 24 728 | 24 728 | 97 | 97 |
| | | | | 0,4% | 0,4% |
| Inklusive förändringar beslutade efter prognosens brytdatum 100215 | | | 22 128 | | -2 503 -10,2% |
| Bokföring | 22 895 | 22 930 | 22 930 | 35 | 35 |
| | | | | 0,2% | 0,2% |
| Inklusive förändringar beslutade efter prognosens brytdatum 100215 | | | 22 370 | | -525 -2,3% |
| Bygg- och fastighetsrätt | 7 146 | 7 147 | 7 137 | 0 | -9 |
| | | | | 0,0% | -0,1% |
| Energi | 1 023 | 809 | 617 | -214 | -407 |
| | | | | -20,9% | -39,8% |
| Finans | 2 571 | 2 984 | 3 049 | 413 | 478 |
| | | | | 16,1% | 18,6% |
| Hälsa- och sjukvård | 1 019 | 1 343 | 1 316 | 324 | 297 |
| | | | | 31,8% | 29,1% |
| Jordbruk | 623 | 373 | 364 | -251 | -260 |
| | | | | -40,2% | -41,7% |
| Kommunikation | 230 | 354 | 258 | 123 | 28 |
| | | | | 53,5% | 12,0% |
| Livsmedel | 8 400 | 5 333 | 5 333 | -3 067 | -3 067 |
| | | | | -36,5% | -36,5% |
| Miljö | 3 648 | 3 532 | 3 517 | -117 | -131 |
| | | | | -3,2% | -3,6% |
| Produkt- och konsument | 4 520 | 4 444 | 4 444 | -76 | -76 |
| | | | | -1,7% | -1,7% |
| Skatterätt | 6 348 | 6 783 | 6 930 | 435 | 582 |
| | | | | 6,9% | 9,2% |
| Statistik | 299 | 292 | 291 | -7 | -8 |
| | | | | -2,3% | -2,7% |

| | | | | | |
|--|---------------|---------------|---------------|-----------------------------|-------------------------------|
| Transport | 2 976 | 2 978 | 2 845 | 1 | -132 |
| | | | | 0,1% | -4,4% |
| Tull och utrikes-handel | 1 929 | 1 930 | 1 930 | 1 | 1 |
| | | | | 0,0% | 0,0% |
| Årsredovisnings-lagen | 1 914 | 1 822 | 1 822 | -92 | -92 |
| | | | | -4,8% | -4,8% |
| Inklusive förändringar beslutade efter prognosens brytdatum 100215 | | | 1 522 | | -392 -20,5% |
| Totalt | 96 518 | 93 641 | 89 484 | -2 877 -3% | -7 034 -7,3% |

Av tabell 3 framgår att företagens totala administrativa kostnader minskat från 96,5 miljarder kronor 2006 till preliminärt 89,5 miljarder kronor netto 2010, dvs. efter att hänsyn även tagits till regeländringar som medfört ökade kostnader. Detta innebär en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 7,3 procent. Om hänsyn endast skulle tas till genomförda åtgärder som minskat de administrativa kostnaderna skulle bruttoresultatet utgöra en minskning med ca 11 procent. Av tabellen framgår vidare att 12 av 17 regelområden redovisar minskningar. Den största minskningen i procenttal av företagens administrativa kostnader under perioden 2006–2010 har skett på jordbruksområdet (-41,7 procent), tätt följt av energi (-39,8 procent) och livsmedelsområdet (-36,5 procent). Den största minskningen i reella tal står dock livsmedelsområdet för med drygt -3 miljarder kronor och därefter associationsrättsområdet med en minskning på drygt -2,5 miljarder kronor. I tabell 4 redogörs för de 10 största kostnadsminskningarna på alla regelområden under 2006–2010.

Av tabell 3 framgår att fem av 17 regelområden redovisar en ökning av de administrativa kostnaderna. Den största ökningen i procenttal av företagens administrativa kostnader under perioden 2006–2010 har skett på hälso- och sjukvårdsområdet med 29,1 procent. Den största ökningen i reella tal står dock skatteområdet för med ca 582 miljoner kronor och därefter finansmarknadsområdet med en ökning på ca 478 miljoner kronor. I tabell 5 redogörs för de 10 största kostnadsökningarna på alla regelområden under 2006–2010.

Tabell 4. De tio största kostnadsminskningarna under 2006–2010

| Område | Åtgärd | Minskning i miljoner kronor |
|-------------------|--|-----------------------------|
| Livsmedel | Enklare tillämpning av reglerna om spårbarhet av livsmedel vid livsmedelsproduktion | 3 002,9 |
| Associa-tionsrätt | Frivillig revision för bl.a. vissa mindre aktiebolag | 2 600 |
| Bokfö-ring | Enklare regler för löpande bokfö-ring och arkivering | 560 |
| Skatte-rätt | Förlängd redovisningsperiod avseende mervärdesskatt till varje kvartal i stället för varje månad | 307 |
| Årsredo-visning | Enklare redovisningsregler i års-redovisningslagen (1995:1554) | 300 |
| Energi | Nytt system för prövning av elnätstariffer | 232,4 |
| Jordbruk | Slopande av skogs- och miljöre-dovisningen (SMÖR) | 222,8 |
| Arbets-rätt | Upprätta jämställdhetsplan var tredje år i stället för varje år | 216,5 |
| Skatte-rätt | Nya blanketter för deklaration av näringsverksamhet för enskilda näringsidkare | 202,2 |
| Arbets-rätt | Lönekartläggning var tredje år i stället för varje år | 159 |

Tabell 5. De tio största kostnadsökningarna under 2006–2010

| Område | Åtgärd | Ökning i mil-joner kronor |
|--------------------|---|---------------------------|
| Skatte-rätt | Omvänd skattskyldighet för byggtjänster | 453,8 |
| Skatte-rätt | Personalligare i frisör- och restaurangbranscherna | 365,5 |
| Skatte-rätt | Dokumentationsskyldighet vid internprissättning | 305,5 |
| Hälso-och sjukvård | Det statliga tandvårdsstödet | 303,6 |
| Finans | Nya krav på regelefterlevnad till följd av MiFID-direktivet | 258 |
| Kommu-nikation | Allmänna råd om god funktion och teknisk säkerhet | 93,6 |
| Associa-tionsrätt | Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare | 59,1 |
| Bokfö-ring | Förändringar avseende årsbokslut | 29,9 |
| Associa-tionsrätt | Krav på styrelsens revisionsut-skott i noterade aktiebolag | 28 |
| Livs-medel | God tillverkningssed för material och produkter som kan komma i kontakt med livsmedel | 27,2 |

När det gäller uppdateringen för 2009 men framför allt för åtgärder under 2010, finns det både åtgärder som minskar och åtgärder som ökar företagens administrativa kostnader som inte kunnat kvantifieras utifrån de beräkningsvariabler som används i standardkostnadsmodellen. Redogörelse för vilka dessa åtgärder är och varför de inte kunnat kvantifieras finns i Tillväxtverkets mätreporter för berörda regelområden. Bland kostnadsökningar som sannolikt är betydande men där det inte varit möjligt att göra en kvantitativ mätning kan nämnas företagens kostnader för att hantera den s.k. fakturamodellen när det gäller begäran om utbetalning vid tillhandahållande av husarbete. Detta p.g.a. av att populationen vad avser antalet anmälningar inte kunnat uppskattas med tillräcklig grad av säkerhet.

I tabell 6 nedan redovisas utvecklingen av de administrativa kostnaderna under 2006–2010 fördelade per departements ansvarsområde.

Tabell 6. Administrativa kostnader per departements ansvarsområde

| Departement | Administrativ kostnad per år miljoner kronor | | | Förändring i miljoner kronor och procent | |
|--|--|---------------|-------------------|--|------------------------|
| | 2006 | 2009 | 2010 (prognos) | 2006–2009 | 2006–2010 (prognos) |
| Arbetsmarknad | 6 585 | 6 500 | 6 330 | -85 | -255 |
| | | | | -1,3% | -3,9% |
| Finans | 10 008 | 10 847 | 11 025 | 840 | 1 017 |
| | | | | 8,4% | 10,2% |
| Försvars | 461 | 390 | 390 | -72 | -72 |
| | | | | -15,6% | -15,6% |
| Integrations- och jämställdhet | 1 248 | 855 | 855 | -393 | -393 |
| | | | | -31,5% | -31,5% |
| Jordbruk | 9 028 | 5 709 | 5 699 | -3 318 | -3 329 |
| | | | | -36,8% | -36,9% |
| Justitie | 51 158 | 51 199 | 51 232 | 40 | 74 |
| | | | | 0,1% | 0,1% |
| Inklusive förändringar beslutade efter prognosens brytdatum 100215 | | | 47 516 | | -3 716 -6,8% |
| Kultur | 3 | 3 | 3 | 0 | 0,08 |
| | | | | 0,0% | -2,8% |
| Miljö | 10 625 | 10 506 | 10 482 | -119 | -143 |
| | | | | -1,1% | -1,4% |
| Näring | 5 757 | 5 672 | 5 252 | -85 | -506 |
| | | | | -1,5% | -8,8% |
| Social | 1 610 | 1 928 | 1 900 | 317 | 289 |
| | | | | 19,7% | 18,0% |
| Utrikes | 33 | 32 | 32 | -1 | -1 |
| | | | | -3,3% | -3,2% |
| Totalt | 96 518 | 93 641 | 89 484 | -2 877 | -7 034 |
| | | | | -3 % | -7,3% |

Av tabell 6 framgår att nio av de elva departement vars regelområden omfattas av mätningarna av de administrativa kostnaderna visar minskade kostnader. Den största minskningen i procenttal står Jordbruksdepartementet för (-36,9 procent), följt av Integrations- och jämställdhetsdepartementet (-31,5 procent) och Försvarsdepartementet (-15,6 procent). I reella tal har den största minskningen skett på Justitiedepartementets område med -3 716 miljoner kronor, tätt följt av Jordbruksdepartementet med -3 329 miljoner kronor. Den största ökningen av företagens administrativa kostnader i procenttal har skett på Socialdepartementets område med 18 procent. I reella tal står dock Finansdepartementet för den största ökningen med 1 017 miljoner kronor, vilket utgör en ökning med 10,2 procent.

3 Regelförenklingsarbetet 2006–2010 inom EU

3.1 Inledning

Regelförenklingsarbetet på EU-nivå är som framgår av avsnitt 1.5.2 av stor vikt för vårt svenska regelförenklingsarbete med tanke på att en stor andel av gällande regelverk har sitt ursprung i regelgivning på EU-nivå. Omkring 53 procent av de svenska företagens administrativa kostnader är hänförliga till EU:s regelverk.

Under perioden 2006–2010 har betydande framsteg gjorts i regelförenklingsarbetet på EU-nivå, vilket sammanfattas i de årliga strategiska översyner av regelförenklingsarbetet på EU-nivå som kommissionen har presenterat under den aktuella perioden.³⁶

I avsnitt 3.2. redogörs för utvecklingen av och framstegen i olika delar av förenklingsarbetet inom EU. Insatserna under det svenska ordförandeskapet i EU 2009 beskrivs i avsnitt 3.3. Därefter behandlas det framtida regelförenklingsarbetet på EU-nivå, avsnitt 3.4.

3.2 Utvecklingen av regelförenklingsarbetet på EU-nivå 2006–2010

3.2.1 Mål för minskning av administrativa kostnader

När regeringen tillträdde hösten 2006 fanns ännu inte något klart angivet mål på EU-nivå för att minska företagens administrativa kostnader. Det var först vid Europeiska rådets möte i mars 2007 som målet om att de administrativa kostnaderna för företagen hänförliga till EU:s regelverk ska minska med 25 procent till 2012 beslutades. Europeiska rådet gav därmed sitt stöd till det åtgärdsprogram för minskning av administrativa kostnader som kommissionen hade lanserat omkring två månader tidigare. Målet på EU-nivå är till skillnad från motsvarande svenska mål inget nettomål, dvs. det tar inte hänsyn till ny, administrativt betungande lagstiftning som kan tänkas tillkomma.

Sverige tillhörde den mindre grupp om sex medlemsstater som redan före ovannämnda rådsmöte hade satt ett nationellt mål för minskning av de administrativa kostnaderna. Numera har samtliga medlemsstater satt motsvarande ambitiösa mål på nationell nivå. Så gott som samtliga nationella mål som satts efter vårtoppmötet 2007 är synkroniserade med sluttidpunkten för måluppfyllelse på EU-nivå, dvs. 2012.

3.2.2 Mätningar inom tretton prioriterade områden

Då regeringen beslutade att genomföra basmätningar av företagens administrativa kostnader på bred front hade man på EU-nivå ännu inte påbörjat motsvarande arbete. Under 2007 påbörjade Europiska kommissionen kartläggning och mätningar av företagens administrativa kostnader inom tretton prioriterade områden: bolagsrätt/årsredovisning, hälsoskydd/läkemedelslagstiftning, arbetsmiljö/arbetsrätt, skattelagstiftning/moms, statistik, jordbruk och jordbruksstöd, livsmedels-säkerhet, transporter, fiske, finansiella tjänster, miljö, sammanhållningspolitik och offentlig upphandling.

Kommissionen inriktade sig inledningsvis på 42 rättsakter som bedömdes stå för ca 80 procent av företagens administrativa kostnader. Under våren 2009 utvidgades åtgärdsprogrammet för att minska företagens administrativa kostnader med ytterligare 30 rättsakter och omfattade därefter totalt 72 rättsakter. Mätningarna av de administrativa kostnaderna identifierade 486 informationskrav på EU-nivå och mer än 10 000 nationella informationskrav till följd av genomförande av EU-rättsakter i medlemsstaterna. Mätningarna indikerade att de administrativa kostnaderna på de områden som mäts uppgår till totalt ca 124 miljarder euro årligen.

3.2.3 Åtgärder för att minska de administrativa kostnaderna

I avvaktan på slutförandet av mätningarna lanserade kommissionen i två omgångar, våren 2007 och våren 2008, totalt 21, s.k. snabbspårsåtgärder. Syftet med dessa snabbspårsåtgärder har varit att få snabba minskningar av företagens administrativa kostnader på totalt ca 2,3 miljarder euro. Processen har dragit ut på tiden och alla snabbspårsåtgärder är ännu inte genomförda.

Kommissionens meddelande *Action Programme for Reducing Administrative Burdens in the EU Sectoral Reduction Plans and 2009 Actions* presenterades den 22 oktober 2009 (KOM (2009) 544). I meddelandet lanserades sektoriella planer för hur de administrativa kostnaderna ska minska på de tretton prioriterade områdena och de 72 mätta rättsakterna. Av meddelandet framgår bl.a. att de minskningsförslag som kommissionen redan har föreslagit samt de minskningsförslag som redan har antagits uppskattas kunna reducera de administrativa kostnaderna med knappt 8 miljarder euro årligen. Förslag som redan har presenterats av kommissionen men som fortfarande väntar på att antas (bl.a. inom ramen för medbeslutandeförfarandet) uppskattas kunna minska de administrativa kostnaderna med ytterligare knappt 31 miljarder euro årligen.

Förberedande arbete för ytterligare minskning av de administrativa kostnaderna kan leda fram till att 31 nya åtgärder

³⁶ KOM (2006) 689, KOM (2008) 32 och KOM (2009) 15.

presenteras som skulle innebära en ytterligare reduktion av kostnaderna med minst drygt 2 miljarder euro årligen. Sammanlagt kan detta enligt kommissionens beräkningar komma att utgöra en minskning om totalt drygt 40 miljarder euro av den sammanlagt uppmätta kostnaden om knappt 124 miljarder euro årligen eller en beräknad minskning med ca 33 procent av de totala administrativa kostnaderna hänförliga till EU:s regelverk. Den beräknade minskningen kan i teorin innebära att de svenska företagens administrativa kostnader minskar med upp till 17 procent eller 15 miljarder kronor, givet att andelen EU-relaterad kostnader uppgår till ca 53 procent. Det finns för närvarande inget i uppdateringarna eller prognoserna av de svenska mätningarna, som tyder på en förenkling i denna storleksordning. Tvärtom finns det en betydande osäkerhet kring om den av kommissionen beräknade minskningen kommer att uppnås. Beräkningarna förutsätter att de föreslagna åtgärderna genomförs fullt ut och att alla förslag som är föremål för medbeslutande antas av rådet och Europaparlamentet utan ändringar som skulle medföra betungande administrativa kostnader för företagen.

3.2.4 Ett rullande förenklingsprogram och övrigt förenklingsarbete

Hösten 2005 presenterade kommissionen ett rullande förenklingsprogram, som har uppdaterats med nya initiativ under 2006–2009. Förslagen är hänförliga till en rad olika rättsområden. Det finns 185 förenklingsinitiativ inom ramen för programmet, varav kommissionen vid utgången av 2009 beslutat om 149 stycken. Av de förenklingsinitiativ som är föremål för medbeslutande av rådet och Europaparlamentet hade fram till ovan nämnda tidpunkt 76 antagits och 19 väntade alltså på att antas. Fram till årsskiftet 2008/09 hade rådet och Europaparlamentet endast antagit 39 lagstiftningsförslag och 50 förslag låg då fortfarande och väntade på att antas. En hel del framsteg har således gjorts avseende förenklingsförslagen inom ramen för medbeslutandeförfarandet under det senaste året.

Kommissionen har även arbetat med ett kodifieringsprogram, där man har vidtagit åtgärder i form av förenklingar och kodifiering av befintligt regelverk som beräknas minska gemenskapsrättens volym med ca 10 procent. Vidare har en genomgripande översyn gjorts av gemenskapsrätten och av arbetet med att se till att gemenskapsrätten genomförs och tillämpas korrekt i medlemsstaterna genomförts. Genom denna översyn identifierade kommissionen 81 nya åtgärder som den nytillträdda kommissionen kan överväga för framtida förenklingsprogram.

Det kan vidare noteras att kommissionen har låtit meddela att den har för avsikt att tillämpa gemensamma ikraftträdandedatum för framtida regleringar och beslut som berör företagen³⁷, vilket förväntas underlätta särskilt för småföretagen att enklare kunna anpassa sig till legislativa förändringar.

3.2.5 Arbetet med konsekvensutredningar

Kommissionen har under de senaste åren tagit ett antal konkreta steg för att förbättra sitt arbetssätt vid utformningen av nya regler och nya policyer. Den metod för systematisk analys av ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser som är

obligatorisk i fråga om alla förslag som finns i kommissionens årliga lagstiftnings- och arbetsprogram, introducerades 2002. När det gäller användningen av konsekvensutredningar är framstegen tydliga. År 2003 gjorde kommissionen ca 20 konsekvensutredningar i jämförelse med 102 under 2007, 135 under 2008 och 79 under 2009. Användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningarna varierar dock mellan kommissionens olika generaldirektorat.

Som ett led i arbetet att stärka användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar inrättade kommissionen i november 2006 vad som kan betecknas som ett internt regelråd, *Impact Assessment Board (konsekvensutredningsnämnden)*, för att granska kvaliteten på konsekvensutredningarna som tagits fram av kommissionen. Konsekvensutredningsnämnden avgav under sitt första verksamhetsår, 2007, 112 yttranden över utkast till konsekvensutredningar, 182 yttranden under 2008 och 106 yttranden under 2009. Nämndens yttranden har vid återkommande tillfällen uttryckt i förhållandevis klara ordalag att det finns brister i t.ex. problemdefinitionen, i beaktandet av olika alternativa lösningar och i analysen av olika konsekvenser. I vissa fall har konsekvensutredningar efter justeringar blivit föremål för nya yttranden från nämndens sida. Genom sitt arbete får nämnden anses ha bidragit till att i viss utsträckning stärka användningen av och särskilt kvaliteten på konsekvensutredningar.

Flera parter, såväl medlemsstater som olika intressenter, har påtalat avsaknaden av konsekvensutredningar vid väsentliga ändringar och tillägg till kommissionens ursprungliga förslag som en klar brist i nuvarande system för konsekvensutredningar. Frågan har även uppmärksammats i flera rådslutsatser om regelförenklingsarbetet, senast under det svenska ordförandeskapet hösten 2009. En översyn av överenskommelsen i det s.k. *Inter-Institutional Common Approach to Impact Assessment* har inletts och kommer att fortsätta när den nya kommissionen har kommit igång med sitt arbete. Förhoppningen är att översynen ska leda fram till en förbättrad hantering av konsekvensutredningar inom ramen för medbeslutandeförfarandet.

3.2.6 Rådgivande grupper i regelförenklingsarbetet

Kommissionen har under de senaste fyra åren inrättat två rådgivande högnivågrupper med något varierande roller i regelförenklingsarbetet. Båda grupperna har varit viktiga för att driva arbetet framåt. Den första av dessa grupper, *High Level Group of National Regulatory Experts*, inrättades av kommissionen våren 2006 med mandat att bl.a. stödja och ge allmänna råd till kommissionen avseende det horisontella regelförenklingsarbetet. Denna grupp har varit viktig för att stärka kontakterna med andra medlemsstater i regelförenklingsarbetet och för att föra en informell dialog med dem och med kommissionen. Möten för högnivågruppen har ägt rum ca 2–3 gånger årligen. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt arbetet med att förenkla befintliga regelverk, minska de administrativa kostnaderna och stärka användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar, varvid även frågor om genomförande och verkställighet i medlemsstaterna i viss utsträckning har beaktats.

Den andra rådgivande gruppen, *High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens ("Stoiber-gruppen")*,

³⁷ Se KOM (2009) 15 s. 9.

inrättades av kommissionen hösten 2007, med en mandattid på tre år, för att ge råd till kommissionen i arbetet med att minska de administrativa kostnaderna. Denna högnivågrupp har, såsom dess informella benämning indikerar, letts av tyska CSU:s förre ordförande Edmund Stoiber och bestått av 15 personer med expertkunskaper inom olika områden, nominerade av olika näringslivs-, fack-, miljö- och konsumentorganisationer m.m. Stoiber-gruppen höll sitt första möte i januari 2008 och har därefter varit förhållandevis aktiv. Gruppen har avgett flera yttranden kring hur arbetet med att minska företagens administrativa kostnader bör fortskrida. Kommissionens ordförande Barroso meddelade under hösten 2009 sin avsikt att förlänga Stoiber-gruppens mandat med ytterligare två år, vilket han sedan bekräftade våren 2010.

Vid sidan av ovanstående grupper har kommissionen även haft återkommande möten med nationella s.k. *Single Points of Contact (SPOC)*. Dessa kontaktpersoner har haft till uppgift att underlätta samarbetet, informationsutbytet och i viss mån kvalitetssäkringen i arbetet med att bl.a. mäta de administrativa kostnaderna mellan å ena sidan kommissionen och dess konsulter, som utfört mätningarna i de olika medlemsstaterna, och å andra sidan medlemsstaternas statsförvaltningar. Möten mellan dessa kontaktpersoner och kommissionen har ägt rum i Bryssel åtminstone en gång per halvår sedan arbetet med mätningarna påbörjades under 2007.

3.3 Det svenska ordförandeskapet i EU

3.3.1 Inledning

Regelförenkling var en högt prioriterad fråga under det svenska ordförandeskapet i EU hösten 2009. Som ett led i att stärka arbetet med konsekvensutredningar i samband med regelförslag på EU-nivå anordnades inför ordförandeskapet seminarier för de svenska ordförandena i rådsarbetsgrupper och deras bisittare i hanteringen av konsekvensutredningar inom ramen för arbetet i berörda rådsarbetsgrupper. Vidare informerades berörda om arbetet med konsekvensutredningar på EU-nivå, om liggande för- enklings- och minskningsförslag, prioriterade frågor och andra viktiga aspekter i regelförenklingsarbetet, bl.a. via den särskilda regelförenklingsportalen på Regeringskansliets intranät.

3.3.2 Möte för Directors and Experts on Better Regulation

Arbetet under svensk ledning på EU-nivå inleddes en knapp månad innan ordförandeskapet påbörjades. Delegater från i stort sett samtliga medlemsstater, EU-institutionerna, OECD och Världsbanken bjöds in till Stockholm den 3 juni 2009 för det halvårsvis återkommande mötet för *Directors and Experts on Better Regulation (DBR)*. Totalt deltog ca 65 personer på mötet med temat *Dåtid, Nutid och Framtid*. Mötet tog sikte på en resa i tiden med reflektioner och diskussioner kring regelförenklingsarbetet från Mandelkern-gruppens³⁸ framåtblick-

³⁸ Den s.k. Mandelkern-gruppen var en rådgivande högnivågrupp med experter från medlemsstaterna och kommissionen under ledning av fransmannen Dieudonné Mandelkern. Gruppen lade genom sin slutrapport november 2001 om regelverkets kvalitet och sin handlingsplan en bas för det fortsatta regelförenklingsarbetet på EU-nivå.

ande slutrapport från hösten 2001 och inspel till utveckling av regelförenklingsagendan "post-Lissabon".

Vid mötet diskuterades ingående hur regelförenklingsarbetet kan utvecklas för framtiden. Diskussionerna utgjorde en god grund för det fortsatta arbetet under det svenska ordförandeskapet med förhandlingar om framåtblickande rådsslutsatser om det horisontella regelförenklingsarbetet på EU-nivå.

3.3.3 Regelförenklingsarbetet inom olika rådskonstellationer

Under ordförandeskapet lyftes regelförenklingsaspekter i varierande utsträckning fram bl.a. inom ramen för Konkurrenskraftsrådet, Ekofin, Miljörådet och Jordbruksrådet. Under givna förutsättningar försökte man att i olika rådsarbetsgrupper kraftsamla kring och processa liggande förslag till regelförenklingsarbetet så effektivt som möjligt. Vid sidan av detta försökte ordförandeskapet så långt som möjligt verka för att den tillträdande kommissionen och det nya Europaparlamentet skulle ge regelförenklingsarbetet fortsatt hög prioritet. Behovet av att vidareutveckla regelförenklingsagendan och ge konkret input till regelförenkling "post-Lissabon" kom särskilt i förgrunden.

I förhandlingarna inom ramen för rådsarbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt ställdes flera viktiga frågor på sin spets, vilka sedermera mynnade ut i de slutsatser som antogs om det horisontella regelförenklingsarbetet vid Konkurrenskraftsrådets möte i början av december 2009. I slutsatserna framhålls bl.a. initialt att gemensamma ansträngningar behövs från EU-institutionerna och medlemsstaterna för fortsatt framgång i regelförenklingsarbetet. Viktiga delar i regelförenklingsarbetet som särskilt lyfts fram i rådsslutsatserna är frågorna om att förenkla regelverken, minska de administrativa kostnaderna, förbättra användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar samt förbättra samrådet med olika intressenter i samband med lagstiftnings- och beslutsförfaranden.

Rådsslutsatserna innehåller även ett särskilt inspel till den framtida agendan för att åstadkomma bättre lagstiftning på EU-nivå. Bland annat nämns vikten av att få till stånd en bättre användning av redan befintliga regelförenklingsverktyg och göra regelförenklingsarbetet till en självklar del i kärnan av våra lagstiftnings- och beslutsprocesser. Nödvändigheten av effektiv fördelning och användning av resurser för genomförandet av konsekvensutredningar betonas särskilt. Det framhålls att analyser som visar på potentiella konsekvenser av materiella ändringar av lagstiftningsförslag under medbeslutandeförfarandet skulle möjliggöra bättre evidensbaserat beslutsfattande och vara värdefullt för alla berörda parter. Det framhålls också att en översyn behöver ske av det inter-institutionella gemensamma angreppssättet för konsekvensutredningar. Vidare uppmärksammas det eventuella behovet av nya instrument, indikatorer och mål i det framtida regelförenklingsarbetet, som också beaktar andra aspekter av regleringskostnader än administrativa sådana, t.ex. kostnader för efterlevnad av regleringar och uppfattning om regleringskravens effekter.

Under ordförandeskapet genomfördes även en praktisk övning på regelförenklingsområdet, där varje medlemsstat bidrog med två goda exempel på regelförenkling alternativt åt-

gärder för att minska de administrativa kostnaderna, hänförliga antingen till EU:s regelverk eller till nationell rätt.

3.3.4 International Regulatory Reform Conference

En viktig händelse under det svenska ordförandeskapet var den tredje upplagan av *International Regulatory Reform Conference (IRRC)* som hölls i Stockholm den 11–13 november 2009. Konferensen anordnades av Bertelsmann Stiftung³⁹, Svenskt Näringsliv och Näringslivets regelnämnd (NNR) samt Näringsdepartementet. Närmare 430 deltagare från ett 60-tal länder och från olika statliga/myndighetsorgan och intresseorganisationer m.fl. deltog för att utbyta erfarenheter och goda exempel inom regelförenklingsområdet.

Konferensen fokuserade på regelförenklning ur ett företagsperspektiv. På talarlistan fanns ett 50-tal talare från bl.a. EU:s institutioner, OECD och Världsbanken. Konferensen gav flera intressanta och värdefulla uppslag till det framtida regelförenklingsarbetet.

3.4 Det framtida regelförenklingsarbetet på EU-nivå

Det har under en längre tid reflekterats kring hur regelförenklingsagendan bör se ut från 2010 och framåt, dvs. ”post-Lissabon”. De rådsslutsatser om det horisontella regelförenklingsarbetet som antogs vid Konkurrenskraftsrådet i december 2009 utgör en god grund att bygga på. Många viktiga frågor återstår att lösa, inte minst den om behovet av konsekvensutredningar vid väsentliga ändringar och tillägg till kommissionens ursprungliga förslag inom ramen för medbeslutandeförfarandet. Behövs det t.ex. ett nytt rådgivande organ, eller en extern ”vakthund”, i regelgivningsprocessen på EU-nivå, motsvarande nederländska Actal, tyska Normenkontrollrat och svenska Regelrådet? Europiska revisionsrätten påbörjade

hösten 2008 en studie för att bedöma om konsekvensutredningar på ett effektivt sätt används av EU-institutionerna i beslutsförfaranden och om de bidrar till att åstadkomma bättre lagstiftning. Revisionsrättens studie jämför också kommissionens system för konsekvensutredningar med internationell bästa praxis, definierad av OECD och andra experter på området. Detta har bl.a. inbegripit en jämförelse mellan kommissionens och sju medlemsstaters samt USA:s system för konsekvensutredningar. Sverige är en av de medlemsstater som ingått i revisionsrättens jämförande studier. Slutrapporten väntas presenteras i juni 2010 och kan förhoppningsvis bidra till att arbetet med att stärka användningen av och kvaliteten på konsekvensutredningar tar ytterligare ett antal steg framåt.

En annan viktig fråga för det framtida regelförenklingsarbetet är bl.a. den om det har varit för mycket fokus på standardkostnadsmodellen och 25-procentsmålet för minskning av företagens administrativa kostnader. Vidare diskuteras om företagens totala fullgörandekostnader i stället bör beaktas i högre utsträckning samt hur företagen uppfattar olika regelkrav och vilka regler som är särskilt ”irriterande”.

Kommissionens ordförande Barroso gav under hösten 2009 en viss fingervisning om att arbetet med att åstadkomma bättre lagstiftning och smarta regelverk ska vara ett ledmotiv för den nya kommissionen och komma i förgrunden i arbetet med den nya strategin EU 2020. Ett tecken på detta är att samordningen av det horisontella regelförenklingsarbetet samlas på kommissionens generalsekretariat, direkt under Barroso, genom att arbetet med det rullande förenklingsprogrammet och åtgärdsprogrammet för minskning av administrativa kostnader flyttas dit från direktoratet för näringslivsfrågor. Den nya kommissionen har dock ännu inte hunnit presentera sina tankar om det närmare innehållet i den framtida regelförenklingsagendan. Ett meddelande från kommissionen om det framtida arbetet med *Smart Regulation* väntas under hösten 2010. I avvaktan på detta fortsätter i viss mån framtidsdiskussionerna i olika sammanhang.

³⁹ Bertelsmann Stiftung är en tysk, icke vinstdrivande stiftelse, vars huvudsakliga uppgift är att främja reform och demokrati, framförallt inom offentliga, ekonomiska och sociala frågor. Stiftelsen driver flera olika projekt inom en rad olika områden, varav ett pågående projekt rör regelreformer.

4 Det framtida regelförenklingsarbetet 2011–2014

4.1 Inledning

Att förenkla vardagen för Sveriges entreprenörer och företag har varit en av regeringens viktigare insatser för att skapa fler jobb och ökad välfärd. Som framgått i tidigare avsnitt har regeringen under denna mandatperiod lagt en stabil grund för ett fortsatt framgångsrikt regelförenklingsarbete. Regeringens förenklingsprogram har av näringslivet betecknats som det mest ambitiösa hittills i Sverige.⁴⁰ En viktig slutsats av arbetet som bedrivits är att regelförenklingsarbetet är ett långsiktigt effektivitets- och förändringsarbete som kräver ett starkt politiskt engagemang på alla nivåer. Det kan också konstateras att arbetet är komplext och innefattar många utmaningar. Regelförenklingsarbete är viktigt för att åstadkomma ett företagsklimat av världsklass i Sverige, samtidigt som det också är ett kvalitets- och effektivitetsarbete i fråga om statlig regelgivning och förvaltning. Dessa två sidor av regelförenklingsmyntet gör att det finns många målgrupper och intressenter som måste samverka och bidra till arbetet. Attityder och förhållningssätt liksom en medvetenhet och förståelse för företagets villkor och verklighet är av grundläggande betydelse i det förändringsarbete som regelförenklingsarbete utgör.

För att ytterligare kunna utveckla regelförenklingsarbetet behövs det en forskningsbaserad kunskapsplattform med ett kontinuerligt kunskapsinsamlade. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 2010 gett Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser i uppdrag att

- ställa samman den senaste forskningen om regelförenklingsarbete och regleras effekter för företag,
- utvärdera vilka effekter sänkningar av de administrativa kostnaderna ger för företag och för samhällsekonomin,
- göra en analys av regleras övriga effekter, exklusive de finansiella kostnaderna för företag och hur de påverkar företagets beteende kring investeringar och effektivisering, samt
- analysera vilken effekt regleras utformning har för företagets produktivitet.

Regeringen avser att under perioden 2011–2014 med oförminskad kraft fortsätta arbetet med att förenkla företagets vardag. Ett fortsatt ambitiöst förenklingsarbete med högt ställda mål är viktigt för att bibehålla och öka de svenska företagens konkurrenskraft. Det är dags att ta ett nytt språng i utvecklingen av förenklingsarbetet. Regeringen vill ta nästa steg genom att under perioden 2011–2014 bredda, utveckla och fördjupa arbetet för att förenkla företagets vardag ytterligare. Ett nytt förenklingsprogram håller därför på att utarbetas i Regeringskansliet.

⁴⁰ Svenskt Näringsliv, Näringspolitikens nästa steg – från anslagsstyrningen till framsynhet, juni 2008, s. 44.

Vid utarbetande av programmet har det varit viktigt att ta lärdom av erfarenheterna som arbetet hittills gett genom att bygga vidare på och utveckla det som fungerat bra och försöka utveckla eller avveckla det som fungerat mindre bra. Denna kontinuitet i arbetet behövs samtidigt som förnyelse är viktigt för att möta förändringarna i tiden. Verkligheten och utgångsläget i dag ser annorlunda ut nationellt och internationellt än när arbetet inleddes 2006. Arbetet i Sverige har kommit långt och regelförenklingsarbete finns numera högt på alla EU-länders agenda.

Regeringens förenklingsprogram för 2011–2014 är fortfarande under utveckling och något komplett program kommer därför inte att presenteras i denna skrivelse. Utvecklingsarbetet kommer att fortgå under hösten 2010 och våren 2011. Viktiga underlag i det fortsatta arbetet är bl.a. OECD:s rekommendationer i den senaste granskningen av förenklingsarbetet i Sverige. Inledningsvis kommer det framtida förenklingsarbetet att fokusera på fyra områden där regeringen bedömer att det är särskilt viktigt för företagen att förändringar och förenklingsarbete kommer till stånd. Dessa fyra områden behandlas översiktligt i det följande.

4.2 Nya mål och nya indikatorer

Regeringens övergripande mål med regelförenklingsarbetet kommer även fortsättningsvis vara att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagets vardag. Det är dock viktigt att fylla den målsättningen med ett fördjupat innehåll och med bättre möjligheter till uppföljning. Regeringen avser därför efter slutredovisningen av nuvarande förenklingsprogram att bedöma förutsättningarna för att anta och utveckla nya kvalitativa mål och indikatorer för att bättre kunna följa förändringarna i företagets vardag. Dessa mål kommer att vara underordnade och ge konkret innehåll till det övergripande målet. Beroende på vilka mål som ställs upp som underordnade mål och hur de definieras kan det finnas behov av att utveckla ytterligare indikatorer som följer utvecklingen mot de enskilda underliggande målen.

Regeringen vill åstadkomma följande i fråga om mål och nya indikatorer:

- utveckla verktyg för att på ett tydligare sätt avläsa den upplevda vardagen för företagen och följa utvecklingen av en märkbar förändring i denna vardag,
- förenkla de regelverk som företagen upplever som irriterande och utveckla verktyg för att följa denna utveckling, samt
- utveckla verktyg för att kontinuerligt följa upp att regler, processer och förfaranden inom den offentliga förvaltning-

en utformas så att de är bättre anpassade till företagens villkor och verklighet.

4.3 Regelrådets verksamhet förlängs till 2014

Regelrådet fyller en viktig funktion i arbetet med att bedöma om nya eller ändrade regler utformas så att de når sitt syfte på ett enkelt sätt och till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen. Rådets arbete har redan, under den relativt korta tid som det verkat, bidragit till en kvalitetshöjning och till att öka uppmärksamheten kring behovet av att upprätta konsekvensutredningar. Rådets nuvarande mandat löper ut den 31 december 2010. Regeringen avser i höst att besluta om en förlängning av rådets mandat till utgången av 2014. De erfarenheter som hittills kunnat dras av Regelrådets arbete kan, efter en fördjupad analys, ge anledning till en översyn av Regelrådets verksamhet.

4.4 Målet att minska de administrativa kostnaderna för företagen förlängs till 2012

Regeringen har under mandatperioden haft ett i förhållande till det övergripande målet om märkbar positiv förändring i vardagen underordnat kvantitativt mål. Detta mål har tagit sikte på att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010. Trots det omfattande arbete som lagts ner, behövs det mer tid för att nå 25-procentsmålet. EU-kommissionen och majoriteten av EU:s medlemsstater har beslutat om likartade mål som det svenska men med utgång 2012. Regeringen avser att synkronisera det svenska arbetet med den process som pågår i Europa, inte minst med tanke på att ca 53 procent av de administrativa kostnader som företag i Sverige möter är hänförliga till EU:s regelverk. För att kunna ta del av de förenklingar som beslutas på gemenskapsnivå avser regeringen att i budgetpropositionen för 2011 föreslå att målet om att minska företagens administrativa kostnader med 25 procent förlängs till utgången av 2012.

4.5 Regelförenkling lokalt och regionalt för större avtryck i företagens vardag

Regeringen har startat ett förändrings- och förenklingsarbete på den nationella nivån. För att uppnå regeringens övergripande mål för regelförenklingsarbetet om en märkbar positiv förändring i företagens vardag är det dock viktigt att arbetet med regelförenkling får ökat genomslag även på lokal och regional nivå. Majoriteten av företagen har regelbundna kontakter med myndigheter på lokal och regional nivå vid tillsyn och tillämpning av lagar och regler. Länsstyrelser och kommuner kan t.ex. handlägga och pröva frågor om miljöprövning, bygglov, detaljplaner, förorenad mark, avfallsfrågor, livsmedelstillsyn, djurskydd, hälsoskydd, trafikplanering m.m.

Redan i skrivelsen *Regelförenklingsarbetet* (skr. 2008/09:206) pekade regeringen på att den regionala och lokala nivån är betydelsefull i arbetet med regelförenkling och att regeringen

avsåg att ta initiativ till insatser som stimulerar arbetet med regelförenkling på regional och lokal nivå. Insatserna har hittills främst vidtagits på myndighetsnivå och varit inriktade på att kartlägga förutsättningar och identifiera goda exempel. Tillväxtverket har genomfört en utredning av de problem som företagen möter i sina kontakter med myndigheter på lokal och regional nivå när det gäller regler och lagstiftning. Rapporten, *Regelförenkling på lokal och regional nivå – en probleminventering*, presenterades i april 2009 och har varit grund för diskussioner vid ett flertal seminarier och konferenser under temat företagsklimat. Slutsatserna i probleminventeringen är bland annat att myndigheter på lokal och regional nivå ibland brister i förståelse för företagets villkor och vad som är viktigt för företagen vid handläggningen av enskilda ärenden. Företagen upplever också att skillnader mellan olika länsstyrelser och kommuners regeltillämpning är ett stort problem.

Det finns stor potential för märkbar förändring i företagets vardag genom samordning och översyn av regler, procedurer och tillämpningen av dessa. Som en viktig del i inriktningen på det fortsatta förenklingsarbetet vill regeringen ta initiativ till att ett program tas fram som kan utgöra en del av en plattform för regelförenkling på regional och lokal nivå i syfte att initiera förändringar som märkbart förenklar företagets vardag. Målet med programmet är att det, liksom det övriga regelförenklingsarbetet, ska bidra till målet att skapa en märkbar positiv förändring i företagets vardag.

Regeringen avser att under våren 2010 ge Länsstyrelsen i Kronobergs län i uppdrag att i samverkan med övriga länsstyrelser utarbeta ett förslag om hur länsstyrelsernas arbete med regelförenkling bör utformas. Förslaget bör främst vara inriktat på genomförande av regelförenkling inom länsstyrelsernas egna verksamhetsområden innefattande länsstyrelsernas tillämpning av regelverk såsom exempelvis ansökningsförfaranden, prövning och tillsyn. Uppdraget ska utöver detta också belysa samband och behov av samordning i relation till Regeringskansliet, andra statliga myndigheter på nationell nivå samt kommuner i den utsträckning det är av betydelse för det samlade regelförenklingsarbetet på lokal och regional nivå. Vidare avser regeringen att under våren 2010 ge Tillväxtverket i uppdrag att utarbeta ett förslag om hur regelförenklingsarbetet kan bedrivas på lokal nivå och lämna förslag på statliga insatser.

5 Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet 2009–2010

5.1 Inledning

Regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet 2009–2010 baseras på underlag från tolv departement och 39 myndigheter.⁴¹ Arbetet med handlingsplanen har varit aktivt och pågått under hela mandatperioden. Efter att departement och myndigheter har rapporterat i enlighet med de årliga förenklingsuppdragen har handlingsplanen uppdaterats varje år. För en beskrivning av arbetsprocessen kring framtagandet av underlag till handlingsplanen hänvisas till avsnitt 2.3.7. Detta avsnitt innehåller en redogörelse för det regelförenklingsarbete som bedrivits på departement och myndigheter för att uppnå regeringens mål på regelförenklingsområdet. I avsnitt 5.2 beskrivs hur arbetet har bedrivits på departement och myndigheter under perioden 2006–2010. I avsnitt 5.3 redovisas de förenklingsåtgärder som genomförts, planeras eller är pågående vid denna skrivelses överlämnande till riksdagen. På grund av den stora mängden åtgärder innehåller både avsnitt 5.2 och 5.3 enbart ett begränsat urval av de åtgärder som genomförts, planeras eller som är pågående. Samtliga åtgärder och förslag till ytterligare regelförenkling i handlingsplanen offentliggörs på regeringens webbplats i samband med att denna skrivelse överlämnas till riksdagen.

5.2 Departementens och myndigheternas regelförenklingsarbete

5.2.1 Inledning

Under perioden 2006–2010 har samtliga departement omfattats av regelförenklingsarbetet. Det är stor variation på hur stor andel av regelområdet inom de olika departementens ansvarsområden som riktar sig till företag. De departement vars regelområden har minst påverkan på företag är Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet, medan Justitiedepartementets regelområden påverkar många företag. Detta förhållande har av naturliga skäl i regel återspeglats i det förenklingsarbete som har bedrivits inom departementen. Antalet myndigheter som haft ett formellt förenklingsuppdrag har som framgår av avsnitt 2.3.7 varierat mellan 53 och 39. Under perioden har det tillkommit nya myndigheter samtidigt som vissa myndigheter inte längre omfattas av arbetet.

Myndigheternas förenklingsarbete är generellt av central betydelse för att nå mål och resultat. Det är myndigheterna som är närmast företagets vardag, har den löpande kontakten med dem och därför kan identifiera konkreta förenklingsmöjligheter. På vissa regelområden, t.ex. jordbruks-, livsmedels-

och statistikområdet, är regelverket utformat på ett sådant sätt att mycket av förenklingsarbetet måste ske på myndighetsnivå, medan det inom andra regelområden, t.ex. associationsrätt, istället sker på departementsnivå. Detta speglas också i den följande redovisningen.

Flera av myndigheterna, bl.a. Bolagsverket, Skatteverket, Statens jordbruksverk och Tullverket, har sedan lång tid tillbaka haft en tradition av regelförenkling och inarbetade rutiner för hur ett sådant arbete ska bedrivas. Arbetet med en rullande handlingsplan under mandatperioden har lett till att regelförenkling är en integrerad del av flera myndigheters verksamheter. De årliga granskningar som har gjorts av myndigheternas årliga förenklingsrapporter visar på en kontinuerlig nivåhöjning i myndigheternas regelförenklingsarbete under mandatperioden. Flera av myndigheterna använder sig systematiskt av mätningarna av de administrativa kostnaderna som ett verktyg i regelförenklingsarbetet. Mätningarna behöver dock användas i ännu större utsträckning. Majoriteten av myndigheterna har under mandatperioden haft ett omfattande samråd med näringslivet som varit inriktat på regelförenkling eller där regelförenkling varit en av frågorna som legat till grund för samrådet. Myndigheterna är överlag också duktiga på att ta ställning till näringslivsförslagen, men behöver bli bättre på att återkoppla förslagen till näringslivet. Det ska dock nämnas att några myndigheter, bl.a. Naturvårdsverket och Bolagsverket, har upprättat omfattande sammanställningar över förenklingsförslagen inkomna från näringslivet.

Förutom de myndigheter som nämns ovan är det flera andra av de berörda myndigheterna som bedriver ett ambitiöst regelförenklingsarbete, bl.a. Statistiska centralbyrån, Livsmedelsverket, Transportstyrelsen, Naturvårdsverket och Arbetsmiljöverket.

I detta avsnitt ges en beskrivning av det regelförenklingsarbete som har bedrivits på departement och berörda myndigheter under perioden 2006–2010. För varje departements ansvarsområde redogörs för inriktning, prioriteringar och viktigare insatser under mandatperioden. Redovisningen nedan speglar endast en ytterst liten del av det omfattande arbete som lagts ner på departement och myndigheter. I beskrivningen finns av utrymmesskäl endast vissa myndigheter omnämnda och beskrivningen gör därför inte alla berörda myndigheters arbete rättvisa. Myndigheternas fullständiga förenklingsrapporter är dock offentliga och finns att tillgå hos Näringsdepartementet samt hos respektive myndighet.

5.2.2 Justitiedepartementet

Under mandatperioden har regelförenkling varit ett framträdande inslag i Justitiedepartementets arbete. Inom departe-

⁴¹ I bilaga 3 finns en förteckning över vilka myndigheter som omfattats av förenklingsuppdraget 2009–2010.

mentet har strävan varit att identifiera förenklingsmöjligheter även i projekt som i grunden har motiverats av andra skäl. Underlag för prioriteringar har inhämtats bl.a. genom samråd med företagargrupper och andra intressenter. De åtgärder som har valts har som regel varit de som har bedömts ha den största förenklingspotentialen.

Särskild vikt har lagts vid att på ett tidigt stadium under lagstiftningsprocessen skaffa sig underlag för att bedöma regelförenklings effekter för företagen. Detta har skett bl.a. genom att departementet gett ett tydligt uppdrag till de utredningar som tillsatts att beräkna förslagets effekter på företagens administrativa bördor. Målsättningen har varit att lagstiftningen ska utformas på ett enkelt och tydligt sätt samt att reglerna ska vara sakligt motiverade utan att vara onödigt betungande.

Utformningen av nationella regler har ofta sin grund i direktiv eller internationella konventioner. I förhandlingsarbetet, såväl inom EU som i andra internationella sammanhang, har departementet verkat för att det inte ska införas onödiga regler och att reglerna ska vara utformade på ett lättbegripligt sätt. Under hela mandatperioden har den största potentialen för regelförenkling bedömts ligga inom det civilrättsliga området, särskilt inom den associationsrättsliga lagstiftningen samt lagstiftningen för redovisning och revision. På just dessa områden har arbetet under mandatperioden i allt högre utsträckning kommit att fokusera på förenklingsarbete och de möjligheter till undantag och lättnader som EU-direktiven ger. Här kan särskilt nämnas avskaffandet av revisionsplikten för små aktieföretag och förenklningar i redovisningsreglerna för små och medelstora företag.

Justitiedepartementets regelförenklingsarbete har även koncentrerats på frågor som rör förhållandet mellan enskilda och myndigheter, t.ex. när det gäller krav som ställs i samband med att registreringsansökningar och andra handlingar ges in till myndigheter. En övergripande målsättning har under mandatperioden varit att de regler som styr ansökningsförfarandet och andra handläggningsåtgärder ska vara utformade så att en sökande inte ska behöva ge in fler uppgifter och handlingar än nödvändigt och att handläggningstiderna vid myndigheter och domstolar ska förkortas. Även när det gäller arbetet med den processrättsliga lagstiftningen har inriktningen varit att modernisera och förenkla förfarandet, t.ex. genom åtgärder som förkortar handläggningstiderna eller som kan underlätta kontakterna med myndigheterna. Denna målsättning har gynnats såväl enskilda som företag.

5.2.3 Utrikesdepartementet

Inom Utrikesdepartementets ansvarsområde är det i första hand handelsfrämjandet, handelspolitiken och krigsmateriel-frågorna som berörs av arbetet med regelförenkling. Merparten av förenklingsarbetet inom ramen för regeringens handlingsplan under perioden 2006–2010 har bedrivits på myndighetsnivå. Departementet arbetar aktivt i olika sammanhang med att förbättra och förenkla regelverket för handeln inom EU:s inre marknad och den internationella handeln.

En av de viktigaste åtgärderna inom departementets ansvarsområde, införandet av tjänstedirektivet, har sitt ursprung i gemensamt beslutade regler på EU-nivå. Direktivet genomfördes i Sverige den 28 december 2009 och förväntas

förenkla för företagen att såväl exportera som importera sina tjänster samt att underlätta tjänsteinvesteringar här i landet. Genom direktivet har Sverige förbundit sig att vidta konkreta åtgärder för att ta bort onödiga administrativa hinder för tjänsteföretagare. Det är viktigt att sådana åtgärder får en central plats i det fortsatta svenska regelförenklingsarbetet. Som en stödåtgärd för myndighetssamarbetet har kommissionen i samarbete med medlemsstaterna inrättat ett elektroniskt system för informationsutbyte, Internal Market Information System (IMI), som gör det möjligt för handläggare vid myndigheter inom EU/EES att kommunicera snabbt och enkelt med en annan behörig myndighet. Inom ramen för tjänstedirektivet används systemet för tillståndsgivning och tillsyn. Enligt direktivet ska medlemsstaterna inrätta s.k. kontaktpunkter som ska underlätta för tjänsteleverantörer att söka tillstånd samt tillhandahålla information både till tjänsteleverantörer och tjänstemottagare.

Departementet har aktivt deltagit i förhandlingarna om det s.k. varupaketet som antagits av Europaparlamentet och rådet. Varupaketet innehåller horisontella bestämmelser om ackreditering, marknads kontroll och ömsesidigt erkännande av varor. Detta innebär tydligare, enhetliga och förenklade bestämmelser för den fria rörligheten för varor inom EU.

Departementet har vidare ett horisontellt ansvar för standardisering. En rationell standardisering bidrar till att de tekniskt bästa lösningarna får företräde, vilket i sig utgör ett regelförenklingsverktyg. Frivilliga standarder kan i många fall ersätta tvingande regler och standardisering kan således innebära effektivitetsvinster. De utgör samtidigt ett verktyg för att öka handeln och få kunskap om andra marknader. Regeringen har bl.a. mot den bakgrunden beslutat om ett samarbetsprojekt med Sveriges Standardiseringsråd. En koordinator ska tillsättas för att ytterligare förstärka samordningen i Regeringskansliet av det standardiseringsrelaterade arbetet.

I förhandlingar på handelsområdet försöker departementet verka för att förtydliga regler och göra dem förutsägbara, så att företagen lättare ska kunna tolka dem. I detta sammanhang kan särskilt framhållas förhandlingarna om handelsprocedurer och icke-tariffära handelshinder som rör transiteringsfrihet, marknadstillträde, import- och exportprocedurer samt reducering av handelshinder genom t.ex. harmonisering av internationella regelverk. Utrikesdepartementet driver vidare bl.a. frågor som förenklade ursprungsregler, generösare tullpreferenssystem, icke-diskriminerande offentlig upphandling, regler till skydd för investeringar i andra länder samt att så långt möjligt begränsa användningen av och förenkla proceduren kring handelspolitiska skyddsinstrument.

Av Utrikesdepartementets myndigheter är det framför allt Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, men i viss utsträckning även Inspektionen för strategiska produkter som varit involverade i arbetet med regeringens handlingsplan. Kommerskollegium har i olika avseenden arbetat aktivt med frågor med anknytning till regelförenkling, t.ex. har myndigheten tillsammans med departementet viktiga roller som horisontellt ansvariga för det s.k. transparensdirektivet⁴²

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster.

(98/34/EG) och den förfogar över olika instrument som syftar till att underlätta handeln.

Sammantaget kan sägas att Utrikesdepartementets och dess myndigheters del i det totala regelförenklingsarbetet är relativt sett liten, men de genomförda åtgärderna har varit värdefulla bidrag till helheten i arbetet med att skapa en märkbara förändring i företagens vardag.

5.2.4 Försvarsdepartementet

De regler inom Försvarsdepartementets ansvarsområde som riktar sig till företag förekommer i huvudsak inom området samhällsskydd och beredskap. Regelförenklingsarbetet behöver vägas mot ett av de övergripande målen för samhällsskydd och beredskap, som är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor. Under perioden 2006–2010 har Statens räddningsverk (SRV) inledningsvis varit den myndighet under Försvarsdepartementet som haft i uppgift att inom sitt område bistå i arbetet med regelförenkling. SRV har upphört och från den 1 januari 2009 har verksamheten övergått till den nybildade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Regleringen inom det aktuella området är sådan att MSB står för merparten av förenklingsarbetet inom departementets ansvarsområde.

I arbetet med regelförenkling har påverkan på och genomförande av EU-direktiv haft hög prioritet både för Försvarsdepartementet och dess myndigheter. Regelförenklingsarbetet vid SRV och MSB har omfattat åtgärder inom följande fem områden: regelstruktur, utbildning, samråd, språkgranskning och uppföljning. MSB har, och kommer att fortsätta, fokusera på åtgärder som långsiktigt leder till funktionella och effektiva regler. En betydelsefull åtgärd som MSB vidtagit i detta avseende är en intern utbildning i föreskriftsutformning.

Regeringen överlämnade den 14 april 2010 propositionen *Ny lag om brandfarliga och explosiva varor* (prop. 2009/10:203) till riksdagen. Propositionen innehåller förslag till en ny lag om brandfarliga och explosiva varor som ska ersätta den nu gällande. Förslaget utgör en förenkling och modernisering av de befintliga reglerna på området. Lagen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2010. I avvaktan på den nya lagstiftningen pågår inom MSB en översyn av kravet på tillstånd för hantering av brandfarliga varor för att bl.a. överväga om vissa verksamheter kan undantas från krav på tillstånd samt om tillstånd kan ersättas med en anmälan.

Bland insatser som genomförts under perioden 2007–2010 kan nämnas att MSB:s allmänna råd (SÄIFS 1997:8) om hur föreskrifterna om hantering av brandfarliga gaser och vätskor bör tillämpas vid bensinstationer har upphävts och ersatts med en handbok. Handboken, som publiceras elektroniskt, har tagits fram efter samråd med Svenska Petroleum Institutet. Åtgärden har inneburit en minskning av företagens administrativa kostnader med drygt 70 miljoner kronor för produktområdet. Även MSB:s föreskrifter och allmänna råd (SÄIFS 2001:2) om brandfarliga gaser och vätskor i husvagnar, husbilar, maskarvagnar m.m. har upphävts. Genom detta har en viss dubbelreglering i förhållande till Vägverkets regler undvikits. Denna åtgärd bedöms medföra en minskning av företagens administrativa kostnader med närmare 1,7 miljoner kronor.

MSB och tidigare SRV har i allmänna råd försökt stödja

både företag och tillsynsmyndigheter med att nationellt ensa tolkningar av vissa bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter då företag uttryckt irritation över olika tolkningar av bestämmelser vid tillsyn. SRV och MSB har även finansierat ett forskningsuppdrag om myndighetstext för ett säkrare samhälle i brukarperspektiv. Den aktuella forskningen ska bl.a. resultera i en vägledning om språkets betydelse för ändamålsenliga myndighetsregler. Syftet är att myndighetens regler lättare ska förstås av mottagarna.

Sammantaget har det regelförenklingsarbete som bedrivits inom Försvarsdepartementets område under perioden 2006–2010, framförallt inom SRV och MSB, bidragit till regeringens mål att skapa en märkbar förändring i företagens vardag.

5.2.5 Socialdepartementet

Inom Socialdepartementets ansvarsområde återfinns reglering på i huvudsak följande områden: hälso- och sjukvård, läkemedel, alkohol, tobak, narkotika, hälsofarliga varor, socialförsäkring och socialtjänst. De myndigheter under Socialdepartementet som varit involverade i regelförenklingsarbetet är Försäkringskassan, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen och Statens folkhälsoinstitut.

Regleringen om läkemedel, medicinteknik och kosmetika är till stora delar harmoniserad och regleras av EU-rätt. Övriga sakområden inom departementets ansvarsområde består till största delen av nationella regler.

Inom Socialdepartementets ansvarsområde återfinns regelverk som har karaktär av skyddslagstiftning. Många regler på området har tillkommit särskilt i syfte att värna väsentliga värden för utsatta personer, men även för att värna intressen för medborgarna överlag, som t.ex. rättssäkerhet och personlig integritet. När fråga uppkommer om att införa eller ändra regler i skyddslagstiftning måste hänsyn alltid tas till ändamålen med lagstiftningen. Sådan hänsyn behöver ibland balanseras mot arbetet med regelförenkling och vad som ska prioriteras får bedömas från fall till fall.

Socialdepartementets regelförenklingsarbete har när det gäller arbetssätt och organisation inte förändrats under tiden 2006 t.o.m. våren 2010. Departementets målsättning har under dessa år varit att regelförenklingsarbetet ska utgöra en integrerad del av det löpande arbetet. Normalrutinen för att inhämta synpunkter på olika regelförslag har därför varit att remittera förslagen. Synpunkter har i vissa fall även fortlöpande hämtats in från berörda företag och organisationer vid utarbetande av utredningsdirektiv, departementspromemorior och andra författningsförslag.

Regeringens insatser inom Socialdepartementets områden har fokuserat på individens valfrihet, tillgängligt stöd och på att den solidariskt finansierade verksamheten ska vara av hög kvalitet. De regler som Socialdepartementet tagit fram under åren 2006–2010 avser till stor del förslag som anknyter till sådana insatser. Ansvaret för olika skattefinansierade system och verksamheter innebär också ett ansvar för att dessa system och verksamheter är effektiva. Kontrollbehov måste exempelvis vägas mot de administrativa kostnader som kontrollen medför. I vissa situationer innebär behovet av kontroll därför en ökad administrativ belastning för företagen.

Utöver vad som ovan sagts har Socialdepartementets regel-

förenklingsarbete omfattat förenklingar och förtydliganden av olika regelverk. Detta arbete bedöms i viss mån ha bidragit till minskade administrativa kostnader för företagen. En översyn av departementets regelförenklingsarbete kommer att påbörjas under 2010.

5.2.6 Finansdepartementet

Under perioden 2006–2010 har regelförenklingsarbetet inom Finansdepartementets ansvarsområde varit inriktat på förenkling av de regelområden som har störst betydelse för företagen. Arbetet har därför koncentrerats kring skatte-, tull-, finansmarknads- och statistikområdena samt offentlig upphandling. En stor del av arbetet har bedrivits på myndighetsnivå, där flera av myndigheterna, bl.a. Tullverket, Statistiska centralbyrån och Skatteverket, sedan tidigare bedrivit ett ambitiöst förenklingsarbete.

Flera av departementets regelområden har antingen varit föremål för stora förändringar eller fått förändrade förutsättningar under de senaste fyra åren. Som exempel kan nämnas att det på skatteområdet efter regeringsskiftet 2006 har genomförts flera förändringar som påverkat företagen. Finanskrisen och lågkonjunkturen som varit har också påverkat framför allt finansområdet, där behovet av finansiell reglering och tillsyn omprövas på olika nivåer.

Finansdepartementets regelområden är i hög grad styrda av EU. Av de uppmätta administrativa kostnaderna på skatte-, finansmarknads- och statistikområdet är 45, 67 respektive 91 procent hänförliga till EU:s regelverk. En viktig del i inriktningen av arbetet har därför också varit att medverka i och motverka över- och detaljreglering i EU-reglering samt att vara återhållsam med svensk särreglering.

En stor del av informationskraven inom Finansdepartementets ansvarsområde återfinns inom skatteområdet. En viktig åtgärd som vidtagits i syfte att minska företagets administrativa kostnader har därför varit möjligheten för mindre och medelstora företag att redovisa mervärdesskatt kvartalsvis. Skatteverket har prioriterat arbetet med att utveckla befintliga och nya e-tjänster inom det skatteadministrativa området för att förenkla uppgiftslämnandet.

På upphandlingsområdet har ett omfattande arbete pågått med att genomföra ett EU-direktiv, vilket har skett genom propositionen *Nya rättsmedel på upphandlingsområdet* (prop. 2009/10:180). I samband med detta har en översyn gjorts i syfte att genomföra förenklingar inom upphandlingsområdet. Kammarkollegiet har haft i uppdrag att ge praktisk vägledning till bl.a. leverantörer och upphandlande enheter och har upprättat ett nationellt webbaserat upphandlingsstöd för ändamålet.

På statistikområdet har Statistiska centralbyrån bedrivit ett aktivt förenklingsarbete, bl.a. har en prövning genomförts av förenklingsmöjligheterna i samtliga statistikprodukter där insamlingen sker direkt från företag i fråga om innehåll, omfattning och frekvens. Den åtgärd som ger den största förändringen på statistikområdet är förenklingen av uppgifterna om varuhandel inom EU, Instratat.

Ett flertal åtgärder har genomförts främst på myndighetsnivå som har bidragit till regeringens övergripande mål om en märkbar förändring i företagets vardag. Flera av myndigheterna ligger i framkant när det gäller utvecklingen av olika tjänster som underlättar för företagen. I detta ligger fortlöpande utveckling

av e-tjänster, förbättrad service och tillgänglighet.

Sammantaget har regelförenklingsarbetet under perioden 2006–2010 inom departementets ansvarsområde vid överväganden kring näringslivsförslag, genomförda mätningar och övriga förenklingsmöjligheter i hög grad präglats av avvägningar mot andra politiska mål och prioriteringar såsom t.ex. statsfinansiella mål, kampen mot fusk, svartarbete och penningtvätt, stabilitet på finansmarknaderna, kvalitet i statistiken m.m.

5.2.7 Utbildningsdepartementet

Regelgivningen gentemot företag inom Utbildningsdepartementets område handlar främst om bestämmelser som berör huvudmän för fristående skolor och förskolor, s.k. kompletterande utbildningar på gymnasial eller eftergymnasial nivå samt vissa enskilda utbildningsanordnare inom Myndigheten för yrkeshögskolan. De fristående skolorna regleras i skollagen (1985:1100) och i förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet och de kompletterande utbildningarna i förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. De regelverk som gäller inom skolans område riktar sig främst till det offentliga skolväsendet. En del av dessa bestämmelser gäller dock även de fristående skolorna. Det rör sig då huvudsakligen om regler som styr undervisningen i skolorna. Det bör i sammanhanget beaktas att, även om huvudmännen för de fristående skolorna är enskilda företag, bekostas deras verksamhet i allt väsentligt av allmänna medel.

Regelgivningen på utbildningsområdet syftar till att bl.a. säkerställa elevernas rättssäkerhet och alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Utgångspunkten för inriktningen och arten av regelförenklingsarbetet är och har varit att arbetet ska bedrivas inom ramen för detta syfte. Myndigheternas arbete med att förenkla och förkorta ansöknings- och handlägningsrutiner i samband med ansökan om start av fristående skola eller kompletterande utbildning, samt att förbättra servicen till fristående skolhuvudmän har under hela mandatperioden varit en viktig del av myndigheternas regelförenklingsarbete. Även lagstiftningsarbete med syfte att förenkla ansökningsförfarandet för fristående skolor pågår för närvarande.

Under hela mandatperioden har det pågått ett arbete med en ny skollag på departementet. Propositionen *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* (prop. 2009/10:165) överlämnades av regeringen till riksdagen den 18 mars 2010. Utgångspunkten för förslaget till en ny skollag är en tydlig och enkel struktur, som i så stor utsträckning som möjligt ska vara gemensam för alla skol- och verksamhetsformer och alla huvudmän. De fristående skolorna blir en del av skolväsendet.

5.2.8 Jordbruksdepartementet

Jordbruksdepartementet ansvarar för frågor som gäller jord- och skogsbruk, fiske, rennärning, samefrågor, djurskydd, livsmedel samt jakt och viltvård. Arbetet med regelförenkling har varit en prioriterad fråga inom Jordbruksdepartementet och dess myndigheter under mandatperioden. Inledningsvis låg ett tydligt fokus på att identifiera de regler inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde som av näringslivet ansågs vara krångliga. Efter detta genomfördes ett omfattande arbete med att bedöma och genomföra de inkomna förenklingsförslagen.

Tillväxtverkets mätningar av företagens administrativa kostnader har varit till stor hjälp såväl för att identifiera kostsamma regelverk som i arbetet med att prioritera olika förenklingsåtgärder. I de fall åtgärden föranlett ändringar av föreskrifter, riktlinjer och rekommendationer har Jordbruksdepartementets myndigheter gjort nödvändiga ändringar av dessa. I stor utsträckning har dock genomförandet av förenklingsförslagen byggt på ett mycket väl fungerande samarbete mellan departement och myndigheter.

En mycket stor del av jordbruks-, fiske- och livsmedelslagstiftningen är reglerad på europeisk nivå. Ett starkt engagemang och arbete på EU-nivå har därför i många fall varit avgörande för möjligheten att genomföra förenklingsförslag. Sveriges ordförandeskap i EU under sommaren och hösten 2009 innebar stora möjligheter för Sverige att sätta förenklingsfrågan på den europeiska dagordningen. Sverige tog i sin roll som ordförande initiativ till diskussioner om regelförenklingsförslag vid rådsmöten på jordbruksområdet. Regelförenklingsfrågorna togs också upp på ett antal konferenser under det svenska ordförandeskapet, t.ex. konferensen för de utbetalande myndigheterna och chefsveterinärskonferensen.

Jordbruksdepartementets regelförenklingsarbete innefattar översyn av lagar, förordningar och föreskrifter samt ett mer allmänt arbete med att förenkla de administrativa processerna för företag och företagare inom de gröna näringarna. En stor del av informationskraven inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde återfinns på livsmedelsområdet. En mycket viktig förenklingsåtgärd för att minska företagens administrativa kostnader är därför de förtydliganden som har gjorts i regelverket om spårbarhet. Regleringen är målstyrd och det kan därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Livsmedelsverket har därför sett över tillämpningen av regelverket och publicerade under 2008 ett dokument där kravet på spårbarhet och hur detta uppfylls på enklaste sätt beskrivs.

En annan viktig åtgärd som har medfört en stor minskning av företagens administrativa kostnader är avskaffandet av kravet på att upprätta en skogs- och miljöredovisning. Åtgärden trädde i kraft under 2009 och har minskat uppgiftslämnarbördan för skogsbruksföretag med cirka 98 procent avseende kraven i skogsvårdslagstiftningen. Även på jordbruks- och fiskeområdet har åtgärder genomförts som minskar företagens administrativa kostnader. Exempel på sådana åtgärder är förenkling av rapporteringsrutiner avseende märkning och registrering av djur samt införandet av elektronisk loggbok för fiskefartyg.

Utöver förenklingsåtgärder som har syftat till att minska företagens administrativa kostnader har ett flertal åtgärder genomförts främst på myndighetsnivå som bidrar till regeringens övergripande mål om en märkbar förändring i företagens vardag. Inriktningen på detta arbete har varit att förenkla rutiner, öka servicegraden och göra information och tjänster mer tillgänglig för företagen.

Sammanfattningsvis har Jordbruksdepartementet under perioden 2006–2010 etablerat ett arbetssätt som innebär ett mycket väl fungerande samarbete mellan departement och myndigheter. Genomförda åtgärder har tagit sin utgångspunkt i mätningar av företagens administrativa kostnader och närings-

livets förslag. Detta tillsammans med ett engagemang och en initiativkraft i regelförenklingsarbetet på EU-nivå har bidragit till ett framgångsrikt arbete. Jordbruksdepartementets regelförenklingsarbete har visat på mycket goda effekter inte minst vad gäller att minska företagens administrativa kostnader.

5.2.9 Miljödepartementet

Huvudinriktningen under perioden 2006–2010 har dels varit att identifiera nya förenklingsåtgärder som har stor effekt i närtid för företagen i fråga om minskning av de administrativa kostnaderna och i fråga om förenkling av regler som på annat sätt påverkar företagets vardag, dels fullfölja redan tidigare redovisade åtgärder och förslag. Vidare har den interna organisationen för regelförenklingsarbetet förstärkts. I Miljödepartementets arbete ingår nu som en naturlig del att beakta och ta hänsyn till reglers konsekvenser för företag i form av administrativa krav och kostnader. En kontinuerlig översyn av regelverken sker även på myndighetsnivå i syfte att förenkla för företagen. Många åtgärder från myndigheterna avser enklare handläggning och bättre tillgänglighet, t.ex. genom införande av e-tjänster av olika slag.

Regelförenklingsarbetet inom departementets ansvarsområde rör i huvudsak två områden, miljöområdet samt bygg- och fastighetsområdet. På miljöområdet bedöms de största administrativa kostnaderna för företagen uppkomma i samband med miljöfarlig verksamhet och tillståndsprövningen av sådan verksamhet. Då ett flertal förslag med denna inriktning har inkommit från näringslivet, har dessa frågor varit prioriterade i regelförenklingsarbetet. En viktig förenklingsåtgärd för att minska företagens administrativa kostnader är de förändringar i bilagan till förordningen (1998:899) om miljö- och hälsofarliga verksamheter som trädde i kraft under 2008. Genom att vissa tillståndspliktiga verksamheter i stället blir anmälningspliktiga samt att kravet på tillstånd eller anmälan för en del verksamheter helt tas bort har företagens administrativa kostnader minskat. Ytterligare genomförda åtgärder som har inneburit minskade administrativa kostnader för företagen är förenklade regler för täktverksamheter. Vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och om upphävande av direktiv 91/157/EEG, det s.k. batteridirektivet, i svensk lagstiftning utnyttjades möjligheten att undanta producenter som endast släpper ut mindre mängder batterier på marknaden under ett år. Vidare har producenternas rapporteringskrav till Naturvårdsverket minskat från fyra gånger till en gång per år.

För att nå målet om en märkbar positiv förändring i företagets vardag pågår och planeras genomförandet av flera åtgärder på miljöområdet. Många företag och intresseorganisationer har framfört synpunkter på att reglerna på avfallsområdet behöver förenklas. Miljödepartementet har därför gjort den bedömningen att en översyn av avfallsreglerna är prioriterad och beredning av förenklingsförslag pågår för närvarande.

En prioriterad åtgärd har också varit att förenkla och förtydliga bestämmelserna i plan- och bygglagstiftningen. I propositionen *En enklare plan- och bygglag* (prop. 2009/10:170) föreslås förändringar av plan- och bygglagstiftningen utifrån de sammanlagt över 250 förslag som lämnats från flera utredningar. Åtgärden bedöms medföra tydligare och enklare regler, ökad

transparens, kortare handläggningstider samt ökad rättssäkerhet.

En åtgärd som syftar till att underlätta utbyggnaden av vindkraft och att minska företagens administrativa kostnader är att kravet på bygglov tas bort i de fall ett vindkraftverk omfattas av tillstånd enligt miljöbalken. Kravet på detaljplan tas också bort utom inom sådana områden där det råder en stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Lagändringen har trätt i kraft under 2009.

Förköpslagen upphörde att gälla vid utgången av april 2010. Upphävandet av lagen har positiva effekter för såväl företag och enskilda som för kommuner och andra myndigheter.

Sammanfattningsvis har Miljödepartementet under perioden 2006–2010 etablerat en struktur och ett arbetssätt som utgör en god grund inför det framtida regelförenklingsarbetet. Genomförda åtgärder har tagit sin utgångspunkt i mätningar av företagens administrativa kostnader och näringslivets förslag. Vissa åtgärder har dock tagit något längre tid att genomföra än vad som ursprungligen förutsågs. Sammantaget har inriktningen och arten av det arbete som bedrivs av Miljödepartementet bidragit till regeringens mål för regelförenkling.

5.2.10 Näringsdepartementet

De regelverk som Näringsdepartementet ansvarar för och som har stor betydelse för företag återfinns främst inom energi-, transport-, infrastruktur-, kommunikations- och konkurrensområdet. Regelverken i fråga har sitt ursprung i såväl nationell lagstiftning som i EU-lagstiftning. Det finns även rättsområden som andra departement ansvarar för som i hög grad berör Näringsdepartementets ansvarsområde, t.ex. associationsrätt, immaterialrätt, skatterätt och miljö rätt.

Näringsdepartementet och berörda myndigheter inom departementets ansvarsområde har under mandatperioden kontinuerligt höjt sina ambitionsnivåer i arbetet. Myndigheterna har haft en central roll i arbetet med att ta fram regelförenklingsåtgärder. Departementet och myndigheterna har i arbetet i varierande utsträckning haft återkommande samråd med näringslivet kring regelförenklingsfrågor och såväl näringslivsorganisationer som företag har kommit in med ett stort antal förslag på hur regler kan förenklas för företagen.

Bland viktigare regelförenklingsåtgärder kan följande nämnas. På transportområdet beräknas avskaffande av kravet på yrkestrafikmärke respektive kontrollmärke på registrerings skylt för fordon totalt kunna minska företagens administrativa kostnader med minst 14,5 miljoner kronor. På kommunikationsområdet bedöms förenklingar av företagens tillämpning av regelverket om s.k. cookies kunna medföra en minskning på ca 90 miljoner kronor i administrativa kostnader.

På energiområdet kan nämnas förhandsprövning av elnätstaxor och slopande av krav på vissa uppgifter för bedömning av elnätstaxors skälighet, enklare och tydligare regler för förnybar elproduktion samt ändringar av behörighetsföreskrifter inom elsäkerhetsområdet m.m., vilket kan leda till minskningar av administrativa kostnader med ca 232,4 miljoner kronor. Samtidigt kommer nya krav på redovisning i samband med införandet av förhandsprövning av närtaxor att leda till nya administrativa kostnader som i viss mån neutraliserar effekten av ändringarna 2009.

När det gäller åtgärder som underlättar företagens vardag

kan nämnas det uppdrag som regeringen gav till Bolagsverket i september 2008 om att ta fram ett förslag till hur företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter kan minska. Bolagsverkets förslag som överlämnades i april 2009 bereds för närvarande i Regeringskansliet. En annan viktig förenklingsåtgärd är samverkansprojektet mellan Bolagsverket, Tillväxtverket och Skatteverket kring utvecklandet av webbplatsen verksamt.se. Syftat med webbplatsen är att stödja företagaren i processen med att planera, starta, driva, utveckla och avsluta företag, vilket ska bidra till färre och effektivare kontakter för företagen gentemot myndigheter och därmed minska företagens administrativa kostnader.

Näringsdepartementet har under perioden 2006–2010 haft ett övergripande ansvar för att samordna och utveckla regelförenklingsarbetet. Detta har bl.a. resulterat i att infrastrukturen i regelförenklingsarbetet har stärkts och att nya, viktiga regelförenklingsverktyg har tillskapats. Näringsdepartementet har också varit drivande i det horisontella regelförenklingsarbetet på EU-nivå. En nära samverkan och ett erfarenhetsutbyte i dessa frågor har skett med ansvariga i på området likasinnade medlemsstater.

Samtantaget har Näringsdepartementet och de myndigheter som departementet ansvarar för under mandatperioden etablerat en struktur och ett arbetssätt för hantering av regelförenklingsaspekter inom sina ansvarsområden som är en god grund att stå på och som redan gett ett resultat, men som behöver utvecklas ytterligare för ett fortsatt framgångsrikt regelförenklingsarbete.

5.2.11 Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Av de regelområden som Integrations- och jämställdhetsdepartementet ansvarar för är det i första hand områdena som rör diskriminering respektive konsumentskydd som berörs av arbetet med regelförenkling. Inom diskrimineringsområdet är det främst regler om aktiva åtgärder som berör företag. Dessa regler återfinns sedan den 1 januari 2009 i diskrimineringslagen (2008:567). Vid samma tidpunkt tillkom en ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen (DO), som bl.a. övertog uppgifter från numera avvecklade Jämställdhetsombudsmannen (JämO). DO är tillsammans med Konsumentverket de två av departementets myndigheter som omfattas av regelförenklingsarbetet.

Administrativa regler som berör företagare återfinns även i lagstiftningen inom konsumentskyddsområdet. En övervägande del av lagstiftningen på konsumentskyddsområdet genomför EU-lagstiftning, varför utrymmet för regelförenkling på nationell nivå i viss mån kan ses som något begränsat.

Under mandatperioden har regelförenklingsarbetet integrerats mer i Integrations- och jämställdhetsdepartementets lagstiftningsarbete. Det finns numera en större medvetenhet om regelförenklingsaspekter, vilket bl.a. lett till att olika alternativ till lagstiftning övervägs i större utsträckning än tidigare och flera samrådsmöten hålls med näringslivet vid vilka regelförenklingsfrågor har beaktats.

Den mest betydelsefulla förenklingsåtgärd som genomförts på departementsnivå under mandatperioden gäller aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Det tidigare kravet på arbetsgivare att göra årliga lönekartläggningar, årliga handlingsplaner för

jämställda löner och jämställdhetsplaner har numera ändrats så att dessa planer i stället ska göras vart tredje år. Skyldigheten att upprätta sådana planer gäller numera arbetsgivare som vid senaste kalenderårsskifte sysselsatte fler än 25 arbetstagare i stället för som tidigare tio. Ändringen innebär att det antal företag som omfattas av skyldigheten att upprätta planer halveras, vilket medför en betydande minskning av företagens administrativa bördor. Vidare har vissa förenklingar åstadkommit för företagen genom att de i frågor som rör diskriminering numera endast behöver vända sig till en myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, i stället för som tidigare till flera olika myndigheter (ombudsmän).

Av departementets myndigheter är det främst Konsumentverket som har arbetat med frågor som har anknytning till regelförenklingsarbetet. Myndigheten har bl.a. reviderat olika riktlinjer som kan medföra en lättnad för företagen. Som exempel kan särskilt nämnas revideringen av riktlinjer för varudeklaration av begagnade bilar, där beloppsgränsen för när bilar måste konditionsdeklareras har höjts från 15 000 till 30 000 kronor, för att det inte ska vara olönsamt för företagen att ta in bilar i en viss prisklass. Beloppshöjningen uppskattas ge en mätbar kostnadsbesparing på ca 4 miljoner kronor årligen.

Sammantaget får Integrations- och jämställdhetsdepartementets del i det totala regelförenklingsarbetet bedömas som relativt sett liten. Departementet har dock högst väsentligt minskat de administrativa kostnaderna på sitt ansvarsområde med ca 376 miljoner kronor genom de förändringar som gjorts i samband med införandet av den nya diskrimineringslagen.

5.2.12 Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för kultur, medier, idrott, begravningsverksamhet och trossamfund. Särskilt inom områdena kultur och medier finns regler som har betydelse för företag.

Inom medieområdet, som bland annat omfattar frågor om radio och tv, radio och tv i allmänhetens tjänst, presstöd och åtgärder mot skadliga inslag i massmedierna, finns de flesta reglerna med betydelse för företag i radio- och TV-lagen (1996:844). Lagen reglerar programföretagens sändningar av radio och tv. Inom kulturområdet, som omfattar bland annat museer, bildkonst, litteratur, film, arkitektur, teater och dans, finns framför allt flera stödordningar som är av betydelse för företag.

Departementet har under mandatperioden i första hand inriktat sitt regelförenklingsarbete på medieområdet och radio- och TV-lagen. Lagen ändrades på ett flertal punkter den 1 februari 2008. Regeringen beslutade vidare om en proposition om en ny radio- och tv-lag den 18 mars 2010 med förslag till lagändringar som föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010.

Inom kulturområdet finns det främst författningar som rör olika stödordningar. Bedömningen regeringen har gjort är att det inte finns något större behov av regelförenklingar på området. Bland de verksamma inom kulturområdet finns det dock många egenföretagare, oftast i form av enmansbolag, för vilka det är angeläget med regelförenklingar inom t.ex. arbetsmarknadspolitik, socialförsäkringar, skatter och pensioner. Frågor inom dessa områden bereds löpande inom Regeringskansliet.

Regeringen tillsatte i juni 2007 en kommitté, som sedermera

antog namnet Kulturutredningen, vilken bl.a. skulle identifiera åtgärder som kan bidra till ett ökat entreprenörskap och företagande inom kulturskapande och konstnärlig verksamhet. Utredningen lämnade sitt betänkande (SOU 2009:16) i februari 2009. Riksdagen antog i december 2009 regeringens proposition *Tid för kultur* (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145), med ett antal förslag inom området.

5.2.13 Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet hanterar frågor om arbetsrätt, arbetsmiljö och arbetsmarknad. Regeringen har tydligt angett att den svenska modellen där arbetsmarknadens parter har ett centralt ansvar för vilka villkor som ska gälla på arbetsmarknaden och den arbetsrättsliga lagstiftningen fungerar väl och ska upprätthållas. I linje med detta har det inte föreslagits några ändringar i centrala arbetsrättsliga författningar. En viktig del i departementets förenklingsarbete har varit att åstadkomma förenklingar som tar sikte på hur regler tekniskt och språkligt är utformade, att de är lätta att förstå och tillämpa samt att det så långt möjligt finns en fungerande systematik och överblickbarhet.

Stora delar av den arbetsrättsliga lagstiftningen är dispositiv till förmån för kollektivavtal vilket gör att lagstiftningen kan anpassas till bransch- och företagsspecifika behov. Informationskrav på arbetsrättsområdet handlar sällan om arbetsgivares kontakter med eller informationsöverföring till myndigheter, utan är mer inriktade på förhållandet mellan arbetsgivare och anställd och/eller facklig organisation. Inget av de tio mest kostsamma informationskraven innebär någon kontakt med myndigheter enligt Tillväxtverkets mätningar.

Inriktningen på departementets och myndigheternas förenklingsarbete är att skapa regelverk som är enkla och förståeliga och därmed minimera företagens administrativa börda. Under perioden 2006–2010 har departementet arbetat med att se över bl.a. arbetsmiljöområdet, semesterlagen samt övriga ledighetslagar, vilka är regelområden som finns upptagna på Näringslivets Regelnämnds prioritetlista. Den övervägande delen av de administrativa kostnaderna för de regelverk som departementet och dess myndigheter ansvarar för har en koppling till EU-rätt. Departementet har i förhandlingar på det arbetsrättsliga området, bl.a. beträffande arbetstidsdirektivet, drivit frågan att nya EU-regler utformas så att administrativa kostnader undviks. Inom arbetsmarknadsområdet har departementets förenklingsarbete varit inriktat på regelverken för de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Inriktningen har varit att skapa enkla och förståeliga regler för att på så sätt minimera företagens administrativa kostnader. Under perioden 2007–2009 har regelstrukturen inom Arbetsmiljöverkets ansvarsområde förbättrats i samarbete med arbetsmarknadens parter och de administrativa kostnaderna för företagen minskat med drygt 100 miljoner kronor. Sammanlagt 26 föreskrifter har upphävts. Vidare har allmänna råd, meddelanden och anvisningar upphävts och en svarstjänst inrättats. De administrativa kostnaderna på arbetsmiljöområdet har minskat med ca 126 miljoner kronor vilket motsvarar ca 2 procent av de totala administrativa kostnaderna på det arbetsrättsliga området (Tillväxtverkets rapport 2009:0022). Minskningen hör främst samman med att kravet i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete på en årlig sammanställning av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud

tagits bort. Denna ändring motsvarar en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 126 miljoner kronor.

Arbetsmiljöverkets regelförenklingsarbete bedrivs strukturerat med strategiska mål och identifierade aktiviteter för att nå målet. Inom Arbetsförmedlingens område har lag- och förordningsändringar lett till en nettobesparing för företagen med drygt 12 miljoner kronor. Därutöver har verket arbetat med ändringar i interna administrativa rutiner för att på så sätt göra det enklare för företagen.

Sammanfattningsvis har departementet utifrån de begränsningar som förevarit systematiskt arbetat med regelförenkling vilket lett till en minskning av företagens administrativa kostnader. Departementet har i sitt arbete fäst särskild vikt vid att skapa en märkbar förändring i företagens vardag.

5.3 Förenklingsåtgärder i handlingsplanen

5.3.1 Inledning

Regelförenklingsarbetet omfattar totalt över 1 150 åtgärder. Omkring 270 åtgärder genomförs, planeras eller utreds på regeringens initiativ och över närmare 880 åtgärder av myndigheter under regeringen. Drygt 590 har hunnit genomföras under perioden 2007–2009. Av de återstående drygt 560 åtgärderna kan vissa genomföras på kort sikt, medan andra måste analyseras vidare, utredas och eventuellt remitteras före ett slutligt ställningstagande och eventuellt beslut.

Drygt hälften av åtgärderna är inriktade på att minska företagens administrativa kostnader, medan övriga åtgärder avser att på annat sätt åstadkomma en märkbar förändring i företagens vardag. De senare åtgärderna har varit av varierande art. Av avsnitt 2.5.2 framgår att de åtgärder och insatser som sammantaget ingått i arbetet med att åstadkomma en märkbar förändring i företagens vardag i princip kan grupperas i

- förenkling av regler,
- förenkling av den administrativa processen att följa regler,
- ökad samverkan och samordning mellan myndigheter,
- förbättrad service och tillgänglighet, samt
- förkortade handläggnings- och väntetider.

I det ovannämnda avsnittet ges en beskrivning av vilka typåtgärder det varit frågan om inom de olika grupperna. I det följande ges konkreta exempel på dessa typåtgärder. Det är en blandning av generella och specifika åtgärder. Åtgärderna är även av olika karaktär när det gäller effekter, omfattning och tidsmässigt genomförande. Vissa åtgärder är mycket begränsade, medan andra kan omfatta en översyn av ett stort antal lagar, förordningar eller föreskrifter.

I nedanstående redovisning av åtgärderna återfinns, på grund av den stora mängden, endast ett begränsat urval av de åtgärder som genomförts, planeras eller som är pågående. Samtliga åtgärder och förslag till ytterligare regelförenkling i handlingsplanen offentliggörs på regeringens webbplats i samband med denna skrivelses överlämnande till riksdagen.

5.3.2 Förslag från näringslivet

Förslag från näringslivet är avgörande för att nå framgång i regelförenklingsarbetet. Regelmängden är omfattande och utan den inriktning och prioritering som näringslivets förslag ger är det svårt att veta vad som bör prioriteras för att uppnå en förändring i företagets vardag. I avsnitt 2.5.3 ges en närmare beskrivning av förslagen från näringslivet.

Regeringen har vid ett antal tillfällen riktat en uppmaning till näringslivet att komma in med regelförenklingsförslag vilket har hörsammats. I samband med en webbkampanj 2007 riktad till företagen inkom mer än 500 förslag. Både på departements- och myndighetsnivå har samråden tillsammans med andra kontakter med företag och branschorganisationer genererat många regelförenklingsförslag. Som exempel kan nämnas att bara Miljödepartementet under perioden 2006–2010 har fått in 190 förenklingsförslag. Även övriga departement och myndigheter har fått in ett betydande antal förslag. Förslagen skiljer sig åt så till vida att en del pekar ut problemen och anger en inriktning medan andra är förslag till nya skrivningar i lagar och förordningar. I avsnittet nedan ges ett urval av genomförda samt pågående och planerade förslag som har sin grund i förslag från näringslivet.

Genomförda förslag

Nedan ges exempel på åtgärder som genomförts och som helt eller delvis har sin grund i förslag från näringslivet.

1. *Kvartalsredovisning av mervärdesskatt*

Syfte: Minskade administrativa kostnader för små och medelstora företag.

Beskrivning: Redovisningsperioden för mervärdesskatt var fram till 2007 normalt en månad. För de mindre företagen kunde detta leda till en ansträngd likviditetssituation och innebära förhållandevis höga hanteringskostnader. Redovisningsperioden för mervärdesskatt har förlängts till tre månader för företag med en omsättning som uppgår till högst 40 miljoner kronor per år.

Förväntad effekt: Minskade administrativa kostnader och förbättrad likviditet. Införandet av kvartalsredovisning har minskat företagens administrativa kostnader med drygt 307 miljoner kronor.

Tidsplan: De nya lagreglerna trädde i kraft den 1 januari 2008.

2. *Översyn av semesterlagen i förenklingssyfte*

Syfte: Enhetligare och enklare regler, minskade administrativa kostnader.

Beskrivning: Rätt till semester regleras i semesterlagen. Lagen är mycket komplicerad och förutsätter en rad uträkningar för att rätt semesterledighet och semesterlön ska utgå. En översyn har därför genomförts av lagen i förenklingssyfte.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Enklare beräkningsmodeller för semesteruttag och semesterlön.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Enklare utformade regler som underlättar den praktiska tillämpningen av semesterlagstiftningen.

Tidsplan: Proposition beslutades av riksdagen i november 2009 (bet. 2009/10:AU4, rskr. 2009/10:83). Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2010.

3. *Ny tillsynsmyndighet och ny diskrimineringslag*

Syfte: Vid utarbetande av en ny diskrimineringslag har möjligheterna att förenkla reglerna om aktiva åtgärder som hanteras av företagen beaktats.

Beskrivning: Den nya diskrimineringslagen (2008:567) innebär bl.a. att sju lagar mot diskriminering har ersatts av en och att tillsynen över lagen utövas av en myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, i stället för som tidigare fyra olika myndigheter. Enligt den nya lagen ska arbetsgivaren göra en lönekartläggning vart tredje år i stället för varje år. Vidare ska arbetsgivaren upprätta en handlingsplan för jämställda löner och en jämställdhetsplan vart tredje år i stället för varje år. Skyldigheten att upprätta sådana planer gäller inte arbetsgivare som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än 25 arbetstagare i stället för, som tidigare, tio arbetstagare.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Diskrimineringslagen innebär en förenkling av de tidigare gällande reglerna om aktiva åtgärder. Tidsåtgången blir mindre och det antal företag som omfattas av skyldigheten att upprätta planer halveras. Företagens administrativa kostnader beräknas ha minskat med ca 376 miljoner kronor till följd av de nya reglerna.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Med en sammanslagen myndighet behöver arbetsgivare och andra berörda bara vända sig till en myndighet i stället för till flera. En sammanslagen myndighet bör också leda till större tydlighet i tillsynsarbetet och underlätta en enhetlig tillämpning av regelverket och därmed minska de administrativa kostnaderna för dem som är föremål för tillsynen.

Tidsplan: Diskrimineringslagen trädde i kraft den 1 januari 2009.

4. *Ändrade riktlinjer hos Konsumentverket för varudeklaration av begagnad personbil*

Syfte: Att efterkomma branschens önskemål om regelförenkling genom att höja gränsvärdet för när varudeklaration ska göras av begagnad personbil.

Beskrivning: Beloppsgränsen för när bilar måste konditionsdeklarerar har höjts från 15 000 till 30 000 kronor för att det inte ska vara olönsamt för företagen att ta in bilar i en viss prisklass.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

För branschen totalt uppskattas minskningen av de administrativa kostnaderna till ca 4 miljoner kronor per år.

Tidsplan: De nya riktlinjerna började gälla den 1 juni 2009.

5. *Märkning av oförpackat bröd*

Syfte: Enklare tillämpning av Livsmedelsverkets föreskrifter med märkningsregler för oförpackat bröd (LIVSFS 2004:27).

Beskrivning: Förtydligande om att transportförpackningar av bröd, dvs. förpackningar (t.ex. plastpåsar) som bara används för transport från bageriet till försäljningsställe, inte behöver märkas.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Ej beräknad.

Tidsplan: Genomförd under 2008.

6. *Höjd gräns för djurenheter*

Syfte: Att kraven för miljöprovningen inte ska vara mer komplicerade än vad som krävs med hänsyn till skyddet för miljön och människors hälsa.

Beskrivning: Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har framfört att gränsen för tillståndspliktig utbyggnad av djurstall med mer än 200 djurenheter ska ändras till ett högre antal eller helt tas bort, liksom det tillhörande kravet på miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Genom de förändringar som har skett av provningen av miljöfarliga verksamheter i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (den s.k. FMH-bilagan) har vissa av de synpunkter som inkommit från LRF tillgodosetts. Gränsen för tillstånd för anläggning av stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar har höjts från 200 till 400 djurenheter. Vad gäller fjäderfä och svin finns har tillståndskravet anpassats till det som gäller enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (kodifierad version av det s.k. IPPC-direktivet). Djurhållning av övriga djurslag är anmälningspliktiga under förutsättning att det är fråga om mer än 100 djurenheter. Kravet på MKB följer tillståndsgränserna. Frågan bör bevakas i samband med den pågående översynen av IPPC-direktivet.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Ändringen ingår som en del i de förändringar som har skett av provningen av miljö- och hälsofarliga verksamheter i den s.k. FMH-bilagan. De förändringarna beräknas medföra minskade administrativa kostnader för företagen med ca 155 miljoner kronor årligen och för de statliga myndigheterna ca 10 miljoner kronor årligen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Ändringarna innebär att de resurser som samhället använder för miljöprovning och provning av hälsoskyddsverksamheter kan koncentreras till de verksamheter där detta behövs.

Tidsplan: Förordningsändringarna trädde i kraft den 1 januari 2008.

7. *Anteckningar i skepps- och maskindagbok*

Syfte: Lätta upp kraven att föra loggboksanteckning ombord.

Beskrivning: Kravet för större fartyg i nationell fart att föra dagbok har tagits bort och ersatts med en skyldighet att föra journal. En journal behöver inte innehålla lika mycket uppgifter som en dagbok. Detta innebär att mängden information som behöver antecknas i princip halveras. Över hälften av alla fartyg som går i nationell fart omfattas av den underlättande åtgärden. Regeländringen innebär vidare att journalen, liksom skepps- och maskindagböcker, kan föras elektroniskt, vilket också underlättar hanteringen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Den administrativa kostnaden för informationskrav uppgår till närmare 367 miljoner kronor. Genom förändringen halveras informationskravet för 62 procent av populationen i databasen Malin, vilket ger en minskning med 31 procent. Förslaget innebär en minskning av kostnaderna med ca 114 miljoner kronor.

Tidsplan: Transportstyrelsen nya föreskrift trädde i kraft den 1 april 2010.

Planerade och pågående åtgärder

Nedan ges exempel på åtgärder som är planerade eller pågående och som har sin grund i förslag från näringslivet.

8. *Förenklat uppgiftslämnande för företag genom ett uppgiftslämnarregister*

Syfte: Att väsentligen minska uppgiftslämnandet från företag till statliga myndigheter genom återanvändning av uppgifter som en gång lämnats till statliga myndigheter.

Beskrivning: Regeringen gav i oktober 2008 Bolagsverket i uppdrag att utarbeta ett förslag till minskat uppgiftslämnande för företag. Utgångspunkten var att en och samma uppgift bara ska behöva lämnas en gång till statliga myndigheter och att myndigheterna i största möjliga mån ska hämta uppgifter från varandra. Bolagsverket redovisade sitt förslag i april 2009. Bolagsverket har lämnat förslag på hur hanteringen av uppgifter kan samordnas och effektiviseras samt hur uppgifterna kan återanvändas av myndigheterna. Förslaget innebär att ett samordningsorgan inrättas. Om en statlig myndighet vill införa ett nytt uppgiftskrav så ska samordningsorganet undersöka om samma uppgift redan samlas in av någon annan myndighet. Om uppgifterna är användbara och tillgängliga så ska dessa uppgifter återanvändas i stället för att på nytt inhämtas från företagen. För att möjliggöra detta arbete behöver en kartläggning genomföras över vilka krav som myndigheter riktar mot företagen, vilka myndigheter som samlar in uppgifterna etc. Denna information ska samlas i ett särskilt referensregister som administreras av samordningsorganet. Andra funktioner för samordningsorganet föreslås vara samrådsinstans vid tillskapandet av nya uppgiftskrav, informationsbank och statistik.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Bolagsverket bedömer att företagens nytta av förslaget i form av minskade administrativa kostnader uppgår till 0,5–0,6 miljarder kronor sett ur ett tioårsperspektiv.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ett upplevt irritationsmoment för företagen försvinner om företagen bara skulle behöva lämna samma uppgift en gång till statliga myndigheter. Förslaget förväntas också bidra till att tillväxttakten i nya uppgiftskrav kan dämpas. Åtgärden kan också komma att bidra till en ökad grad av koordinering mellan myndigheter vad gäller uppgiftslämnandet, t.ex. samordnade inrapporteringsstidpunkter, bättre utformade blanketter, gemensamma inrapporteringskanaler etc.

Tidsplan: Bolagsverkets förslag analyseras och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

9. *Frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt avseende uthyrning av lokaler*

Syfte: Förenkling av reglerna avseende uthyrning av verksamhetslokaler.

Beskrivning: Reglerna om frivillig skattskyldighet vid uthyrning av lokaler är ett komplext och administrativt betungande system för såväl fastighetsägare och andra uthyrare som för Skatteverket. En hemställan om förenkling avseende systemet har lämnats till Finansdepartementet och Näringsdepartementet den 25 juni 2008 av Fastighetsägarna, Svenskt Näringsliv, Företagarna och Stockholms Handelskammare. En utredare har sedan den 8 december 2008 sett över möjligheten

att förenkla mervärdesskattesystemet på fastighetsområdet genom införande av obligatorisk skatteplikt vid uthyrning av verksamhetslokaler, oberoende av vem som hyr lokalen och vilken verksamhet som där bedrivs. Utredaren lämnade sin rapport *Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m.* (Ds 2009:58) i november 2009.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Minskade administrativa kostnader både för företag och Skatteverket.

Tidsplan: Rapporten har remissbehandlats under våren 2010.

10. *Uppbörd av mervärdesskatt vid import*

Syfte: Förenkla betalning av mervärdesskatt vid import för kvalitetssäkrade företag.

Beskrivning: Tullverket avser att utreda om kvalitetssäkrade företag inom den s.k. servicetrappan kan få tullräkning tidigare och att betalning kan sammanfalla med företagets momsredovisningsperiod.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade kostnader genom färre redovisningstillfällen. Förenklingen blir tillgänglig för det kvalitetssäkrade varuflödet, vilket uppskattas uppgå till 60 procent av det totala varuflödet.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Enklare betalningsrutiner för kvalitetssäkrade företag.

Tidsplan: En rapport som beskriver förändringen är genomförd. En förstudie för utveckling av tidigare utfärdad tullräkning planeras under 2010.

11. *Registrering i stället för tillstånd för transport av avfall*

Syfte: Förenkla förfarandet för företag vid transport av avfall inom Sverige.

Beskrivning: För att få transportera avfall krävs som huvudregel tillstånd från länsstyrelsen enligt avfallsförordningen (2001:1063). Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG av den 5 april 2006 om avfall, ramdirektivet för avfall, krävs inte tillståndsprövning för transporter av avfall utan i stället registrering hos de behöriga myndigheterna. Den svenska regleringen går således utöver vad som krävs enligt EU-rätten och innebär mer administration för företagen genom tillståndsprövningen. Önskemål om enklare regler på avfallsområdet har framförts av bl.a. LRF, Plast- och Kemi-företagen, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv och i regeringens webbkampanj.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade administrativa kostnader för företagen genom att tillstånds- eller anmälningskrav ersätts av en registrering. Kostnaden för ansökan om tillstånd för transport av avfall uppgår enligt Tillväxtverkets nollbasmätning till drygt 519 000 kronor per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Anmälningar och tillstånd för transporter och hantering av bl.a. transportdokument minskas betydligt samtidigt som tillsynen underlättas för myndigheterna genom att bl.a. mindre tid behöver läggas på tillståndsprövningar.

Tidsplan: En revidering av avfallsförordningen bereds för närvarande av Miljödepartementet. Ändringar beräknas träda i kraft i början av 2011.

12. *Uppsättningar av vägmärken för vägvisning till inrättningar och företag*

Syfte: Underlätta uppsättande av vägmärken för vägvisning till inrättningar och företag.

Beskrivning: Vägverket föreslår en mer generös tillämpning vid begäran om uppsättande av vägmärken för vägvisning till företag och inrättningar. Förslaget kommer att kräva ändring i vägmärkesförordningen (2007:90) samt ändrade handläggningsrutiner.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Åtgärden är främst en företagervänlig åtgärd men innebär även förenkling av förfarandet och ger snabbare besked till företagen.

Tidsplan: Förordningsändringarna trädde i kraft den 15 maj 2010.

5.3.3 Genomförda och avslutade åtgärder 2007–2009

Under perioden 2007–2009 genomfördes drygt 590 förenklingsåtgärder. Ca 120 av dessa åtgärder beslutades av regeringen och ungefär 470 är hänförliga till myndigheternas regelförenklingsarbete. Nedan ges några exempel.

13. *Reducerat antal inhämtade deltidintyg*

Syfte: Bättre avvägning mellan behov att stävja överutnyttjande av arbetslöshetsförsäkringen och minskning av administrativa kostnader.

Beskrivning: Den genomförda förändringen innebär att utskicket av intygen kopplas till individuella bedömningar och inte som tidigare styrs av bestämda tidsintervall. Deltidsintygen har varit en relativt stor kostnad för företagen. Tillväxtverket har tidigare beräknat att deltidintygen tar 15 minuter i anspråk per inlämningstillfälle. Enligt nya regler ska en prövning göras när den enskilde handläggaren bedömer att det är verkningsfullt, i stället för som tidigare var sju månader.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

En uppföljning av antalet utskick av deltidintyg under januari till september 2009 visar att antalet deltidintyg som lämnas till arbetsgivare med deltidanställda som uppbär arbetslöshetsersättning sjunkit kraftigt trots att arbetslösheten ökade under perioden. Under 2008 uppgick antalet utskickade intyg till ca 68 000 jämfört med ca 30 000 under 2009 vilket innebär att antalet utskickade deltidintyg minskat till mindre än hälften på ett år. Minskningen av de administrativa kostnaderna har beräknats till ca 2,3 miljoner kronor.

Tidsplan: Regeringen beslut om en ny begränsningsregel i arbetslöshetsförsäkringen i samband med deltidarbete trädde i kraft den 7 april 2008.

14. *Hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer*

Syfte: Förtydliga och förklara de krav som gäller för hanteringen.

Beskrivning: Allmänna råd (SÄIFS 1997:8) om hur föreskrifterna om hantering av brandfarliga gaser och vätskor bör tillämpas vid bensinstationer har upphävts och ersatts med en handbok där regelverket på området beskrivs och förklaras på ett för den berörda kategorin av småföretag anpassat sätt. Handboken, som

publiceras elektroniskt, har tagits fram av Statens räddningsverks (SRV) – numera Myndigheten för samhällsberedskap och skydd – efter samråd med Svenska Petroleum Institutet.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

De administrativa kostnaderna för företagen företag har minskat med 70,4 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Tidigare har företagen fått sätta sig in i flera författningar för att efterleva vad som gäller för en säker hantering av brandfarliga vätskor och gaser på bensinstationer. De som ansvarar för driften av ca 3 000 bensinstationer får genom handboken en bättre överblick över gällande regler.

Tidsplan: Handboken gavs ut under 2008.

15. *Upprättande av årsredovisning i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd om K2-reglerna*

Syfte: Att minska de administrativa kostnaderna för företagen genom att det tydligt framgår vad som ska ingå i årsredovisningen.

Beskrivning: Genom Bokföringsnämndens allmänna råd 2008:1 *Årsredovisning i mindre aktiebolag* (K2-reglerna) har det blivit möjligt att använda förenklade regler vid upprättande av årsredovisningar i mindre aktiebolag. De tidsbesparande fördelarna är att det tydligt framgår vad som ska ingå i årsredovisningen. Enhetlighet och standardiserad utformning sparar tid framför allt genom minskade diskussioner om utformning av noter och redovisnings- och värderingsprinciper. Av uppdateringsmätningen framgår det att det är framför allt avseende bokslutstransaktioner och periodiseringsposter som besparingen uppstår.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

De administrativa kostnaderna för företagen till följd av användningen av K2-reglerna beräknas ha minskat med 5,3 miljoner kronor vid upprättande av årsredovisningen.

Tidsplan: K2-reglerna beslutades i juni 2008 och får tillämpas på årsredovisningar som upprättats per den 31 december 2008 eller senare.

16. *Översyn av deklarationsblanketterna för enskilda näringsidkare hos Skatteverket*

Syfte: Att förenkla uppgiftslämnandet för enskilda näringsidkare.

Beskrivning: De tidigare blanketterna N1 och N2 med underbilagorna N1a och N2a som användes för att deklarerar inkomst av näringsverksamhet för enskilda näringsidkare har ersatts med blanketterna NE och NEA med anledning av förändringarna i reglerna om förenklat årsboksut. Blanketterna har ändrats i enlighet med Skatteverkets föreskrifter.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Det förhållande att de gamla blanketterna har tagits bort har medfört en minskad kostnad om 345,4 miljoner kronor för företagen. Den kostnad som kvarstår för upprättande av NE och NEA uppgår till 143,2 miljoner kronor. De nya blanketterna har medfört en minskad administrativ kostnad med totalt 202,2 miljoner kronor.

Tidsplan: De nya blanketterna började användas vid 2008 års taxering.

17. *Stalljournal*

Syfte: Förenkling av rapportering i stalljournal.

Beskrivning: För produktionsplatser som enbart utgörs av bete och där det inte finns några andra djur än djurhållarens egna finns inte längre något krav på en separat stalljournal.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Förenklingen innebär en minskning av företagets administrativa kostnader med 17 miljoner kronor.

Tidsplan: Förenklingen har genomförts genom ändringar den 2 april 2007 i Statens jordbruksverkes föreskrifter SJVFS 2007:12 gällande nöt och i SJVFS 2007:14 gällande får- och getter.

18. *Upphävande och sammanslagningar av föreskrifter under 2007 och 2008 hos Arbetsmiljöverket*

Syfte: Minska den administrativa kostnaden för företagen.

Förbättra regelstrukturen, minska antalet regler.

Beskrivning: Under 2007 uppnåddes en enklare struktur bland föreskrifterna på maskinområdet genom att 19 gamla föreskrifter, anvisningar och meddelanden, ersattes av fyra nya föreskrifter. Under 2008 upphävdes föreskrifterna om sprutmålning, oorganisk ytbehandling, trämjöl, restauranger och andra storhushåll samt växlingsarbete.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Företagens administrativa kostnader minskade med drygt 7 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Förenkling av företagets vardag genom färre regler.

Tidsplan: Genomfördes 2007 och 2008.

19. *Arbetsmiljöverkets revidering av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete*

Syfte: Förenkla kraven på dokumentation.

Beskrivning: Kravet på skriftlig sammanställning av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud som inträffat i arbetet har upphävts.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Minskning av företagets administrativa kostnader med 126 miljoner kronor per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Syftet med den sammanställning som tidigare skulle göras var att underlätta bedömningen av risker i arbetet, så att nya skador och tillbud kunde förhindras. Enligt den konsekvensutredning som utarbetats i samband med föreskriftsarbetet bedömdes detta kunna uppnås genom tillämpning av andra regelverk.

Den skriftliga sammanställningen i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbetet innebar krav som gick utöver EG:s krav, eftersom möjligheten till undantag för småföretag inte utnyttjats. Genom den föreslagna ändringen anpassas reglerna till EU:s miniminivå.

Tidsplan: Ändringen trädde i kraft den 1 november 2008.

20. *Elektronisk ingivning av svenska patentansökningar*

Syfte: Underlätta ingivning av svenska patentansökningar.

Beskrivning: Efter ändringar i patentlagen (1967:837) och patentkungörelsen (1967:838) är det möjligt att, som alternativ till tidigare ovillkorliga krav på egenhändigt undertecknande, överföra en svensk patentansökan elektroniskt till Patent- och registreringsverket.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Ett elektroniskt ingivningsförfarande medför kortare handläggningstider och lägre kostnader för företagen.

Tidsplan: Ändringarna i patentlagen och patentkungörelsen trädde i kraft den 1 augusti 2008.

21. *Avveckling av skogs- och miljöredovisning, SMÖR*

Syfte: Förenkling av skogsvårdslagen (1979:429)

Beskrivning: Det överlägset mest kostsamma informationskravet inom skogsområdet, s.k. SMÖR, är sådan information som i stor utsträckning finns tillgänglig i Skogsstyrelsens databaser. Som en följd av regeringens proposition *En skogspolitik i takt med tiden* (prop. 2007/98:108) avskaffades kravet på att upprätta en skogs- och miljöredovisning. SMÖR-informationen görs sedan 2009 tillgänglig via Internet för skogsägaren via portalen Mina sidor på Skogsstyrelsens webbplats.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Företagens administrativa kostnader minskar med ca 223 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 98 procent av kostnaderna för kraven i skogsvårdslagstiftningen enligt den beräkning som görs i Malin. Återstående informationskrav i skogsvårdslagen kostar företagen ca 3,9 miljoner kronor.

Tidsplan: Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2009.

22. *Spårbarhet av livsmedel*

Syfte: Enklare tillämpning av reglerna om spårbarhet av livsmedel vid livsmedelsproduktion.

Beskrivning: Regelverket om spårbarhet innebär stora kostnader för företagen. Regleringen är målstyrd och det kan därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Livsmedelsverket har därför sett över tillämpningen av regelverket. Livsmedelsverket har publicerat ett dokument riktat direkt till livsmedelsföretagarna i december 2008 där kravet på spårbarhet och hur detta uppfylls på enklaste sätt beskrivs. Syftet är att skapa en basnivå för tillämpningen av spårbarhetskraven. Livsmedelsverket har arbetat aktivt för att informera om detta förtydligande till berörda intressenter.

Hur åtgärden påverkar företagets administrativa kostnader:

Enligt den uppdatering av mätningarna som Tillväxtverket genomfört våren 2009 innebär åtgärden en minskning av de administrativa kostnaderna för företagen med ca 3 miljarder kronor.

Tidsplan: Dokumentet publicerades i december 2008.

23. *Enklare tilldelning av F-skattsedel*

Syfte: Underlätta företagandet.

Beskrivning: Näringsverksamhetsbegreppet i inkomstskattelagen (1999:1229) har utvidgats. Syftet är att det ska bli enklare att starta näringsverksamhet och få F-skattsedel.

Förväntad effekt: Lättare att få F-skatt och ökat företagande.

Tidsplan: Lagändringen trädde i kraft vid årsskiftet 2008/2009.

24. *Avskaffande av den generella kontrolluppgiftsskyldigheten rörande tillgångar och skulder*

Syfte: I och med att förmögenhetsskatten har avskaffats har även den generella kontrolluppgiftsskyldigheten rörande tillgångar och skulder, dvs. uppgifter som behövs för att fastställa underlaget för taxering till statlig förmögenhetsskatt, avskaffats.

Beskrivning: Den generella kontrolluppgiftsskyldigheten rörande tillgångar och skulder avskaffas.

Förväntad effekt: En minskad kontrolluppgiftsskyldighet för främst de finansiella företagen medför en minskad administrativ börda.

Tidsplan: Den generella kontrolluppgiftsskyldigheten avskaffades inkomståret 2008. De nya lagreglerna trädde i kraft den 1 januari 2009.

25. *Översyn av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskrifter om avgifter för ackrediterade organ*

Syfte: Att förenkla och förtydliga regelverket om avgifter vid ackreditering av laboratorier och kontrollorgan.

Beskrivning: Åtta av SWEDAC:s föreskrifter om avgifter för ackreditering av laboratorier och kontrollorgan har ersatts med en föreskrift. I och med denna åtgärd har strukturen och beräkningsbaser förenklats och samordnats så att föreskrifterna blivit mer lättillgängliga.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Den administrativa kostnaden för de företag som berörs av föreskrifterna torde minska i och med att reglerna har blivit mer lättlästa och framför allt att de berörda intressenterna lättare kan överblicka reglerna.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Harmoniserade bestämmelser för alla ackrediterade laboratorier och kontrollorgan samt en lättöverskådlig och förenklad struktur av innehållet gör det även lättare för enskilda att sätta sig in i reglerna.

Tidsplan: Föreskriften trädde i kraft den 1 januari 2009.

26. *Periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning till Finansinspektionen*

Syfte: Att minska de administrativa kostnaderna för de företag som ligger under Finansinspektionens tillsyn.

Beskrivning: Den 1 januari 2009 upphävdes Finansinspektionens föreskrifter FFFS 1998:8 om *periodisk rapportering av kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning* och ersattes av FFFS 2008:17 om *svenska försäkringsbolags skyldighet att rapportera kapitalplaceringar, skulder och kapitalavkastning*. De nya föreskrifterna innebär att transaktioner i allt högre grad ska anges till nettobelopp i stället för som tidigare bruttobelopp, vilket framförallt minskat den tid som företagen lägger ned på själva ifyllandet av rapporten. Detta motverkas dock till viss del av att inrapporteringskraven inom vissa områden har utökats, t.ex. avseende derivat med positiva marknadsvärden. Ytterligare faktorer som påverkat de administrativa kostnaderna är förändringen av rapporteringsfrekvensen. Efter ändringen behöver ett antal företag endast rapportera årsvis i stället för kvartalsvis samt att ett antal mindre bolag inte längre omfattas av rapporteringen i och med införandet av en minimigräns för rapportering för en balansomslutning på 100 miljoner kronor.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: De administrativa kostnaderna minskade under 2009 med 4,5 miljoner kronor.

Tidsplan: Föreskriften trädde i kraft den 1 januari 2009.

27. *Elektroniska företagsinteckningsbrev*

Syfte: Att göra det möjligt att utfärda och inneha elektroniska företagsinteckningsbrev.

Beskrivning: Företagsinteckningsbrev kunde tidigare bara utfärdas i pappersform. Förvaring av breven innebar kostnader, främst för banker och andra kreditinstitut men även för mindre företag. Pappersbundna företagsinteckningsbrev kan vidare lätt förkomma eller förstöras. Det har därför införts en möjlighet att utfärda elektroniska företagsinteckningsbrev. Ansökan om företagsinteckning kan också ske elektroniskt. Elektroniska företagsinteckningsbrev utfärdas genom en registrering i ett särskilt register.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Bolagsverket har uppskattat att ändringarna innebär en minskning om 270 miljoner kronor för företagen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Företagen slipper kostnader för att förvara sina företagsinteckningsbrev. En snabbare och enklare hantering av företagsinteckningsbrev möjliggörs då olika åtgärder, som t.ex. att överlämna företagsinteckningsbrevet till en annan borgenär, enkelt kan vidtas via direktåtkomst.

Tidsplan: Lagändringarna trädde i kraft den 1 mars 2009.

28. *Minskad rapportering för utrikeshandel med varor, Intrastat-09*

Syfte: Minska omfattningen i rapporteringen.

Beskrivning: EU-förordningen om gemenskapsstatistik över varuhandeln mellan medlemsstaterna styr nivån på företagens rapporteringsskyldighet. Från och med mars 2009 har förordningen ändrats och kravet på täckning av import sänkts från 97 procent till 95 procent. Kravet på täckning omsatt till svenska förhållanden innebär föregående år att alla företag som importerade varor till ett värde av mer än 2,2 miljoner kronor och/eller exporterade varor inom EU för mer än 4,5 miljoner kronor var skyldiga att rapportera uppgifter. Företagen rapporterar varje månad vilka varor man handlar med, fördelade på fastställda 8-siffriga varukoder, med vilka länder man handlat, volymer och fakturerat värde. Under 2008 rapporterade ca 13 400 företag i Sverige uppgifter till Intrastat.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Höjningen av tröskelvärdet har inneburit en kraftigt minskad uppgiftslämnarbörda för i synnerhet mindre företag. Ca 3 000 färre företag behöver besvara enkäten, vilket är en minskning med drygt 20 procent. Ytterligare ca 500 företag behöver enbart rapportera uppgifter om de varor som exporteras till andra EU-länder. Rapporteringen av import är mer tidskrävande än vad som gäller för exporterade varor. Förändringen berör mindre företag som handlar med få varor och länder. Den största minskningen av rapporteringsskyldiga företag finns för varugrupperna levande växter, lädervaror, textilier, kläder, skor, väskor, möbler, belysning, hushållsartiklar, leksaker och sportartiklar.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En följd av förändringen är också att antalet återkontakter för komplettering och rättning av uppgifter minskat med ca 40 procent jämfört med tidigare år. Även frågorna från företagen har minskat betydligt, ca 25 procent.

Tidsplan: Förändringen till följd av den ändrade EU-förordningen genomfördes i Sverige redan för rapporteringen av handeln avseende januari 2009.

29. *Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde*

Syfte: Att förenkla och öka förutsebarheten främst för de mindre företagen.

Beskrivning: I lagstiftningen kommer att anges att inventarier med anskaffningsvärde mindre än ett halvt basbelopp alltid får dras av omedelbart.

Förväntade effekter: Främst de mindre företagen har fått kraftigt utökade möjligheter att göra omedelbart avdrag för anskaffning av inventarier. Detta kommer att minska den administrativa kostnaden för dessa företag. Tidsåtgången för lämnande av avskrivningsuppgifter har minskats. Då förändringen är störst för enskilda näringsidkare och handelsbolag har dessa även fått en större minskning av tidsåtgången. Effekten uppskattas via databasen Malin till ca 2 miljoner kronor.

Tidsplan: De nya lagreglerna trädde i kraft den 1 juli 2009.

30. *Genomgång av samtliga statistikprodukter i förenklings-syfte*

Syfte: Att ta fram förenklingsförslag som ger en minskning med 25 procent inom statistikområdet.

Beskrivning: Under 2008 genomförde Statistiska centralbyrån en prövning av samtliga statistikprodukter där privata näringsidkare är skyldiga att lämna uppgifter. I varje undersökning prövades innehåll, omfattning och frekvens i syfte att ta fram åtgärdsförslag som skulle leda till en minskad kostnad för företagen med 25 procent. Åtgärdena som föreslogs avsåg minskat urval i 35 procent av produkterna, förändring av innehållet i 35 procent och lägre frekvens i 43 procent av produkterna. De åtgärdsförslag som förts fram prövades därefter i förhållande till nationalräkenskapernas behov av underlag för beräkning av BNP m.m. Bedömningen resulterade i att sjutton av fyrtiofem föreslagna åtgärder klassificerades som oacceptabla, sju förslag kunde eventuellt accepteras efter ytterligare utredning och tjugoen förslag bedömdes som acceptabla utifrån nationalräkenskapernas behov.

De förslag som krävde ytterligare utredning har under 2009 utretts och sedan klassificerats om. Av dessa sju förslag bedömdes två få för stor inverkan på kvaliteten i underlagen till nationalräkenskaperna. Samtliga förslag som inte bedömts påverka kvaliteten i nationalräkenskaperna har under 2009 diskuterats med statistikens övriga användare i programråden för ekonomisk statistik, arbetsmarknadsstatistik, regional statistik, mark och bebyggelse samt programrådet för miljöräkenskaper och miljö. Användarna representerar olika myndigheter, branschorganisationer, departement och kommuner. Användarna av statistiken har generellt haft starka invändningar mot föreslagna förändringar.

Tidsplan: De förenklingsförslag som accepterats av användarna av statistiken har genomförts under 2008–2010. I ett par fall pågår en översyn av hela statistikprodukten, vilket förväntas leda till bl.a. minskade kostnader för uppgiftslämnarna.

31. *Slopande av krav på vissa uppgifter för bedömning av elnätstarriffers skälighet*

Syfte: Förenklad och förutsägbar tillsyn av elnätstarriffer.

Beskrivning: Enligt ellagen (1997:857) ska nättarriffer vara skäliga i förhållande till elnätsföretagens prestationer. En del av tillsynsarbetet som Energimarknadsinspektionen (EI) utför har inneburit att nätföretag årligen rapporterar in vilka uppgifter som har legat till grund för tariffsättningen. Från och med 2012 kommer Sverige att tillämpa en förhandsprövning av elnätstarrifferna. EI har den 29 januari 2009 beslutat att upphöra med tillämpningen av Nätnyttomodellen, varför uppgiftsinsamlingen minskar avsevärt. Fram till 2012 avser EI att reglera nättarrifferna med hjälp av övrig information som nätföretagen rapporterar in, bl.a. årsrapporter.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Kostnaderna minskar med 232,4 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: I samband med införandet av förhandsprövning av nättarriffer kommer nya krav på redovisning att leda till nya administrativa kostnader som i viss mån neutraliserar effekten av de ändringarna som införts 2009. Även förhandsprövningen innebär dock förenklingar och minskade administrativa kostnader jämfört med de krav som ställdes före 2009. Nettoeffekten på lite längre sikt kommer således att bli minskade administrativa kostnader för företagen jämfört med den situation de hade före våren 2009, men det går inte att i dagsläget exakt bedöma hur stor effekten blir.

Tidsplan: Kravet slopades i mars 2009.

32. *Genomförande av batteridirektivet i svensk lagstiftning*

Syfte: Bättre hantering av batterier ur miljösynpunkt.

Beskrivning: Det nya batteridirektivet (2006/66/EG) genomfördes i svensk lagstiftning genom att förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier trädde i kraft den 1 januari 2009. Ett producentansvar infördes eftersom det bedömdes bli det mest effektiva systemet både för producenter och myndigheter. Producenter som endast släpper ut mindre mängder batterier på marknaden under ett år undantas enligt 15 § i förordningen om producentansvar för batterier från skyldigheten att ta hand om batterier som blir avfall och har därmed inte några kostnader för sådan insamling. Förordningen innebär bl.a. också att producenternas rapporteringskrav till Naturvårdsverket minskar från fyra gånger per år till en gång (21 §).

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskningen av antalet rapporteringstillfällen från fyra till ett minskar enligt Tillväxtverkets databas Malin företagens administrativa kostnaderna för rapportering med drygt 6,1 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Naturvårdsverket har genomfört en sammanslagning av batteri- och elavfallsregistren. Detta är en åtgärd som underlättar för producenterna, då många av företagen inom elavfallsregistret också behöver rapportera till batteriregistret.

Tidsplan: Förordningen om producentansvar för batterier trädde i kraft den 1 januari 2009.

33. *Ändrad prövning av vindkraft*

Syfte: Underlätta utbyggnaden av vindkraft.

Beskrivning: Genom propositionen Prövning av vindkraft (prop. 2008/09:146) har kravet på bygglov tagits bort i de fall ett vindkraftverk omfattas av tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken. Kravet på detaljplan ska gälla endast om det råder en stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Vidare har förbudet att uppföra vindkraft över viss storlek på Öland tagits bort.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Företagen kan antas göra betydande besparingar till följd av minskade detaljplanekrav, det borttagna kravet på bygglov samt ett mindre antal överklagandeprocesser.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Snabbare handläggning av ärenden rörande utbyggnad av vindkraft.

Tidsplan: Lagändringarna trädde i kraft i augusti 2009.

34. *Upphävande av förköpslagen*

Syfte: Se över och ta bort onödiga regler.

Beskrivning: Boverket har genomfört en utvärdering av tillämpningen av förköpslagen (1967:868). Boverkets rapport har remitterats varpå regeringen föreslagit att lagen ska upphävas.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Kostnaden för förköpslagen uppskattas i databasen Malin till drygt 380 000 kronor årligen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En effektivare fastighetsmarknad som medger att fastighetsöverlåtelser kan genomföras snabbare och med minskade kostnader för bl.a. köpare och säljare samt kommuner och inskrivningsmyndigheten.

Tidsplan: Förköpslagen upphörde att gälla den 1 maj 2010.

35. *Lättnader för bl.a. företag när det gäller skyldighet att betala radio- och tv-avgift*

Syfte: Att undvika att avgiftsskyldigheten för bl.a. företag och myndigheter på sikt ökar när mobila enheter och datorer blir att betrakta sin tv-mottagare och att samtidigt genomföra en regelförenkling.

Beskrivning: Regeringen föreslog i propositionen 2008/09:195 *Utveckling för oberoende och kvalitet – Radio och TV i allmänhetens tjänst 2010–2013* bl.a. att en enda radio- och tv-avgift ska betalas för samtliga tv-mottagare om mottagarna innehas av bl.a. företag. Tidigare gällde ett krav på att betala en avgift för varje påbörjad grupp om tio tv-mottagare. Riksdagen beslutade propositionen i november 2009 (bet. 2009/10:KrU3, rskr. 2009/10:61).

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Företagens administrativa kostnader kommer att minska eftersom de endast behöver göra en anmälan oavsett hur många tv-mottagare som innehas.

Tidsplan: Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2010.

5.3.4 Pågående och planerade åtgärder 2010 och därefter

Sammanlagt över 560 åtgärder övervägs eller planeras för genomförande 2010 och därefter. Åtgärderna kan både innebära minskade administrativa kostnader för företagen och samtidigt

ge andra förenklingar som sänker företagens kostnader. Kostnaderna för företagen minskar exempelvis genom förkortade handläggningstider, förbättrad service eller tillgänglighet eller bättre överblick över regelområdet, vilket kan minska företagens kostnader för att sätta sig in i de regler som ska följas. Myndigheterna kan också minska företagens kostnader genom att undvika att uppgifter inhämtas från ett och samma företag flera gånger eller genom att hämta uppgifterna om företaget från andra myndigheter. Genomgångar av föreskrifter kan göra dem mer lättillgängliga genom att strukturen och enkelheten i språket ses över. Elektronisk fakturahantering, kommunikation och informationshantering via webbplatser är andra typer av åtgärder.

Drygt 200 nya åtgärder sedan redovisningen i skr. 2008/09:206

36. *Skattefri kapitalvinst och utdelning på andelar inom handelsbolagssektorn*

Syfte: Att förenkla beskattningssystemet för företag som är delägare i handelsbolag.

Beskrivning: Andelar i handelsbolag och andelar ägda av handelsbolag infogas i det nuvarande systemet med skattefria utdelningar och kapitalvinster på näringsbetingade andelar. Med anledning av detta kommer redovisningen av justerad anskaffningsavgift på blankett N3B att försvinna.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Av statistiska uppgifter från Tillväxtverket framgår att uppgiftslämnarna av blankett N3B beräknar en tidsåtgång på 92,5 minuter per blankett. Uppgiftslämnarna anlitar ofta bokförings- och redovisningsbyråer för att fylla i blanketten och kostnaderna för byråernas arbete kan beräknas vara 335 kronor per timme. Kostnaden för delägare i handels- och kommanditbolag för varje lämnad N3B skulle således uppgå till drygt 500 kronor. Totalt lämnas omkring 20 000 N3B-blanketter och förslaget skulle i denna del således föra med sig en minskning av den administrativa bördan för delägare i handels- och kommanditbolag med sammanlagt ca 10 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Utöver de administrativa vinsterna innebär förslaget även att företagen inte längre beskattas för kapitalvinster på andelar i handelsbolag och på andelar som ägs av handelsbolag. Företagen får således minskade skattekostnader i denna del. Vidare ökar likformigheten i systemet när de nu aktuella andelarna behandlas på samma sätt som t.ex. andelar i dotterbolag.

Tidsplan: De nya lagreglerna trädde i kraft den 1 januari 2010.

37. *Sänkt krav på aktiekapital i privata aktiebolag*

Syfte: Syftet är att underlätta företagande genom att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig.

Beskrivning: Lägsta tillåtna nivå för aktiekapital i privata aktiebolag halveras till 50 000 kronor från den tidigare nivån på 100 000 kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En sänkning av nivån för lägsta tillåtna aktiekapital ger företagare större frihet att själva anpassa kapitalbehovet efter bolagets förutsättningar. Kostnaderna för att starta ett aktie-

bolag sjunker, om det initiala kapitalbehovet i bolaget är lägre än 100 000 kronor.

Tidsplan: Lagändringen trädde i kraft den 1 april 2010.

38. *Förenklningar i aktiebolagslagen*

Syfte: Att underlätta för framför allt privata aktiebolag att driva sin verksamhet eller för nya aktiebolag att etablera sig.

Beskrivning: I betänkandet *Förenklningar i aktiebolagslagen m.m.* (SOU 2009:34) lämnas förslag på enklare bolagsbildning och upplösning av bolaget samt vissa förenklningar som rör bolagets organisation. Vidare föreslås att det pappersbaserade systemet med aktiebrev avskaffas och att privata aktiebolag ska få ökade möjligheter att förvärva egna aktier och lämna lån till t.ex. närstående. Betänkandet innehåller också ett förslag om att lagregleringen om beslutsordning för ersättning till ledande befattningshavare i aktiemarknadsbolag ska upphävas. I betänkandet utvärderas också behovet av en ny företagsform i Sverige, med bedömningen att det för närvarande inte finns skäl att införa en ny företagsform.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Utredningen har vid en försiktig uppskattning bedömt att förslagen kan minska de administrativa kostnaderna med tusentals kronor årligen för det genomsnittliga aktiebolaget.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Vissa av förslagen ger företagen större flexibilitet. Förslaget på avskaffat bosättningskrav för styrelseledamot m.fl. ger t.ex. större frihet när det gäller att utse personer i bolagets ledning. Förslagen om förvärv av egna aktier och utökade möjligheter till lån förenklar t.ex. ägar- och generationsskiften.

Tidsplan: En proposition planeras till 2012. Det är för närvarande inte klart vilka av utredningens förslag som kommer att genomföras.

39. *Undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning*

Syfte: Att avskaffa skyldigheten att upprätta koncernredovisning för moderföretag som enbart har dotterföretag av ringa betydelse.

Beskrivning: Enligt tidigare gällande EU-direktiv måste koncernredovisning upprättas även av moderföretag vars dotterföretag är av ringa betydelse, t.ex. vilande dotterföretag. Direktivet har nu ändrats så att denna skyldighet avskaffas. I en lagrådsremiss föreslås att lagändringar görs i bl.a. årsredovisningslagen (1995:1554) för att uppfylla direktivets krav.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Det saknas uppgifter om eventuella effekter för svenska företag. Enligt Europeiska kommissionens konsekvensanalys, baserad på förhållandena i Storbritannien, kan tio procent av de bolag som upprättar koncernredovisning dra nytta av undantaget. Kostnadsbesparingen ligger på mellan 2 850 och 5 700 euro för respektive företag.

Tidsplan: Proposition beslutades i april 2010. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010.

40. *Undantag från kravet på arbetstillstånd för utländska arbetstagare vid företagspraktik eller utbildning m.m. i Sverige i samband med affärssuppgörelser.*

Syfte: Bl.a. att förenkla processen för berörda arbetstagare, arbetsgivare och företag.

Beskrivning: Utländska arbetstagare som inom ramen för en affärssuppgörelse ska genomgå utbildning m.m. i Sverige undantas från kravet på arbetstillstånd under en tid av sammanlagt tre månader under en tolv månadersperiod. Även utländska arbetstagare som är anställda i företag i internationella koncerner och som ska genomgå företagspraktik i Sverige undantas från kravet på arbetstillstånd under motsvarande tid.

Effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ändringarna innebär minskad administration, kortare väntetider och minskade kostnader för ansökningar om arbetstillstånd.

Tidsplan: De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2010.

41. *Upphävande av lag (1990:1183) om tillfällig försäljning*

Syfte: Upphåva lagstiftning som inte längre används eller behövs.

Beskrivning: Regeringen föreslår i en promemoria (Ds 2010:5) att lagen om tillfällig försäljning upphävs. Företag som bedriver tillfällig försäljning kommer därmed inte behöva lägga ner tid på att ta reda på om den kommun de vill bedriva försäljningen i tillämpar tillståndskrav eller inte.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Minskade administrativa kostnader genom ta bort ett tillståndsförfarande.

Tidsplan: Förslaget är för närvarande föremål för remiss. En proposition planeras till hösten 2010.

42. *Upphävande av föreskrifterna (AFS 1983:18) om värme i taxibilar och (AFS 1989:10) om värme i bilhytter*

Syfte: Minska antalet regler.

Beskrivning: Den 17 november 2009 beslutades att föreskrifterna om värme i taxibilar och om värme i bilhytter upphävs den 1 januari 2010 respektive den 1 maj 2010.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En minskning av antalet regler innebär att det blir färre regler för företagen att hålla reda på och därmed en viss minskning av tidsåtgången.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ohälsa och olycksfall kan förhindras genom tillämpning av befintliga arbetsmiljöföreskrifter.

Tidsplan: Föreskrifterna upphävs den 1 januari 2010 respektive den 1 maj 2010.

43. *Uppdrag till Statskontoret att utreda och lämna förslag hur upphandlingsstödjande verksamheter i statlig regi kan samordnas*

Syfte: Målet med översynen är att minska myndighetssplittningen på upphandlingsområdet och bättre ta tillvara den offentliga upphandlingens tillväxtpotential. Statskontorets förslag ska leda till att bl.a. företagets behov beträffande upphandlingsstöd beaktas.

Beskrivning: Med upphandlingsstödjande verksamheter avses verksamheter utvecklar och tillhandahåller allmän information, hjälpmedel, verktyg, metodik, system, statistik m.m. som i syfte att underlätta och effektivisera den offentliga upphandlingen. I begreppet upphandlingsstödjande verksamhet ingår även det operativa upphandlingsstöd som utförs enligt förordningen (1998:796) om statlig inköpssamordning. I begreppet ingår dock inte tillsynsverksamhet eller rådgivning i upphand-

lande myndigheters eller enheters enskilda upphandlingar. Det statliga stödet till den offentliga upphandlingen uppvisar en splittrad myndighetsbild. Upphandlingsstödjande verksamheter i statlig regi bedrivs av exempelvis av Kammarkollegiet, AB Svenska Miljöstyrningsrådet, Konkurrensverket, Ekonomistyrningsverket (ESV), Vinnova, Tillväxtverket. Splittringen av det statliga upphandlingsstödet drabbar främst de som är i störst behov av den upphandlingsstödjande verksamheten, dvs. de mindre och medelstora företagen, ovana inköpare och beställare på ramavtal. Dessa aktörer är eller skulle kunna vara involverade i en stor del av den offentliga upphandlingen men har ofta svårt att hitta, ta del av och samordna det statliga upphandlingsstöd som tillhandahålls.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ett samlat statligt upphandlingsstöd kan bidra till att den offentliga upphandlingens tillväxtpotential tas tillvara.

Tidsplan: Uppdraget ska i denna del rapporteras senast den 15 oktober 2010.

44. *Förenkling av beräkning av ersättning vid nystartsjobb*

Syfte: Minskad administration, tidsbesparande.

Beskrivning: Förändringen innebär att arbetsgivaren numera endast anger utbetald lön till Arbetsförmedlingen som beräknar stödets storlek som ligger till grund för Skatteverkets kreditering av företagets skattekonton. Detsamma gäller för lönebidrag, instegsjobb samt trygghets- och utvecklingsanställning där stödet betalas genom utbetalning av bidrag.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Tidigare var arbetsgivaren tvungen att redovisa avtalad lön med avdrag för antalet frånvarodagar vilket medförde mer administration för företagen.

Tidsplan: Genomfört under 2009.

45. *Avskaffande av kontrollmärke på registrerings skylt*

Syfte: Ta bort kravet på att använda kontrollmärke. I dag har polisen, och övriga berörda myndigheter, tillgång till all nödvändig information i vägtrafikregistret via fordonets registreringsnummer.

Beskrivning: Samtliga 1 398 694 företag som är ägare av ett fordon berörs av förslaget.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Nuvarande kostnad beräknas till 14,4 miljoner kronor enligt Malin. Transportstyrelsen räknar dock med en minskning på upp till 74 miljoner kronor. Effekt av förslaget bedöms vara 100 procent.

Tidsplan: Kontrollmärket avskaffades den 1 januari 2010.

46. *Ifyllande av tidboksanteckningar för taxiföretag*

Syfte: Förenkla/ta bort kravet på att föra tidbok för taxiföretag.

Beskrivning: Kravet på att föra tidbok slopas för taxiföretag. Taxiförarlegitimationen utökas i stället med en funktion som möjliggör registrering av körtid/arbetstid. Förslaget innebär en övergång från en manuell hantering till en teknisk lösning genom införandet av en elektronisk registrering i taxametern. En avgörande principiell effekt uppkommer därmed genom att medan tidboksanteckningarna i huvudsak syftar till att redovisa kravet på viss vila, så medför förslaget en omställning till registrering av arbetstid i form av körtid. Denna omställ-

ning utgör i många avseenden en eftersträvansvärd åtgärd och ligger vidare i analogi med färdskrivarens roll vad avser tung trafik. Vid in- eller utloggning i taxametern uppstår inga tveksamheter när ett arbetspass påbörjas och avslutas och mot bakgrund av detta kan sedan vila beräknas.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Enligt en strikt beräkning i databasen Malin innebär manuellt förande av tidbok en kostnad för företagen med ca 299 miljoner kronor. Den kostnaden utgör 10 procent av nuvarande administrativa kostnader inom transportsektorn. Vid en elektronisk registrering i taxametern elimineras denna kostnad. Taxiförbundet har dock framfört att åtgärden inte innebär någon faktisk besparing eftersom chaufförerna kan fylla i tidboken under den tid de väntar på kunder. Även om kostnadsbesparingen är betydligt mindre än vad beräkningar i Malin visar så medför åtgärden i förenkling i vardagen för branschen. Det bör dock beaktas att ett införande av en elektronisk tidsregistrering kommer att innebära vissa investeringar för företagen, men fördelarna för företagen av en elektronisk registrering i taxametern som innebär en automatisk registrering av arbetstid anses överstiga den eventuella kostnadsökningen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

En övergång till elektronisk registrering medför en enklare och säkrare kontroll. Enligt ett förfrågningsunderlag till sex taxametertillverkare 2005–2006 kan förslaget tekniskt sett genomföras genom olika anpassningar i mjukvaran i taxametern och med användande av ett smartcard för lagring av information kan en tidsregistrering via taxametern göras möjlig. En uppskattning av de materiella kostnader som skulle tillkomma är 2 000–3 000 kronor per taxameter.

Tidsplan: Förslaget har diskuterats vid möten mellan företrädare för Näringsdepartementet och Taxiförbundet ett antal gånger. Vid ett möte den 15 december 2009 fick Transportstyrelsen i uppdrag att presentera alternativa lösningar till tidsdagboken. Uppdraget ska redovisas före utgången av 2010.

Förenkling av regler

47. *Översyn av plan- och bygglagstiftningen*

Syfte: Genom tydligare och enklare bestämmelser i plan- och bygglagstiftningen lägga grunden för en ökad förutsägbarhet för enskilda och företag. Förslagen syftar till att förenkla, effektivisera och modernisera plan- och byggprocessen samt förtydliga och underlätta rättstillämpningen.

Beskrivning: Det föreslås en ny plan- och bygglag som ersätter den nuvarande plan- och bygglagen samt lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. Den nya lagen är resultatet av ett stort antal utredningsförslag och innebär att plan- och byggprocesserna förenklas samtidigt som kontrollen av byggandet skärps. Det införs nya bestämmelser som innebär att miljö- och klimataspekter ska beaktas vid planläggning och byggande. Kraven på detaljplanens utformning nyanseras i förenklande syfte. En möjlighet att begära planbesked införs. Krav på att detaljplan måste föregås av ett program slopas liksom fastighetsplan. Sanktionsbestämmelserna i lagen förenklas samtidigt som bestämmelserna om vilka krav som ska ställas vid bygglov, samråd, slutbesked m.m. förtydligas. Krav på bygganmälan tas bort. En handläggningstid på högst tio veckor införs för bygglov. Bestämmelserna om tillsyn förtydligas. Lagen

(1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVL) upphävs och lagens bestämmelser förs istället in i den nya plan- och bygglagen. Lagens bemyndiganden till regeringen och de myndigheter som regeringen bestämmer specificeras. Samordning av handläggning av vissa ärenden enligt plan- och bygglagen och andra lagar införs. Språket och strukturen i plan- och bygglagen moderniseras och tydliggörs.

Hur åtgärderna påverkar företagens administrativa kostnader: Lagändringarna bedöms uppskattningsvis leda till att företagens administrativa kostnader minskar med drygt 10 miljoner kronor. Ändringarna bör dessutom leda till en positiv förändring i företagets vardag.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Mindre tid behöver ägnas åt tolkning av reglerna och den administrativa bördan för den som vill bygga minskar. Tillämpningen av PBL och lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk kommer att underlättas för enskilda och för företag genom att samhällets krav på byggnadsverk och på byggprocessen blir tydligare. Även effektiviseringen av planprocessen innebär en lättnad för företagen.

Tidsplan: En proposition om en enklare plan- och bygglag har beslutats i april 2010. Ändringarna föreslås träda i kraft den 2 maj 2011.

48. *En ny alkohollag*

Syfte: Förenkla regleringen i alkohollagen (1994:1738) både språkligt och innehållsmässigt utan att göra avkall på det sociala skyddsintresset.

Beskrivning: Det sociala skyddsintresse som bär upp alkohollagen innebär att utrymmet för regelförenklingar är begränsat, särskilt när det gäller regler om marknadsföring, försäljning och servering av alkoholdrycker. Med detta som bakgrund har regeringen strävat efter att så långt som möjligt modernisera och förenkla regelverket. Som exempel kan nämnas att cateringföretag får möjlighet till stadigvarande serveringstillstånd, vilket innebär en stor förenkling då de i dag är hänvisade till att söka särskilt tillstånd för varje serveringstillfälle. Cateringföretagen kan göra sina inköp hos parthandlare på samma sätt som andra innehavare av stadigvarande serveringstillstånd och är inte som i dag enbart hänvisade till Systembolaget för inköp av alkoholdrycker. När det gäller handel med teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat samt tillverkning av sprit och alkoholdrycker innebär förslagen uppenbara regelförenklingar och minskade administrativa kostnader för företagen. Förenkningarna består bl.a. i att de särskilda tillstånden för försäljning eller inköp av teknisk sprit tas bort, att handeln med alkoholhaltiga preparat ska vara utan krav på införseltillstånd eller godkännande samt att tillstånden för tillverkning av sprit och alkoholdrycker samt för försäljning eller inköp av teknisk sprit tas bort.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Sammantaget är det framför allt förslaget att avskaffa kravet på tillstånd för handel med teknisk sprit som kommer att innebära en stor lättnad för företagen. Enligt Tillväxtverkets beräkningar uppgick 2008 den administrativa kostnaden för företagen för förstagångsansökningar och förnyanden totalt till ca 12,7 miljoner kronor, utöver de avgifter som företagen är ålagda att betala. Även de kostnader som hänger samman med

dagens krav på införseltillstånd och godkännande av alkoholhaltiga preparat kommer att minska väsentligt.

Förväntade effekter i övrigt för företagen och övriga effekter: Flera av förslagen innebär förändringar och förtydliganden som efterfrågats av näringsidkarna. Regeringen föreslår t.ex. att kraven som ställs på köksutrustning och matutbud för att få serveringstillstånd förändras så de blir bättre anpassade till den utveckling som skett i samhället vad gäller ny matkultur och ny köksutrustningsteknik. Det ges möjlighet för flera serveringsställen att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme och den som har tillstånd att servera spritdrycker får möjlighet att inom ramen för detta krydda brännvin för servering som snaps i den egna verksamheten. Lagen förtydligas så det tydligt framgår att rumservering är tillåten för hotell som i sina lokaler bedriver restaurangverksamhet med serveringstillstånd.

Tidsplan: Den nya alkohollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2010, utom vad avser bestämmelserna om teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat, som föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

49. *Temperaturregistrering i frysrum*

Syfte: Att upphäva omotiverade regler.

Beskrivning: Livsmedelsverket bedömer att det EU-reglerade kravet på temperaturregistrering för djupfrysade livsmedel inte är relevant ur ett riskperspektiv och att detta krav bör upphävas. Eventuell dokumentation bör utgå från företagets egna behov. Jordbruksdepartementet skickade en skrivelse om detta till kommissionen under 2008.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Temperaturregistrering för djupfrys innebär en kostnad för företagen med drygt 570 miljoner kronor. Att upphäva kravet skulle innebära en minskning av de administrativa kostnaderna med ca 300 miljoner kronor.

Tidsplan: Genomförs tidigast 2011.

50. *Revidering av Konsumentverkets riktlinjer*

Syfte: Bedömning av regelverkets berättigande och aktualitet.

Beskrivning: De kvarvarande riktlinjerna kommer att revideras, vilket innebär att de antingen upphävs eller ersätts av ett allmänt råd eller en branschöverenskommelse.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnad: Två av fyra kvarvarande riktlinjer omfattas av mätningen. För det fall dessa helt upphävs eller ersätts av branschöverenskommelser kan det innebära en total kostnadsminskning på drygt 74 miljoner kronor om Konsumentverkets riktlinjer (KOVFS 2002:1) för varudeklaration av begagnad personbil upphävs eller ersätts av en branschöverenskommelse. I dagsläget är det inte klarlagt om revideringen mynnar ut i ett upphävande, ett allmänt råd eller en branschöverenskommelse.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Färre regler, moderniserade regler eller inga regler alls innebär troligen alla någon form av lättnad för företagen men kan också ställa till oreder på marknaden.

Tidsplan: Avsikten är att arbetet med samliga riktlinjer ska kunna avslutas under 2010.

51. *Upphävande av Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS1985:18) om frisörarbete*

Syfte: Minska den administrativa kostnaden för företagen

Beskrivning: Föreskrifterna om frisörarbete upphävs.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Företagens administrativa kostnader minskar med 1,1 miljoner kronor.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Riskerna med frisörarbete kan hanteras enligt andra föreskrifter.

Tidsplan: Föreskrifterna upphävs under 2010.

52. *Skatteförfarandeutredningen (Fi 2005:10)*

Syfte: Att förtydliga och förenkla lagstiftningen på det skatteadministrativa området.

Beskrivning: Regleringen på det skatteadministrativa området är i dag spridd på olika författningar, vilket medfört att regleringen är onödigt komplicerad och att bestämmelser överlappar varandra samtidigt som det är vanligt med korsreferenser mellan olika författningar. En viktig uppgift för utredaren har därför varit att tydliggöra och förenkla lagstiftningen på det skatteadministrativa området.

Förväntade effekter: En enklare och mer sammanhållen lagstiftning.

Tidsplan: Utredningen har slutredovisat sina förslag i SOU 2009:58, som har remitterats. Beredning pågår i Finansdepartementet.

53. *Genomförande av ramdirektivet för avfall*

Syfte: Att förtydliga och förenkla lagstiftningen på avfallsområdet genom att bl.a. se över definitioner och om de administrativa kraven kan förtydligas och underlättas.

Beskrivning: I december 2010 ska det nya ramdirektivet för avfall, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, vara genomfört i Sverige. Direktivet ersätter tre gamla direktiv; ramdirektivet (2006/12/EG) om avfall, direktiv (91/689/EEG) om farligt avfall och direktiv (75/439) om spillolja. Genomförandet av ramdirektivet för avfall kommer att innebära flera viktiga förändringar som får stor betydelse för de svenska avfallsbestämmelserna eftersom ramdirektivet styr stora delar av 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2001:1063). Direktivet innebär att omfattningen av avfalls-lagstiftningens krav tydliggörs och begränsas. Bland annat undantas vissa typer av avfall helt från avfalls-lagstiftningen, såsom naturligt icke-farligt material från jordbruk och skogsbruk. Regler införs även om när avfall upphör att vara avfall och därmed inte längre omfattas av kraven. Det tydliggörs även vad som ska räknas som biprodukter, i stället för avfall. Även förenklingar vad gäller krav på tillstånd för olika typer av avfallshantering införs, t.ex. krävs inte längre tillstånd för att ta emot och lagra avfall i butiker. Det är också exempel på krav som under lång tid har varit kritiserade av näringslivet, bl.a. kommer kravet på tillstånd för transport av avfall tas bort och ersätts med en anmälningsplikt. Vissa provningspunkter i FMH-bilagan som gäller tillstånds- eller anmälningspliktiga avfallshantering kommer också att slopas.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: I

arbetet med genomförandet av direktivet i svensk lagstiftning är regelförenklingsperspektivet centralt. Genom att ta till vara möjligheterna till regelförenkling vid införlivandet av direktivet kommer mycket administration både inom näringslivet och på myndigheter att minska.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förhoppningen är även att regelförenklingen leder till positiva miljöeffekter. Bland annat förväntas butiksinsamlingen av avfall byggas ut, eftersom nuvarande administrativa krav motverkar en utveckling av sådan insamling av avfall.

Tidsplan: Direktivet ska vara införlivat senast i december 2010. Miljödepartementet har remitterat ett förslag till lagstiftning. Ärendet bereds för närvarande av Miljödepartementet.

Drygt 310 av de pågående eller planerade åtgärderna är inriktade på minskade administrativa kostnader

54. *Samordning av obligatoriska mötesorgan enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) och medbestämmandelagen (1976:580)*

Syfte: Minskad mötestid utan att kvaliteten på samråd mellan arbetsgivare och arbetstagar försämras.

Beskrivning: Arbetsplatser ska ha en skyddskommitté med vissa uppgifter enligt arbetsmiljölagen. I praktiken kan dessa uppgifter skötas i en samverkansgrupp med ett annat namn som också har andra uppgifter, t.ex. enligt medbestämmandelagen. De båda lagarnas samordnas så att det blir tydligt att skyddskommitténs uppgifter får skötas av ett annat samverkansorgan.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Skyddskommittéerna kostnadsberäknas till 168 miljoner kronor per år enligt Tillväxtverkets rapport R2006:03 s. 139.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Effektivare organisering av nödvändig mötesstruktur.

Tidsplan: Proposition planeras mot slutet av 2010.

55. *Förenkling av SAM-ansökan*

Syfte: Förenkling av ansökningsförfarande av jordbruksstöd.

Beskrivning: Ansökan om stöd kan i dag göras på två sätt; i SAM Internet eller på SAM-blanketten. En förenklad ansökan innebär att lantbrukare vars produktion inte förändras från ett år till ett annat kan söka stöd enligt de uppgifter som dessa angav i tidigare års ansökan. I stället för att lantbrukaren måste ange en mängd olika uppgifter som ligger till grund för stödet söker denne enligt de uppgifter som han eller hon angav tidigare år. Lantbrukaren får information om vilka uppgifter som han eller hon angav i förra årets SAM-ansökan på den så kallade "Sammanställningen", vilken skickas ut till alla som tidigare har ansökt om stöd. En förenklad ansökan kan ske på följande sätt.

- Ansökan via bekräftelse-SMS.
- Ansökan på blankett genom att bekräfta tidigare års uppgifter.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: En beräknad minskning på ca 2,2 miljoner kronor.

Tidsplan: Genomförs tidigast 2011.

56. *Produktionsuppgifter för täkter bör lämnas genom miljörapport*

Syfte: Förenkla rapporteringskraven på verksamhetsutövare som bedriver täktverksamhet.

Beskrivning: Täkter prövas numera enligt 9 kap. miljöbalken. Av detta följer bl.a. att närmare 3 000 täkter ska lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap. 20 § miljöbalken. Den som exploaterar en täkt ska dessutom årligen till länsstyrelsen lämna uppgifter för planering som behövs för naturvården enligt 5 § förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd, s.k. produktionsuppgifter. Systemet för inlämning av produktionsuppgifter bör kunna lösas inom ramen för miljörapporteringen. Frågan om krossar samt anmälningspliktiga husbehovstäkter bör ingå i detta flöde bör klargöras. Vissa paragrafer i förordningen om täkter och anmälan för samråd skulle kunna flyttas till FMH-bilagan och en del bör utgå. Naturvårdsverket måste också omarbeta sina föreskrifter på detta område.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Enligt Tillväxtverkets nollbasvärdering, Tillväxtverkets rapport R 2006:01, uppgår kostnaderna för rapporteringen enligt nämnda förordning till 23 283 819 kronor. Om produktionsuppgiftshandlingen kan hanteras inom miljörapporteringssystemet skulle kostnaden uppgå till ca sex miljoner kronor per år, dvs. en minskning med ca 75 procent. Besparingens storlek är förstas beroende av hur stor del av det nuvarande produktionsuppgiftssystemet som flyttas över till miljörapporten. Företagens administrativa börda bör kunna minskas med ca 17 miljoner kronor per år genom att uppgifter om verksamheten endast behöver lämnas på ett ställe, i miljörapporten, i stället för som nu på två ställen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Företagens rapportering förenklas.

Tidsplan: Naturvårdsverket har genomfört ändringar i föreskrifterna (NFS 2006:9) om miljörapporter som innebär att rapportering av produktionsuppgifter för täkter samordnas med miljörapporteringen. Samtliga tillståndspliktiga täkter ska redovisa detaljerade uppgifter om faktisk produktion i miljörapporten. Detta gäller för uppgifter som avser produktion från och med den 1 mars 2010. Uppgifterna ska registreras i Svenska miljörapporteringsportalen (SMP). Miljödepartementet bereder för närvarande förordningsändringar.

57. *Översyn av övriga ledighetslagar i förenklings syfte*

Syfte: Förenkla lagarna och minska företagens administrativa kostnader.

Beskrivning: Arbetstagare har rätt till ledighet enligt ett antal olika ledighetslagar. Regelverket har med tiden blivit svåröverskådligt. Enligt förslagen minskas antalet ledighetslagar från åtta till fem.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Arbetsgivare behöver inte längre informera facket om att föräldraledighet inte förläggs enligt arbetstagarens önskemål eller att ledighet för utbildning skjuts upp. Minskningen beräknas till en miljon kronor per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

En mer samordnad och enhetligt utformad ledighetslagstiftning, som därmed blir enklare att överblicka och tillämpa.

Tidsplan: Lagrådsremiss har lämnats i januari 2010. Datum för proposition är ännu inte bestämd.

58. *Enklare redovisningsregler i årsredovisningslagen (1995:1554)*

Syfte: Att förenkla bestämmelserna i årsredovisningslagen (ÅRL) om årsredovisning och koncernredovisning.

Beskrivning: ÅRL innehåller bestämmelser om utformning och offentliggörande av bl.a. årsredovisning och koncernredovisning. Lagen tillhandahåller ett system för hur affärshändelser ska struktureras och värderas när ett företag upprättar sina offentliga redovisningshandlingar såsom årsredovisningen.

Lagen grundar sig i stora delar på EU:s redovisningsdirektiv. I lagrådsremissen Enklare redovisning föreslås att de möjligheter till undantag och lättnader för små och medelstora företag som direktiven medger ska utnyttjas i större utsträckning än i dag.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: I lagrådsremissen beräknas att de förslag som lämnas kommer att minska kostnaden för tillämpning av årsredovisningslagen med ca 300 miljoner kronor per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Billigare och enklare för svenska företag att upprätta årsredovisning och koncernredovisning.

Tidsplan: Proposition planeras beslutas kring sommaren 2010.

59. *Enklare regler för löpande bokföring och arkivering m.m.*

Syfte: Att kunna upprätta löpande bokföring och arkivera denna på ett enklare sätt.

Beskrivning: Bokföringslagen (1999:1078) innehåller bestämmelser om vem som är bokföringsskyldig, räkenskapsår, löpande bokföring, när och hur den löpande bokföringen ska avslutas med förenklat årsbokslut, årsbokslut eller årsredovisning samt arkivering av räkenskapsinformation. I lagrådsremissen Enklare redovisning föreslås enklare regler för löpande bokföring och för årsbokslut, att räkenskapsinformation i större utsträckning ska kunna bevaras i elektronisk form och att skyldigheten att arkivera räkenskapsinformation förkortas från tio år till sju år.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: I lagrådsremissen beräknas att de förslag som lämnas kommer minska kostnaden för tillämpning av bokföringslagen med ca 560 miljoner kronor per år.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Billigare och enklare för företagen att följa reglerna i bokföringslagen.

Tidsplan: Proposition planeras beslutas kring sommaren 2010.

60. *En frivillig revision*

Syfte: Aktiebolagen och vissa andra företag ska så långt som möjligt få avgöra vilka tjänster de behöver för sin organisation och förvaltning.

Beskrivning: Små privata aktiebolag ska få välja om bolaget ska ha revisor eller inte. Det gränsvärde som används för att skilja mellan större och mindre företag i årsredovisningslagen och för att avgöra om ett företag är skyldigt att upprätta årsredovisning höjs. Skatteverket ges möjlighet att förelägga ett företag att lämna uppgifter eller visa upp handlingar för kontroll av att viss dokumentationsskyldighet fullgörs.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Ett slopande av revisionsplikten innebär att de företag som väljer att inte anlita en revisor inte behöver betala något revisionsarvode. Den potentiella kostnadsbesparingen för företagen kan, utifrån Tillväxtverkets databas för mätningar av företagens administrativa kostnader, beräknas till ca 2,6 miljarder kronor. Det genomsnittliga arvodet till revisorn i ett litet aktiebolag (nettoomsättning upp till tre miljoner kronor) är ca 15 000 kronor. Om bolaget väljer bort revisionen, behöver företrädarna inte heller längre biträda revisorn vid utförandet av revisionen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Kontrollen av att företagets affärer sköts på ett lagenligt och korrekt sätt kan komma att försvåras. Den statsfinansiella kostnaden har beräknats till 1,34 miljarder kronor per år.

Tidsplan: Proposition är överlämnad till riksdagen (prop. 2009/10:204). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2010.

61. *Översyn av 15 kap. i de nya upphandlingslagarna*

Syfte: Att förenkla reglerna för upphandlingar under tröskelvärdena för att underlätta för leverantörer att delta i upphandlingar.

Beskrivning: En översyn har skett av lagen (2007:109) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). I prop. 2009/10:180 *Nya rättsmedel på upphandlingsområdet* föreslås även vissa regelförenklingar. För att tydliggöra gränsen för direktupphandling ersätts nuvarande lagstiftning om lågt värde med specificerade direktupphandlingsgränser på 15 procent av tröskelvärdet, ca 287 000 kronor i LOU och ca 577 000 kronor i LUF. Vidare föreslås i syfte att underlätta för framförallt små och medelstora företag att delta i upphandlingar, att upphandlade enheter/myndigheter ska begära in uppgifter från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten i stället för att företagen gör det på egen hand. Ett företag ska också kunna återropa annan leverantörs kapacitet vid upphandlingar under tröskelvärdena.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Den föreslagna möjligheten för företag att samverka och återropa annan leverantörs kapacitet även för upphandlingar som understiger EU:s tröskelvärden kan väntas ha en viss positiv effekt på små och medelstora företags möjligheter att konkurrera om upphandlingsavtal. De föreslagna regelförenklingarna minskar företagens administrativa börda vid upphandlingar, vilket sannolikt betyder mer för små och medelstora företag än för stora företag.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Genom den föreslagna ändringen av direktupphandlingsgränsen och de nya rättsmedel som föreslås bör antalet upphandlingar som konkurrensutsätts öka.

Tidsplan: Proposition överlämnades den 14 april 2010. Ändringarna föreslås träda i kraft 15 juli 2010.

62. *Slopande av krav på yrkestrafikmärke för fordon i yrkesmässig trafik*

Syfte: Förenkla för företag och medborgare när hanteringen av yrkestrafikmärket slopas.

Beskrivning: Förutsättningarna för att ett yrkestrafikmärke ska framställas är i princip detsamma som för ett kontrollmärke,

dvs. fordonet ska vara skattat, besiktat och ha en försäkring. Här tillkommer dock förutsättningen att tillståndshavaren har ett sådant tillstånd som anmälan avser t.ex. godstrafik eller taxi. Ett yrkestrafikmärke framställs efter anmälan och åtföljande registrering om att fordonet får användas i yrkesmässig trafik. Märket gäller ett kalenderår och förnyas i december varje år.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Enligt Svenska Bussbranschens Riksförbund innebär förslaget en regelförenkling som minskar de administrativa kostnaderna för bussbolagen med uppskattningsvis drygt 3 miljoner kronor årligen. Någon motsvarande uppgift finns inte för övriga transportslag (gods och taxi).

Tidsplan: Trädde i kraft den 1 januari 2010.

63. *Ändring av Elsäkerhetsverkets föreskrifter om behörighet*

Syfte: Att förenkla kraven.

Beskrivning: Elsäkerhetsverket arbetar med förändringar av de mest kostsamma kraven för för- och färdigianmälan av elinstallationsarbete (ELSÄK-FS 2007:2). Kostnaden har uppmätts till ca 200 miljoner kronor per år. När förslaget är genomfört återstår enbart ca 27 miljoner kronor av kostnaderna på energiområdet. Resterande kostnader för verkets del ligger inom produktområdet. Elbranschen har tidigare ställt sig tveksamma till förändring av kravet samtidigt som de intervjuade aktörerna ansett att kravet är betungande.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Förslaget innebär en minskning av kostnaderna med drygt 199 miljoner kronor.

Tidsplan: Verket kommer att utfärda ändringsföreskrifter på behörighetsområdet under första halvåret 2010.

64. *Enklare HACCP-förfaranden (Hazard Analysis and Critical Control Points)*

Syfte: Enklare tillämpning av reglerna avseende HACCP

Beskrivning: Regelverket om HACCP innebär betydande kostnader för företagen. I mätningen på livsmedelsområdet 2007 uppskattades detta regelverk förorsaka kostnader på drygt 3 miljarder kronor. Detta kan jämföras med den totala kostnaden på livsmedelsområdet som är drygt 8 miljarder kronor. Regleringen är målstyrd och det kan därför finnas flera olika möjligheter för företagen att uppfylla lagstiftningens krav. Livsmedelsverket har identifierat att det råder en stor osäkerhet både hos företagen och hos kontrollmyndigheterna om hur lagstiftningen ska tillämpas och ser därför över tillämpningen av regelverket. Livsmedelsverket avser att i ett dokument, riktat till företagare och branscher, beskriva en miniminivå för god praxis och system för egenkontroll med HACCP och hur dessa krav kan uppfyllas på enklaste sätt.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Eftersom arbetet pågår kan Livsmedelsverket i dagsläget inte exakt kvantifiera kostnadsminskningen. En försiktig bedömning ger vid handen att näringslivets kostnader kan komma att minska med ca 550 miljoner kronor.

Tidsplan: Genomförs under 2010.

65. *Cookies*

Syfte: Syftet med åtgärderna är att minska den tid som varje enskild företagare, som är skyldig att lämna information om

cookies på sin webbplats, behöver lägga på att sätta sig in i lagens krav, göra nödvändiga tekniska utredningar samt utforma lämpliga informationstexter och ändamålsbeskrivningar.

Beskrivning: Post- och telestyrelsen (PTS) tillhandahåller redan i dag viss information om cookies på sin webbplats. Informationen kan dock förbättras och utvecklas. PTS avser att utforma tydlig generell information om cookies, riktad till allmänheten liksom specifik information om hur cookies kan kartläggas på en webbplats, vägledning för hur information om användningen av cookies på en viss webbplats bör utformas samt var på en webbplats sådan information bör placeras.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Efter att genomförande av samtliga åtgärder som redovisats i PTS handlingsplan slutförts, samt utveckling och produktions-sättning av den sistnämnda webbtjänsten kunnat ske, beräknas den tid som företagare behöver lägga ned kunna halveras i förhållande till den tid som redovisats i Tillväxtverkets mätningar. Detta kan innebära en minskning av företagarnas administrativa kostnader med ca 90 miljoner kronor.

Tidsplan: Genomförandet av åtgärderna påbörjades under december 2008 och beräknas vara slutfört under tredje kvartalet 2010.

Åtgärder inriktade på bättre service, information och tillgänglighet

66. *Konsumentverkets klagomålsprojekt – Reklamationsguiden*

Syfte: Förbättra reklamationshanteringen hos företag genom att sprida information till företag om hur man agerar när en konsument reklamerar en vara eller tjänst.

Beskrivning: En interaktiv webbtjänst utvecklas som riktar sig till företagare och ger stegvis information om hur man agerar när en konsument reklamerar en vara eller en tjänst.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnad:

Minskade administrativa kostnader genom mer lättillgängligt regelverket varigenom efterlevnaden underlättas.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Minskad tidsåtgång vid reklamation. Förbättrad effektivitet och bättre kundrelationer.

Tidsplan: Webbtjänsten tas i drift i augusti 2010.

67. *Help-desk hos Kemikalieinspektionen för klassificering, märkning och förpackning, CLP*

Syfte: Underlätta för företagen att följa de nya klassificerings och märkningsreglerna genom information.

Beskrivning: Den nya förordningen om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, CLP (Classification, Labelling and Packaging) kommer, efter en övergångsperiod, att ersätta de nuvarande ämnes- och preparatdirektiven. CLP innehåller krav på att varje EU-land upprättar en "help-desk". Syftet är att hjälpa företagen att förstå och följa den omfattande lagstiftningen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: CLP-help-desk innebär att företagen får samma service som Reachupplysningen erbjuder idag.

Tidsplan: En help-desk upprättades av Kemikalieinspektionen under 2009.

Åtgärder inriktade på förkortade handläggnings- och väntetider

68. *Handläggningstider hos Tullverket*

Syfte: Att företagen snabbt ska få svar på frågor som de sänder med e-post.

Beskrivning: Handläggningstiden för att besvara frågor som sänds med e-post ska vara högst 24 timmar. Målet är att 80 procent av frågorna ska besvaras inom 24 arbetstimmar.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Förbättrad service och tillgänglighet. Snabbare svar till kunderna ger företagen mer tid samt möjlighet att göra rätt från början när de handlägger sina tullärenden.

Tidsplan: Pågår kontinuerligt.

69. *Förenklade samrådsrutiner vid fastighetsbildning hos Lantmäteriet*

Syfte: Förkorta handläggningstiderna för lantmäteriförrättningar.

Beskrivning: Enligt 4 kap. 25 § fastighetsbildningslagen (1970:998) ska lantmäterimyndigheten vid behov samråda med de myndigheter som berörs, t.ex. byggnadsnämnden och länsstyrelsen. När samråd sker med andra myndigheter är det svårt att kontrollera tiden för ärendehandläggningen. Förenklingen innebär bl.a. att effektivare arbetsrutiner utarbetas som medför att antalet samrådstillfällen blir färre. Ett utvecklingsarbete pågår i detta syfte. En annan åtgärd som kan medföra minskad administration vid lantmäteriförrättningar är att effektivisera handläggningen i samband med inhämtande av de medgivanden från panträttshavare som krävs vid vissa förrättningar. Ett utvecklingsarbete bör påbörjas i detta syfte tillsammans med berörda organisationer och företag.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Ändringar i rutinerna underlättar handläggningen och leder till snabbare förrättningar.

Tidsplan: Ett utvecklingsarbete avseende samrådsförfarandet påbörjades under hösten 2007. Vidare har det påbörjats ett analysarbete inom varje chefsområde och handlingsplaner har tagits fram i syfte att minska handläggningstiderna för enklare ärenden av rutinkaraktär.

Ytterligare förenklingsåtgärder

70. *Aktieägares rättigheter*

Syfte: Att bl.a. minska de noterade aktiebolagens kostnader i samband med kallelse till bolagsstämma.

Beskrivning: I departementspromemorian Direktivet om aktieägares rättigheter (Ds 2008:46) lämnas förslag på genomförande av EU-direktivet om aktieägares rättigheter. Direktivet syftar till att underlätta för aktieägare att utöva sina rättigheter, t.ex. rösträtt, i aktiebolag. Direktivet innebär samtidigt en del förenklingsåtgärder för företagen, t.ex. inskränks kravet på att bolaget ska skicka kallelsen per post till aktieägarna i vissa fall. I promemorian föreslås även att de noterade aktiebolagen inte längre ska behöva annonsera hela kallelsen till bolagsstämma i en rikstäckande dagstidning.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Förslaget innebär när det gäller kallelse till bolagsstämma per post en kostnadsminskning för de berörda bolagen. Närmare

kostnadsberäkning saknas. Bolagens kostnad för annonsering av kallelsen till bolagsstämma i dagstidning minskar betydligt.
Tidsplan: Proposition planeras till hösten 2010.

71. *Förslag till en ny radio- och tv-lag – tillståndplikten begränsas till vissa frekvensband*

Syfte: Begränsa tillståndplikten för radio och tv till traditionella rundradionät.

Beskrivning: I propositionen *En ny radio- och tv-lag* (prop. 2009/10:115) som beslutades den 18 mars 2010 föreslås att tillstånd ska krävas för att sända radio- och tv-program med hjälp av radiovågor om sändningarna sker på vissa angivna frekvenser. Förslaget innebär att tillståndplikten, som i dag gäller för radio- och tv-sändningar på alla frekvenser under 3 GHz, begränsas till sändningar som sker på traditionella rundradio-frekvenser. Dock gäller även fortsatt krav på tillstånd för att använda radiosändare enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Förslaget innebär en förenkling för företag som t.ex. önskar sända tv i dagens mobiltelenät, eftersom de inte längre kommer att behöva tillstånd enligt radio- och tv-lagen.

Tidsplan: Förslag till lagändringar föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010.

72. *Ändringar i skollagen (1985:1100)*

Syfte: Större rättssäkerhet för huvudmän för fristående skolor. Tydliga regler för hur bidragen ska bestämmas. Kommunernas beräkningsunderlag för ersättning till fristående skolor ska bli mer enhetliga och transparenta.

Beskrivning: Införande av möjligheten att överklaga en kommuns beslut om bidragets storlek till allmän förvaltningsdomstol enligt vanliga regler. Förtydligade regler för hur bidragen ska bestämmas, samtidigt som kommunernas beräkningsunderlag för ersättning till fristående skolor gjordes mer enhetliga och transparenta.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En effektivare och mer rättssäker tillståndsprocess för de fristående skolorna

Tidsplan: Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2009. De ska tillämpas första gången på bidrag för kalenderåret 2010.

73. *Översyn av trygghetssystemen för företagare*

Syfte: Regelverken rörande trygghetssystemen för företagare ska göras tydligare och bättre.

Beskrivning av åtgärden: För att förstärka den sociala tryggheten för företagare överlämnade regeringen propositionen 2009/10:120 *Trygghetssystemen för företagare* till riksdagen den 1 april 2010. Propositionen innehåller förslag till förändringar för företagare i de sociala trygghetssystemen, dvs. arbetslöshets-, sjuk- och föräldraförsäkringen och reglerna för sjuklön. Syftet är att skapa större tydlighet och förutsägbarhet i regelverken, ökad likabehandling av företagare och anställda, samt ökad valfrihet för företagare i sjukförsäkringen.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Tydligare och bättre regler för företagare i de sociala trygghetssystemen.

Tidsplan: Regeringen har föreslagit att förändringarna i sjuk-

och föräldraförsäkringen ska träda i kraft den 1 juli 2010 och att förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen ska träda i kraft den 5 juli 2010.

Samarbete och samordning mellan myndigheter

74. *Verksam.se – en gemensam webbportal*

Syfte: Att stödja företagaren i processen med att planera, starta, driva, utveckla och avsluta företag.

Beskrivning: Verksam.se är ett samverkansprojekt mellan Bolagsverket, Tillväxtverket och Skatteverket. Projektet bytte under 2009 namn från *Mitt företag* till *verksam.se*. Tjänsterna och funktionerna i verksam.se utformas utifrån ett företagarperspektiv där utgångspunkten är företagarnas process och inte processerna hos respektive myndighet. De uppgifter som behöver lämnas till myndigheter vid start av företag ska kunna lämnas i e-tjänster på verksam.se. En första version av verksam.se, som huvudsakligen innehöll stöd för start och drivande av enskild firma, driftsattes i juni 2009. Ytterligare en version med stöd för övriga bolagsformer ska driftsättas i juni 2010. Verksam.se kommer även att fungera som Sveriges kontaktpunkt enligt EU:s tjänstedirektiv och som Nystartskontoret på Internet (samverkansprojekt mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket och Tillväxtverket).

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Färre och effektivare kontakter för företagaren gentemot myndigheter, vilket kommer att minska företagens administrativa kostnader.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Samverkan via verksam.se kommer också att innebära effektiviseringar för de samverkande myndigheterna som i sin tur kan leda till att resurser frigörs för ytterligare effektiviseringar av verksamhetsprocesserna.

Tidsplan: I dag finns projektplaner och budget fram till leveransen den 30 juni 2010. Målbilden för verksam.se sträcker sig dock till 2014.

75. *Samverkansgruppen för att starta och driva företag*

Syfte: Arbetet i Samverkansgruppen för att starta och driva företag syftar till att göra det enklare för medborgare och företagare att starta och driva företag genom samordning av viss information, service och tjänster mellan deltagande myndigheter.

Beskrivning: Samverkansgruppen för att starta och driva företag består av Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Försäkringskassan, Tillväxtverket, Skatteverket och Tullverket. Gruppen koordineras och administreras av Tillväxtverket. Samverkan är i första hand horisontell mellan medverkande myndigheter men den kan vid behov utökas såväl horisontellt med andra myndigheter som vertikalt med kommuner och andra aktörer.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: Enklare företagsstart för företagare, effektivare produktion av myndigheternas information och service till nyföretagare och företagare.

Tidsplan: Gruppen startade 2006 och beslut om utveckling och budget fattas årsvis. Förvaltning av befintliga produkter sker enligt en rullande treårig plan.

76. *Samordnade kompetensutvecklingsinsatser*

Syfte: Att öka kunskaperna om plan- och bygglagstiftningen och dess ansvarsfördelning samt utveckla arbetssätt och utbilda länsstyrelser och andra berörda statliga myndigheter för att på så sätt främja en effektivare tillämpning av plan- och bygglagstiftningen.

Beskrivning: Boverket har fått i uppdrag av regeringen att i samverkan med länsstyrelserna genomföra en samordnad satsning för att förbättra tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen genom att öka kompetensen hos länsstyrelser och andra berörda statliga myndigheter. Kompetensutvecklingen innefattar bl.a. samspelet mellan plan- och bygglagstiftningen och miljöbalken samt de planerade förändringarna i plan- och bygglagstiftningen. Avsikten är att genom en kompetensutveckling av länsstyrelser och statliga myndigheter kommer de i sin tur kunna ge effektivare råd och tydligare stöd till kommunerna i deras arbete med detaljplanering och bygglov samt byggnämnan. Boverket och länsstyrelserna samarbetar även med Sveriges Kommuner och Landsting för att involvera kommunerna. Inom ramen för den till Boverket knutna "Bygga-bo-dialogen" pågår ett utbildningsarbete för att undvika byggfel som vänder sig till bl.a. byggnadsarbetare, arkitekter, byggherrar och förvaltare.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: En effektivare och mera rättsenlig handläggning bl.a. gällande detaljplanering, bygglov samt tillsyn och kontroll över byggprocessen. Detta kan komma företagen till del och minska deras kostnader. De förväntade effekterna av den inom Boverket knutna Bygga-bo-dialogens utbildning för att undvika byggfel är att minska byggkostnader och genom detta även minskade administrativa kostnader.

Tidsplan: Kompetenssatsningen startade 2007 och har pågått i tre år. Kompetenssatsningen avslutas under första halvåret 2010. Bygga-bo-dialogens kompetenssatsningsprogram ska drivas under 2010.

77. *Samarbete mellan Statens energimyndighet och Boverket om energistatistik för lokaler och flerbostadshus*

Syfte: Förenklad uppgiftslämning genom samverkan med Boverket

Beskrivning: Den administrativa kostnaden för energistatistiken uppgår till 49,3 miljoner kronor, varav 15,2 avser statistik för lokaler och flerbostadshus. Boverket hanterar systemet med energideklarationer. De uppgifter som lämnas där överensstämmer i stort med de uppgifter som ska lämnas för flerbostadshus och lokaler i energistatistiken. Energimyndigheten respektive Boverket hanterar varsitt IT-system för energistatistik respektive energideklarationer och dessa system kommunicerar uppgifter mellan varandra. Då energideklarationer har lämnats för hela detta fastighetsbestånd kommer huvuddelen av statistikuppgifterna att finnas hos Statens energimyndigheten med automatik. För det fall det inte skett ombyggnation i en byggnad kommer det årliga statistiklämnandet att begränsas sig till smärre uppdateringar.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Den prognos Statens energimyndighet gör är att de administrativa kostnaderna för lämnande av dessa statistikuppgifter endast kommer att vara ca 10 procent av nuvarande kostnader. Detta innebär att inom en tvåårsperiod bör kostnaden för de

två informationskraven ha minskat med ca 13,5 miljoner kronor från totalt 15,2 miljoner kronor till ca 1,7 miljoner kronor.

Tidsplan: År 2010 beräknas samtliga lokaler och flerbostadshus vara energideklarerade. Inom en tvåårsperiod bedöms kostnaden ha reducerats enligt ovan.

5.3.5 Åtgärder som avser förenkling av EU-rätten

Drygt 70 åtgärder tar sikte på förenkling av EU-rätten. Nedan ges några exempel.

78. *En ny tullkodex (EU-förordning som reglerar tullförfarandena och en ny tullag) och nya tillämpningsföreskrifter*

Syfte: Modernisering av tullförfarandena bl.a. genom ökat användande av IT. Ger den rättsliga grunden för införande av e-tull. Förenklingar genom upprensning i djungeln av olika förfaranden.

Beskrivning: Bestämmelser på EU-nivå om alla tullförfaranden. Kompletterande bestämmelser i svensk tullag.

Förväntad effekt: Förenklade förfaranden för den seriösa handeln. Bättre kontrollverktyg för att värna inre marknaden.

Tidsplan: Den nya tullkodexen har antagits. Nu pågår arbetet med tillämpningsföreskrifterna. Det förutses att det nya regelverket kan börja tillämpas tidigast 2010–2011.

79. *Kommissionens förordning (EG) nr 1192/2008 angående enhetstillstånd för förenklade förfaranden.*

Syfte: Införande av enhetstillstånd som medger ett förenklat deklarationsförfarande.

Beskrivning: Nya regler på EU-nivå som möjliggör att importörer och exportörer fullgör sina deklarations- och betalnings-skyldigheter beträffande tull gentemot en viss tullmyndighet även om varorna rent fysiskt importeras till eller exporteras från en annan medlemsstat.

Bestämmelser antogs i november 2008 på EU-nivå och förslag till hur bestämmelsen ska implementeras i svensk rätt finns i prop. 2009/10:63. Riksdagsbehandling pågår.

Förväntad effekt:

- Minskad transiteringstid och transiteringskostnader eftersom det blir möjligt att sända varor direkt till den plats där de avses att konsumeras.
- Myndighetskontakten förenklas genom att kontakt bara behöver tas med en tullmyndighet.
- Centraliserad hantering minskar behovet av tullombud.
- Bättre riskhantering
- Konkurrenskraft för de europeiska företagen

Tidsplan: Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2010.

80. *Direktivförslag om ändrade mervärdesskatteregler för fakturor*

Syfte: Förenkla och modernisera faktureringsreglerna för mervärdesskatt.

Beskrivning: Direktivförslaget, KOM(2009)21, innebär förenklingar för företag genom större harmonisering och modernisering av mervärdesskattereglerna för fakturering. Det nuvarande

regelverket är fragmenterat och utgör bland annat ett hinder för gränsöverskridande elektronisk fakturering.

Förväntad effekt: Förslaget syftar till att förenkla, modernisera och harmonisera kraven på fakturering när det gäller mervärdesskatt. Det kan initialt innebära krav på viss omställning av rutinerna för företag. Förslaget bedöms dock i huvudsak utgöra ett steg mot förenkling som kommer att påverka situationen positivt för företagen.

Tidsplan: Det spanska ordförandeskapet har aviserat att man avser att driva förhandlingar i rådet i syfte att uppnå en överenskommelse.

81. *Journalföring för nötkreatur.*

Syfte: Undvika dubbel journalföring för att åstadkomma minskad administration för företagen.

Beskrivning: Borttagande av kravet på separat journalföring t.ex. stalljournal, för nötkreatur för de som använder CDB-Internet. Om CDB-databasen håller tillräckligt hög kvalitet ska ett utdrag ur den vara tillräckligt.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Åtgärden ger en beräknad minskning på 30 miljoner kronor, vilket motsvarar drygt 40 procent av kostnaden för informationskravet. **Tidsplan:** Jordbruksdepartementet tog upp frågan med EU-kommissionen under hösten 2008. EU-kommissionen har där efter tillsatt en extern utredning för att närmare utreda detta förslag. Förslaget har behandlats under det svenska ordförandeskapet hösten 2009. Genomförs tidigast 2011.

5.3.6 Åtgärder som avser elektroniska tjänster

Departementen och myndigheterna har presenterat drygt 80 åtgärder som rör elektroniska tjänster. En del av åtgärderna handlar om att modernisera och förbättra befintliga webbplatser för att företag lättare ska kunna ta del av information och kunna ladda ned blanketter, medan andra åtgärder innebär mer långtgående förenklingar för företagen. Nedan lämnas några exempel.

82. *Webbaserad hantering av inkvarteringsstatistik*

Syfte: Syftet är att underlätta för företag inom turism att rapportera in uppgifter till Statistiska centralbyrån (SCB) och att företagen ska få snabbare återrapportering, exempelvis av nyckeltal till värde för verksamheten.

Beskrivning: På uppdrag av Tillväxtverket samlar SCB månatligen in inkvarteringsdata, dvs. uppgifter om boende på hotell, vandrarhem och stugbyar, från närmare 2 000 anläggningar. Tillväxtverket, SCB och Sveriges hotell- och restaurangföretagare har tillsammans drivit ett projekt och åstadkommit en automatisering av inmatningen så att uppgiftslämnandet i princip kan ske helt automatiskt för de större företagen och med enklare hantering för de mindre företagen (som inte har datoriserad bokning).

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Denna åtgärds påverkan på de administrativa kostnaderna har varit svår att uppskatta, även om Tillväxtverket uppskattar att åtgärden medfört att den administrativa bördan minskat med cirka 30 procent.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter: De uppgifter som samlas in är av stort värde för företag med boendeanläggningar. Genom att skapa förutsättningar för

enklare inmatning och snabbare återflöde har anläggningarna kunnat få egen större nytta av systemet och att den börda som inrapporteringen innebär uppvägs av fördelarna.

Tidsplan: Tjänsten lanserades i början av 2008.

83. *Elektronisk loggbok*

Syfte: Införande av elektronisk loggbok.

Beskrivning: Fiskeriverket implementerar rådets förordning (EG) 1966/2006 om elektronisk loggbok för fartygstyper överstigande en viss storlek.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

En beräknad minskning på 750 000 kronor.

Tidsplan: Genomfört under 2009.

84. *En utökad e-tjänst för ombud hos Bolagsverket – nybildning av aktiebolag och ändring av redan registrerade uppgifter i aktiebolag*

Syfte: Företagen använder sig i mycket stor utsträckning av ombud i sina kontakter med Bolagsverket, vilket är värdefullt såväl för företagen som för Bolagsverket. För att inte verkets nyligen produktionssatta e-tjänster, som i grunden bygger på ett aktivt handlande hos företagaren själv, ska försvåra möjligheten för ombuden att företräda företagen, har verket arbetat aktivt för att få till stånd en möjlighet även för ombuden att kunna använda sig av dessa tjänster.

Beskrivning: Under våren 2010 kommer nästa steg i tjänsten att tas i drift. Då kommer ombuden även att kunna lämna in ärenden avseende nybildning av aktiebolag och ändring av redan registrerade uppgifter i aktiebolag. Därutöver kommer tjänsten också att utökas med funktioner som gör det möjligt för ombuden att elektroniskt signera ärenden för sina kunders räkning med stöd av fullmakt. För de ombud som inte kan eller önskar agera via fullmakt kommer även en funktion utvecklas som gör det möjligt för ombuden att via e-post bjuda in sina kunder att signera ärenden med kundens e-legitimation, innan ombudet skickar in ärendet till Bolagsverket.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader:

Företagen får via ombuden och denna tjänst möjlighet att snabbare komma igång med sin verksamhet, vilket minskar företagens administrativa kostnader.

Förväntade effekter i övrigt för företagen samt övriga effekter:

Vid användandet av tjänsten förbättras kvalitén på registeruppgifterna och hanteringen kan ske snabbare. Ytterligare förbättra för ombuden och därmed också företagarna vid dess kontakter med Bolagsverket.

Tidsplan: Den version av FFO, Företagsärenden för ombud, som omfattar nybildningar och ändringsärenden beräknas vara i drift under våren 2010.

85. *E-tjänsten Förenklat bokslut*

Syfte: Enklare uppgiftslämnande för enskilda näringsidkare.

Beskrivning: Den 1 januari 2007 infördes nya regler i bokföringslagen, som innebar att samtliga bokföringsskyldiga ska upprätta bokslut. Enskilda näringsidkare med en omsättning som normalt uppgår till högst tre miljoner kronor får dock upprätta årsbokslut i förenklad form, s.k. förenklat bokslut. Skatteverket har utvecklat en e-tjänst, med vilken enskilda näringsidkare kan upprätta ett förenklat bokslut och föra över uppgifter till den elektroniska NE-bilagan. Det finns möjlighet till att exportera

och importera uppgifter från NE-bilagan till den elektroniska inkomstdeklarationen. Tjänsten kan nyttjas även av den som saknar e-legitimation, men då går det inte att föra över några uppgifter till den elektroniska inkomstdeklarationen.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: För de företag som använder e-tjänsten kommer kostnaden för uppgiftslämnandet att minska.

Tidsplan: Möjligheten har införts från och med 2009 års taxering.

86. *Elektronisk ingivning av ansökan om varumärkesregistrering hos Patent- och registreringsverket (PRV)*

Syfte: Att ge sökande möjlighet att lämna in ansökningar om varumärkesregistrering, utan krav på bekräftelse med namnteckning på papper.

Beskrivning: Redan i dag finns möjlighet att ge in en elektronisk ansökan om varumärkesregistrering via en webbtjänst. Sådana ansökningar måste dock egenhändigt undertecknas av sökanden. PRV har ett bemyndigande att meddela föreskrifter om hur en ansökan får överföras elektroniskt, vilket innefattar frågan om att föreskriva om regler för elektronisk signatur. För detta ändamål pågår nu arbete med att ta fram en ny applikation för ingivning.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: Administrationen förenklas och företagets kostnader minskar.

Tidsplan: Driftstart under 2010.

87. *E-tjänsten Deklarationsbilaga K10*

Syfte: Enklare uppgiftslämnande för fåmansdelägare.

Beskrivning: Skatteverket har infört en möjlighet att lämna deklarationsbilaga K10 elektroniskt. Blankett K10 riktar sig till delägare i fåmansföretag och innehåller ett stort antal informationskrav. I de genomförda mätningarna av företagets administrativa kostnader har det konstaterats att uppgiftslämnande i blankett K10 kostar företagare stora belopp. Tiden för beräkningar, upprättande av handling och kontroll av uppgifter uppskattas ta ca 320 minuter för blankett K10. Företagarkollektivets administrativa kostnad för att hantera blankett K10 har uppskattats till närmare 605 miljoner kronor⁴³.

Hur åtgärden påverkar företagens administrativa kostnader: För de företag som använder e-tjänsten kommer kostnaden för uppgiftslämnandet att minska, då de ges hjälp med summeringar och får vissa uppgifter ifyllda med automatik.

Tidsplan: Möjligheten har införts från och med 2009 års taxering.

⁴³ Nuteks rapport R 2007:19, s. 60 f.

Fördelningen nationellt respektive EG-ursprung

Underlaget till siffrorna har hämtats från de mätningar som Tillväxtfverket har genomfört och den uppdelning i EU-rättsliga respektive nationella krav som gjorts där. När det gäller årsredovisningsområdet grundas dock uppgifterna om hur många procent som har EU-ursprung respektive nationellt ursprung på en uppskattning.

| Område | Administrativ kostnad i miljoner kronor 2009 | EU-ursprung i miljoner kronor 2009 | Nationellt ursprung i miljoner kr 2009 | EG-ursprung (%) | Nationellt ursprung (%) |
|-------------------------------|--|------------------------------------|--|-----------------|-------------------------|
| Arbetsrätt | 5 858 | 5 353 | 506 | 91 | 9 |
| Associationsrätt | 24 728 | 20 821 | 3 908 | 84 | 16 |
| Bokföring | 22 930 | 0 | 22 930 | 0 | 100 |
| Bygg- och fastighet | 7 147 | 43 | 7 103 | 1 | 99 |
| Energi | 809 | 15 | 794 | 2 | 98 |
| Finans | 2 984 | 1 992 | 992 | 67 | 33 |
| Hälso- och sjukvård | 1 343 | 293 | 1 050 | 22 | 78 |
| Jordbruk, skogsbruk och fiske | 373 | 348 | 25 | 93 | 7 |
| Kommunikation | 354 | 351 | 2 | 99 | 1 |
| Livsmedel | 5 333 | 5 329 | 4 | 100 | 0 |
| Miljö | 3 532 | 3 307 | 225 | 94 | 6 |
| Produkt- och konsument | 4 444 | 3 424 | 1 021 | 77 | 23 |
| Skatterätt | 6 783 | 3 072 | 3 711 | 45 | 55 |
| Statistik | 292 | 267 | 25 | 91 | 9 |
| Transport | 2 978 | 1 610 | 1 368 | 54 | 46 |
| Tull- och utrikeshandel | 1 930 | 1 886 | 44 | 98 | 2 |
| Årsredovisning | 1 822 | 1 367 | 455 | 75 | 25 |
| Totalt | 93 641 | 49 479 | 44 162 | 53 | 47 |

| Område | Administrativ kostnad i miljoner kr | EG-ursprung i miljoner kr | Nationellt ursprung i tkr | EG-ursprung (%) | Nationellt ursprung (%) |
|----------------------------|-------------------------------------|---------------------------|---------------------------|-----------------|-------------------------|
| Jordbruk – Jordbruksverket | 329 | 322,4 | 6,6 | 98 | 2,0 |
| Jordbruk – Skogsstyrelsen | 5,3 | 1 | 4,4 | 19 | 83 |
| Jordbruk – Fiskeriverket | 23,4 | 22,8 | 0,6 | 97 | 3 |
| Jordbruk – Sametinget | 14,8 | 1,5 | 13,3 | 10 | 90 |

Översikt över vilka departement och myndigheter som berörs av mätningarna

| MÄTOMRÅDE | DEPARTEMENT & MYNDIGHETER |
|-----------------------------|---|
| Arbetsrättsområdet | Arbetsmarknadsdepartementet |
| | – Arbetsförmedlingen |
| | – Arbetsmiljöverket |
| | Socialdepartementet |
| | – Försäkringskassan |
| | Integrations- och jämställdhetsdepartementet |
| | – Diskrimineringsombudsmannen |
| Associationsrätt | Justitiedepartementet – Bolagsverket |
| Bokföring | Justitiedepartementet – Bokföringsnämnden |
| Bygg- och fastighetsområdet | Arbetsmarknadsdepartementet |
| | – Arbetsförmedlingen |
| | Jordbruksdepartementet |
| | Justitiedepartementet |
| | Miljödepartementet |
| | – Boverket |
| | – Lantmäteriet |
| Näringsdepartementet | |
| Energiområdet | Försvarsdepartementet |
| | – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap |
| | Miljödepartementet |
| | – Strålsäkerhetsmyndigheten |
| | Näringsdepartementet |
| | – Affärsverket svenska kraftnät |
| | – Energimarknadsinspektionen |
| | – Statens energimyndighet |
| | – Elsäkerhetsverket |
| – Sjöfartsverket | |
| Finansområdet | Finansdepartementet |
| | – Finansinspektionen |
| | – Riksgäldskontoret |
| | Integrations- och jämställdhetsdepartementet |
| | – Konsumentverket |
| | Justitiedepartementet |
| Socialdepartementet | |

| MÄTOMRÅDE | DEPARTEMENT & MYNDIGHETER |
|---|---|
| Hälso- och sjukvårdsområdet | Socialdepartementet |
| | – Folkhälsoinstitutet |
| | – Socialstyrelsen |
| | – Läkemedelsverket |
| | – Försäkringskassan |
| Jordbruks-, skogsbruks-, och fiskeområdet | Jordbruksdepartementet |
| | – Statens Jordbruksverk |
| | – Fiskeriverket |
| | – Skogsstyrelsen |
| | – Sametinget |
| | Miljödepartementet |
| | – Skogsstyrelsen |
| Kommunikationsområdet | Kulturdepartementet |
| | – Radio och TV-verket |
| | Näringsdepartementet |
| | – Post- och telestyrelsen |
| Livsmedelsområdet | Jordbruksdepartementet – Livsmedelsverket |
| Miljöområdet | Försvarsdepartementet |
| | – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap |
| | Miljödepartementet |
| | – Naturvårdsverket |
| | – Kemikalieinspektionen |
| | – Strålsäkerhetsmyndigheten |
| | Näringsdepartementet |
| | – Statens energimyndighet |
| – Transportstyrelsen | |
| – Sjöfartsverket | |

| MÄTOMRÅDE | DEPARTEMENT & MYNDIGHETER |
|--|--|
| Produkt- och konsument-området | Arbetsmarknadsdepartementet |
| | – Arbetsmiljöverket |
| | Finansdepartementet |
| | – Kammarkollgiet |
| | Försvarsdepartementet |
| | – Myndigheten för samhälls- skydd och beredskap |
| | Integrations- och jämförbarhetsdepartementet |
| | – Konsumentverket |
| | Jordbruksdepartementet |
| | – Konsumentverket |
| | Justitiedepartementet |
| | – Rikspolisstyrelsen |
| | – Konsumentverket |
| | Miljödepartementet |
| | – Boverket |
| | Näringsdepartementet |
| | – Transportstyrelsen |
| | – Post- och telestyrelsen |
| | – Statens energimyndighet |
| | – Elsäkerhetsverket |
| Socialdepartementet | |
| – Läkemiddelsverket | |
| Utrikesdepartementet | |
| – Styrelsens för ackredite- ring och teknisk kontroll (SWEDAC) | |

| MÄTOMRÅDE | DEPARTEMENT & MYNDIGHETER |
|--------------------------------------|--|
| Skatteområdet | Finansdepartementet |
| | – Skatteverket |
| Statistikområdet | Arbetsmarknadsdepartementet |
| | – Medlingsinstitutet |
| | Finansdepartementet |
| | – Statistiska centralbyrån |
| | Jordbruksdepartementet |
| | – Statens Jordbruksverk |
| | – Fiskeriverket |
| | Miljödepartementet |
| | – Kemikalieinspektionen |
| | Näringsdepartementet |
| | – Myndigheten för tillväxt- politiska utvärderingar |
| | – Trafikanalys |
| | – Tillväxtverket |
| Transportområdet | Näringsdepartementet |
| | – Transportstyrelsen |
| | – Vägverket, numera Trafikverket |
| Tull- och utrikeshandels- området | Finansdepartementet |
| | – Tullverket |
| | Jordbruksdepartementet |
| | – Statens Jordbruksverk |
| | Utrikesdepartementet |
| | – Exportkreditnämnden |
| | – Kommerskollegium |
| | – Inspektionen för strategiska produkter |
| Årsredovisningslagen | Justitiedepartementet |
| | – Bokföringsnämnden |
| | – Bolagsverket |

Myndigheter med förenklingsuppdrag 2009–2010

1. Affärsverket svenska kraftnät
2. Arbetsförmedlingen
3. Arbetsmiljöverket
4. Bokföringsnämnden
5. Bolagsverket
6. Boverket
7. Diskrimineringsombudsmannen
8. Elsäkerhetsverket
9. Energimarknadsinspektionen
10. Finansinspektionen
11. Fiskeriverket
12. Försäkringskassan
13. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
14. Inspektionen för strategiska produkter
15. Kemikalieinspektionen
16. Konkurrensverket
17. Konsumentverket
18. Kronofogdemyndigheten
19. Lantmäteriet
20. Livsmedelsverket
21. Läkemedelsverket
22. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
23. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
24. Naturvårdsverket
25. Patent- och registreringsverket
26. Post- och telestyrelsen
27. Skatteverket
28. Skogsstyrelsen
29. Socialstyrelsen
30. Statens energimyndighet
31. Statens folkhälsoinstitut
32. Statens institut för kommunikationsanalys
numera Trafikanalys
33. Statens jordbruksverk
34. Statistiska centralbyrån
35. Strålsäkerhetsmyndigheten
36. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
37. Tullverket
38. Tillväxtverket
39. Transportstyrelsen

**FÖRENKLA
FÖR FÖRETAGEN**



HANDLINGSPLAN FÖR
REGLFÖRENKLING



REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

www.regeringen.se/forenklaforforetag